

กระบวนการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย :
ศึกษาเฉพาะกรณีการประกวดนางสาวไทย

นางสาว อังคเรศ บุญทองล้วน

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ
ประจำปีงบประมาณ 2537

ชื่อโครงการ : กระบวนการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิง
ในสังคมไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการประกวดนางสาวไทย
ชื่อผู้วิจัย : นางสาวอังคเรศ บุญทองล้วน
ปีงบประมาณ : 2537

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามของผู้หญิงในสังคมไทย โดยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับประกวดนางสาวไทย ได้แก่คณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทย ผู้ส่งนางงามเข้าประกวด และนางสาวไทย นอกจากนี้ยังเก็บข้อมูลจากเอกสาร บทความ งานวิจัย และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสาร พบว่า ภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของการประกวดนางสาวไทยยุคแรก (ปี 2477-2497) ประกวดนางงามเพื่อความบันเทิงในงานวันฉลองรัฐธรรมนูญ ยุคที่สอง (ปี 2507-2515) ประกวดนางงามเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวมีการติดต่อทางการค้ากับต่างประเทศ การประกวดนางสาวไทยยุคหลัง (ปี 2527-2537) มีการเปลี่ยนแปลงไปตามการเติบโตทางธุรกิจที่มุ่งเน้นความงามที่ได้มาตรฐานตามอย่างตะวันตก ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย ได้แก่ (1) มาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทย ประกอบด้วย มาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทยในอดีตและปัจจุบัน การถ่ายทอดกิจกรรมการประกวดนางสาวไทย กิจกรรมทางสังคมของนางสาวไทย การขยายตัวของประกวดนางงามไปสู่ภูมิภาค (2) มาตรฐานความงามของสังคม ประกอบด้วย การกำหนดความงามโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประกวดนางสาวไทย กลุ่มบุคคลทั่วไป กลุ่มที่กำหนดมาตรฐานการตัดเย็บเสื้อผ้า และปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การโฆษณาสินค้าทางสื่อมวลชน ผลกระทบที่เกิดขึ้นทำให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจที่ใช้ความงามทางเรือนร่างของผู้หญิงเป็นจุดขายสินค้า ผู้หญิงถูกปลุกฝังเรื่องความงามในเชิงอุดมคติที่ว่า ผู้หญิงที่สวยงามต้องมีส่วนตามมาตรฐาน และสามารถเปิดเผยสรีระของตนเองได้ สิ่งเหล่านี้ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดเรื่องคุณค่าความงามของผู้หญิงในระยะยาวได้

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่องกระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะความงามทางสรีระของหญิงไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีการประกวดนางสาวไทย เป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2537 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลของการทำวิทยานิพนธ์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการวิจัยวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อ รองศาสตราจารย์ สุวิชัย วัฒนแก้ว ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณบุคคลดังกล่าวต่อไปนี้ ในความเอื้อเฟื้อทางด้านข้อมูลและความคิดเห็น อันเป็นประโยชน์ต่องานวิทยานิพนธ์อย่างมาก ได้แก่ นายแพทย์ยุทธ โฆธารานิก พล.ต.ท.สันต์ ศุภตานนท์ ทันตแพทย์วัชรินทร์ มรรคดวงแก้ว คุณัจฉรา กรรมสูตร คุณประพนธ์ ถาวรเวช คุณเบญจา สุทธิวานิช คุณอารยะ มงคลเสาวภาคย์ คุณสุนทร บุญสาย คุณเกษยา นพวิชัย คุณนิชชา ประเสริฐบุญกุลผล คุณอุษณี วัฒนพกรณ์ นายแพทย์ปรีดา จินดา คุณสมชาย นิลารมณ คุณบุตรี ใจรงค์ คุณศรีเวียง จันทฉาย คุณสุภาพร นันท์สกุล คุณฉัตรภาวดี วินศิริ คุณฉัตรทิศา อุบลศิริ คุณอรอนงค์ บัญญาวงศ์ และคุณภาวดี วิเชียรรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพประกอบ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัยและนิยามศัพท์สำคัญ.....	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
ระเบียบวิธีวิจัย.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นจริงทางสังคม.....	11
แนวคิดของการขัดเกลาทางสังคม.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมบริโภคนิยม.....	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวคิดเกี่ยวกับความงาม.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
บทที่ 3 กระบวนการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในการ ประกาศนางสาวไทย.....	24
บทที่ 4 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิง ในสังคมไทย.....	63
1. มาตรฐานความงามในการประกาศนางสาวไทย.....	63
1.1 มาตรฐานความงามในการประกาศนางสาวไทยในอดีตและ ปัจจุบัน.....	63
1.2 อิทธิพลของการประกาศนางสาวไทยมีผลต่อความสนใจความงาม ทางสรีระของผู้หญิง.....	76
2. มาตรฐานด้านความงามของสังคม.....	80
2.1 มาตรฐานความงามของผู้หญิงไทยตามทัศนคติของผู้เกี่ยวข้องกับการ ประกาศนางสาวไทย.....	86
2.2 ความงามที่เป็นมาตรฐานโดยทั่วไป.....	89
บทที่ 5 บทวิเคราะห์และสรุปผล.....	97
รายการอ้างอิง.....	115
ประวัติผู้เขียน.....	123

สารบัญตาราง

	หน้า
1. ตารางเปรียบเทียบสัดส่วนของนางสาวไทย ปี พ.ศ.2477-2537.....	74
2. ตารางเปรียบเทียบสัดส่วนมาตรฐานที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับร่างกาย.....	94

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
1. ภาพโฆษณาสินค้าสำหรับสตรี ปี 2480.....	28
2. ภาพโฆษณาสินค้าประเภทเสริมความงามในยุค ปี 2480.....	29
3. ภาพโฆษณาสินค้าที่แสดงความเป็นผู้หญิงที่น่าพึงปรารถนา ปี 2481.....	31
4. ภาพชุดผู้เข้าประกวดนางสาวไทย ปี 2483.....	33
5. ภาพชุดผู้เข้าประกวดนางสาวไทยปี 2493.....	35
6. ภาพโฆษณารับสมัครผู้เข้าประกวดนางสาวไทย ปี 2507.....	38
7. ภาพชุดราตรี และแฟชั่นชุดว่ายน้ำของสตรียุคนั้น.....	40
8. ภาพชุดว่ายน้ำที่ใช้ในการประกวดนางสาวไทย ปี 2532.....	52
9. ภาพชุดว่ายน้ำของผู้เข้าประกวดนางสาวไทย ปี 2537.....	58

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมแบบเก่า ซึ่งเป็นสังคมเกษตรกรรมมาสู่สังคมสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นพัฒนาการด้านอุตสาหกรรม พร้อมกับการขยายตัวของระบบทุนนิยมในรูปแบบใหม่ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมขนานใหญ่ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ทางสังคม บุคคลจะมีความเป็นอิสระมากขึ้นแต่ขณะเดียวกันความเป็นส่วนตัวย่อมมีน้อยลงเช่นกัน การกระทำระหว่างกันทางสังคมกลายเป็นเรื่องของผลประโยชน์ การเติบโตของระบบทุนนิยม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของคนกลุ่มหนึ่งอย่างเห็นได้ชัด คือ กลุ่มผู้หญิง ผู้หญิงในยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงมีบทบาททางสังคมมากขึ้น ยิ่งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูงขึ้นเท่าใด การรับข่าวสารของผู้หญิงก็มีสูงขึ้นด้วยเช่นกัน เกิดการเรียนรู้ที่จะแสดงบทบาทใหม่ วิถีชีวิตใหม่ ความเชื่อ ค่านิยมใหม่ ๆ ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในสังคมไทยในปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไปจากภาพลักษณ์ของผู้หญิงแบบดั้งเดิมที่รักษาวลสงวนตัว กริยามารยาทเรียบร้อยอ่อนหวาน เป็นแม่บ้านแม่เรือน มาสู่แบบของผู้หญิงยุคใหม่ที่ทันสมัย มีความกล้าในการแสดงออกทางความคิดและการกระทำ โดยเฉพาะในสังคมเมืองที่มีความเจริญเติบโตทางวัตถุ จะเห็นภาพลักษณ์ของผู้หญิงยุคใหม่ที่กล้าแสดงออกโดยเฉพาะการแสดงออกทางเพศ เช่น การแต่งกายนุ่งน้อยห่มน้อย โชว์เรือนร่าง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การแสดงความรักกับเพศตรงข้ามในที่สาธารณะ ความกล้าแสดงออกในลักษณะนี้อาจทำให้ผู้หญิงถูกใช้เป็นวัตถุทางเพศในสังคมบริโภคนิยมมากขึ้น ดังที่ ยศ สันตสมบัติ (2535:8-9) ได้วิพากษ์สังคมทุนนิยมในหนังสือ "แม่หญิงสีขาวตัว" ไว้ว่า

ในสังคมทุนนิยมปัจจุบัน เชื้อสัณฐานมาใช้ปลูกฝังให้ผู้บริโภคมองเห็นคุณค่าและความจำเป็นที่ไม่มีตัวตนของสินค้าชั่วๆให้เกิดการบริโภคน้อยอย่างไม่ขอบเขตจำกัด กระบวนการทำให้ร่างกายผู้หญิงเป็นสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อร่างกายผู้หญิงกลายเป็นจุดเน้นของอุตสาหกรรมบริโภคนิยม ร่างกายผู้หญิงได้แปรเปลี่ยนเป็นสินค้าที่ซื้อขายได้ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรุนแรง กระบวนการ

การทำน้มนุชย์เป็นสินค้าในระบบทุน คือ กระบวนการต่อต้านวัฒนธรรม ทบทำลายระบบคุณค่าและประเพณีอันหลากหลายที่เคยส่งเสริมมา และขัดแย้งระบบคุณค่าสากลที่มีลักษณะเป็นมาตรฐานเดียว โจรทักด์์เป็นสื่อสำคัญในการโฆษณาที่เอาร่างกายของผู้หญิงมาเสนอขายในรูปของสินค้าแทบทั้งสิ้น วาฬกรรมเกี่ยวกับแฟชั่น เครื่องแต่งกาย เครื่องสำอางค์ การประกวดนางงาม ล้วนแล้วแต่ใช้ความงามของเรือนร่างผู้หญิงเป็นกลไกหมอมเมาชั่วอายุให้เกิดความต้องการบริโภค เช็กส์ถูกนำมาใช้เพื่อกำหนดนิยามความเป็นมนุษย์ความเป็นผู้หญิง และเป็นพลังกระตุ้นของระบบเศรษฐกิจบริโภคนิยม โดยอำพรางการกดบังคับไว้ด้วยเสน่ห์ เสริมภาพและการแสวงหาความพึงพอใจทางร่างกายของปัจเจกบุคคล

จากข้อวิพากษ์ระบบทุนนิยมดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมองว่านอกจากผู้หญิงจะถูกใช้เป็นวัตถุทางเพศแล้วยังถูกแสวงหาผลประโยชน์อื่นเรือนร่างในรูปแบบต่าง ๆ ในขณะที่ผู้หญิงก็หวังผลประโยชน์จากการนำเสนอเรือนร่างอันสวยงามของตนเช่นกัน สิ่งเหล่านี้กลายเป็นคำนิยมที่ส่งเสริมให้การยอมรับคุณค่าของผู้หญิงที่เรือนร่างมากกว่ามันสมอง และเกิดคำถามว่าการให้คุณค่านี้หรือไม่ที่ทำให้ผู้หญิงบางคนต้องปรุงแต่งสรีระเพื่อสร้างจุดเด่นและเพิ่มคุณค่าให้แก่ตนเอง

สังคมไทยได้สร้างภาพด้านสรีระของผู้หญิงให้มีความงดงามบอบบางควรแก่การทะนุถนอมของผู้ชาย เห็นได้ในวรรณคดีเริ่มตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา เช่น ในเรื่องนางนพมาศพรรณาว่าด้วยความประหลาดแห่งนางสนมและกล่าวถึงรูปลักษณะสตรีงามไว้ว่า "จะว่าข้างรูปงามก็งามเหมือนหล่อเหล่าเกลากิ่ง จะว่าข้างทรวดทรงก็งามประหนึ่งนางกนิษฐ จะดูดวงพักตร์ลักษณะก็งามเพราะพริ้มยิ้มแย้ม จะนิคผิวพรรณก็งามเหมือนนวลจันทร์..." (บุญยงค์ เกศเทศ, 2535: 62)

นับแต่สมัยสุโขทัย อยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ลักษณะของสตรีที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่ามีรูปร่างงดงามนั้นจะต้องมีสรีระบอบบางทรวดทรงองค์เอวกลมกลึงได้สัดส่วน ผิวพรรณผุดผ่องกลิ่นกายหอม คิ้วโก่งผมหงอกสลวยเป็นเงางาม ลำคอระหง ท้องแบนราบ นิ้วเรียวยาว ตะโพกผาย นอกจากนี้ยังพรรณมาถึงส่วนอื่นของร่างกาย เช่น ตาเรียวยาว ริมฝีปากอ้ม แขน ขา น้น เล็บมือ เล็บเท้า เป็นต้น (บุญยงค์ เกศเทศ, 2535: 62-70)

จากอดีตที่กล่าวถึงข้างต้น จะเห็นว่าการนำเสนอซีรีส์ของผู้หญิงเป็นเพียงงานวรรณคดี ผู้ฟังต้องจินตนาการเองไม่ได้สัมผัสด้วยสายตาจริง ๆ และการพรรณานั้นก็ไม่ได้กล่าวถึงเรือนร่างของผู้หญิงในทางเปิดเผยมากนัก แต่ในปัจจุบัน สังคมไทยได้สร้างภาพลักษณ์ของผู้หญิงในอุดมคติในเชิงที่ว่าผู้หญิงควรจะมีลักษณะอย่างไรจึงจะเป็นที่ดึงดูดใจ การให้ข้อมูลข่าวสารและนำเสนอภาพผู้หญิงที่มีเสน่ห์เข้ามามีด้วยเรือนร่างที่ปกปิดด้วยผ้าน้อยชิ้นเป็นสิ่งลักษณะของผู้หญิงที่เช็กซี นำมาพิจารณาและนำขึ้นชม สังคมถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา ผู้หญิงถูกปลูกฝังให้หมกมุ่นอยู่กับเรื่องรูปสมบัติ ด้วยการนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้หญิงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การโฆษณาทางโทรทัศน์ นิตยสาร วารสารแฟชั่น กระทั่งการถ่ายทอดกิจกรรมการประกวดนางงาม เป็นต้น

ปัจจุบันผู้หญิงให้ความสำคัญในซีรีส์ของตนเองอย่างเห็นได้ชัด อาจเป็นเพราะว่าสังคมไทยได้ให้ความสำคัญกับความสวยงามทางกายภาพเป็นสำคัญ ผู้ที่มีลักษณะตรงตามมาตรฐานของสังคม มักจะได้รับความสนใจ ความดึงดูดใจ โดยเฉพาะจากเพศตรงข้าม จนต้องถามว่ามาตรฐานความสวยงามทางซีรีส์ของผู้หญิงในสังคมไทยแท้จริงแล้วเป็นอย่างไร ใครเป็นผู้กำหนด

Nahoun (1988) ได้ศึกษาความแตกต่างของความงดงามทางร่างกาย พบว่าความสวยงามนำมาซึ่งการสื่อถึงลักษณะของร่างกายที่ปรากฏออกมาทางบวกเชิงสัญลักษณ์ ขณะที่ความน่าเกลียดเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับความชื่นชม ความสวยงามทางกายภาพของผู้หญิงเป็นแกนกลางของความดึงดูดใจทางเพศ

จากการวิจัยของ Myers และ Biocca (1992) พบว่า อิทธิพลของรายการโฆษณาทางโทรทัศน์เพียง 30 วินาที เพื่อทำให้เห็นว่าผู้หญิงที่มีรูปร่างพอมบางก็นำขึ้นชมเพียงใด มีผลทำให้ผู้หญิงอเมริกันลดน้ำหนักมากเกินไปจนเป็นโรค

ในส่วนผู้หญิงไทย เท่าที่ผ่านมามะจะเห็นได้ว่าการที่ผู้หญิงบางคนมีวัฒนธรรมในการแต่งกายที่เน้นสัดส่วนเปิดเผยซีรีส์ที่ควรปกปิด อาจเนื่องมาจากความสวยงามทางร่างกายของตนทำให้ผู้หญิงมีความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออกเช่นนั้น ผู้หญิงบางคนอาจคิดว่าการมีตัวโชว์นิดโชว์หน่อยไม่เสียหายอะไร ในขณะที่ผู้ชายบางคนมองว่าผู้หญิงสมัยนี้แต่งตัวเก่ง ส่อไปในทางล่อแหลม เน้นสัดส่วนล่อให้ผู้ชายสนใจ ผู้หญิงบางคนได้แย้งว่าผู้หญิงไม่ได้แต่งตัวเพื่อยั่วผู้ชาย แต่

ความสุขของผู้หญิงก็คือการแต่งงาน ส่วนอีกมุมมองหนึ่งเห็นว่า "คนเราย่อมมีเสรีภาพที่จะกระทำกับร่างกายของตนเช่นไรก็ย่อมได้ตราบาตที่ไม่ทำกับคนอื่นเดือดร้อน" (ทวีป วรดิถก มติชน 21 มีนาคม 2538)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา "กระบวนการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการประกวดนางสาวไทย" ในประเด็นที่ว่า มาตรฐานความงามทางสรีระของผู้หญิงมีการเปลี่ยนแปลงมาอย่างไร มีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น ตลอดจนผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร เพื่อสะท้อนให้เห็นความคิดของสังคมที่มีต่อคุณค่าความงามทางสรีระของผู้หญิง โดยเฉพาะเรือนร่างที่ปกปิดด้วยผ้าน้อยชิ้น เขวายนได้รับการปลูกฝังความคิดในเรื่องรูปสมบัติ ค่านิยมคุณค่าของความเป็นผู้หญิงที่รูปโฉมมากกว่าการแสวงหาปัญญา อีกทั้งยังได้รับการหล่อหลอมให้เห็นว่าผู้ที่มีสัดส่วนตามมาตรฐานและสามารถเปิดเผยสรีระของตนเองได้ มักจะได้รับการยอมรับจากสังคม อีกทั้งจะนำมาซึ่งความสำเร็จของชีวิต แนวความคิดนี้ยังคงดำรงอยู่และนับวันจะขยายตัวมากขึ้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมวัฒนธรรมในแง่การให้คุณค่าความงามที่แท้จริงของผู้หญิงในสังคมปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในการประกวดนางสาวไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย
3. เพื่อศึกษาผลจากการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของการประกวดนางสาวไทย

2. มาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย
3. การเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทยมีผลต่อมาตรฐานความงามของสังคม

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยมุ่งศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย : กรณีเฉพาะศึกษาการประกวดนางสาวไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ข้อมูลจากเอกสาร จะศึกษาข้อมูลตั้งแต่เริ่มมีการประกวดนางสาวไทย เมื่อปี พ.ศ. 2477-2537
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประกวดนางสาวไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532-2537 ประกอบด้วย คณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทย ผู้เลี้ยงนางงาม และนางสาวไทย

ผู้วิจัยจะไม่ศึกษาประชาชนทั่วไปที่ชมการประกวดนางสาวไทย

ปัญหาและอุปสรรค

1. การศึกษาหัวข้อกระบวนการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการประกวดนางสาวไทย เป็นหัวข้อที่ยังไม่มีการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับความงามที่เป็นมาตรฐานมาก่อน ทำให้ยากต่อการหาข้อมูลมาตรวจสอบสนับสนุนฐาน
2. การศึกษาหัวข้อดังกล่าวไม่ได้อยู่ในสายงานของผู้วิจัย ทำให้ยากต่อการหาข้อมูลบุคคลที่ต้องสัมภาษณ์ในบางส่วน เช่น นางสาวไทย และผู้เลี้ยงนางงาม อีกทั้งปัญหาในเรื่องเวลาที่ไม่ตรงกัน แต่อย่างไรก็ตามในส่วนของคุณคนทำให้ความอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง
3. ปัญหาในการค้นคว้าข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ ปี 2477 เป็นต้นมา ประเภทไมโครฟิล์มที่บันทึกข่าวเกี่ยวกับการประกวดนางสาวไทยบางปีขาด ทำให้ไม่ได้ข้อมูลประวัติศาสตร์ในส่วนนั้น

นิยามศัพท์สำคัญ

ภาพลักษณ์ หมายถึง สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยมีการวางแผน เป็นความประทับใจ มีความน่าเชื่อถือ เป็นความจริงที่เห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ขณะเดียวกันก็ดูคลุมเคลืออยู่ระหว่างจินตนาการและความรู้สึก และอยู่ระหว่างความคาดหวังและความเป็นจริง (Boorstin 1964)

สรีระของผู้หญิง หมายถึง ลักษณะทางร่างกายที่มองเห็นได้จากภายนอก ย่นได้แก่ ใบหน้าดวงตา คิ้ว จมูก ฟัน ใบหู ลำคอ หน้าอก แขน ขา สะโพก เอว รูปร่างที่มีลักษณะสูงต่ำ ต่ำขาว ย้วน ผอม บอบบาง

ภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิง หมายถึง ความคิด ความรู้สึกที่มีต่อลักษณะทางร่างกายของผู้หญิงที่ถูกสร้างขึ้นในมีความสวยงามน่าประทับใจ

มาตรฐานสังคม หมายถึง ระดับต่ำสุดหรือสูงสุด หรือระดับปานกลาง หรือแบบตัวอย่างที่กลุ่มคนหมายให้สมาชิกของกลุ่มปฏิบัติในด้านพฤติกรรม เพื่อให้ธำรงรักษาคุณค่าทางสังคมร่วมกัน มาตรฐานใหม่อาจสร้างขึ้นภายหลังตามความรู้ความเข้าใจใหม่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2532:363) ในที่นี้หมายถึงมาตรฐานสังคมในเรื่องความงาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ทางสรีระของผู้หญิงในสังคม
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย
3. ทำให้ทราบถึงผลกระทบต่าง ๆ จากการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย
4. เป็นแนวทางของการวิจัยในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative study) โดยเน้นการสัมภาษณ์และการสังเกต โดยอาศัยแนวความคิด ทฤษฎีทางสังคมวิทยาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ สำหรับระเบียบวิธีการศึกษาได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

กลุ่มประชากร

การศึกษาค้างนี้ผู้ศึกษาได้เลือกกลุ่มประชากรตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกที่จะสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนางการประกวดนางสาวไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2532 - 3537) ดังนี้

1. คณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทย
2. ตัวแทนส่งผู้เข้าประกวดนางสาวไทยและนางสาวไทย

โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างตามโควต้า จากตัวแทนกลุ่มละ 10 คน แต่กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มของตัวแทนส่งผู้เข้าประกวดนางสาวไทยและนางสาวไทย สามารถหาตัวแทนกลุ่มได้เพียง 8 คน เนื่องจากปัญหาเรื่องเวลาของนางสาวไทย และปัญหาการไม่เปิดเผยตัวของตัวแทนส่งผู้เข้าประกวดนางสาวไทย ทำให้ผู้ศึกษาไม่สามารถติดต่อได้ ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างจึงรวมทั้งสิ้น 18 คน

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาจากเอกสาร (Documentary study) เป็นการศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักการ แนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ บทความ บทวิจารณ์ บทสัมภาษณ์ วิทยานิพนธ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ ฯลฯ
2. ศึกษาภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษาข้อมูลประเภทบุคคลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับภาพลักษณ์ทางสรีระของผู้หญิงไทยในปัจจุบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ การจดบันทึก การสังเกต เครื่องบันทึกเสียงและแบบสัมภาษณ์

เครื่องบันทึกเสียงช่วยให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้ทุกคำพูด และสามารถนำมาฟังทวนได้ทุกเวลาตามต้องการ และนำมาเป็นหลักฐานในการอ้างอิงได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกตมาทำการวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นการอธิบายในการพิจารณา

การตรวจสอบข้อมูล

1. เอกสารประเภทสิ่งพิมพ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการเปรียบเทียบข้อมูลเรื่องเดียวกันจากแหล่งต่าง ๆ ประกอบกับการพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือของผู้นเขียนข้อมูลหรือเอกสารนั้น

2. ข้อมูลประเภทบุคคลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยได้ใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลจากการเปรียบเทียบข้อมูลประเภทเดียวกันกับบุคคลต่าง ๆ หลาย ๆ คนที่สัมภาษณ์เช่นเดียวกัน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์

การสร้างภาพลักษณ์ (Image) มีการบัญญัติศัพท์ภาษาไทยเพื่อใช้แทนความหมายคำ "Image" ไว้หลายคำ เช่น ภาพพจน์, จินตภาพ และภาพลักษณ์ ซึ่งคำเหล่านี้ใช้กันอย่างแพร่หลาย สำหรับในที่นี้จะใช้คำว่า ภาพลักษณ์ โดยอธิบายตามความหมายของ Daniel J. Boorstin (1964:185-194) ซึ่งกล่าวไว้ว่า "ภาพลักษณ์คือความดีเลิศซึ่งไม่ใช่ของจริง จะเห็นได้จาก ลักษณะที่เป็นการสร้างขึ้นมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ และเป็นสิ่งที่มีความน่าเชื่อถือได้ เป็นภาพที่มองเห็นได้ชัด ง่าย เข้าใจง่าย และสามารถเข้าใจได้หลายความหมาย" ซึ่งจากแนวคิดของ บูร์สติน เขาได้รวมลักษณะของภาพลักษณ์ไว้ 6 ประการ คือ

1. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่ไม่จริงถูกสร้างขึ้นมาโดยมีการวางแผน เพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์ และสร้างความประทับใจบางอย่าง
2. ภาพลักษณ์คือความน่าเชื่อถือ ภาพลักษณ์เป็นการสร้างภาพในใจของคนเราเกี่ยวกับ สถาบันหรือบุคคลนั้นคงเป็นที่ยอมรับ การสร้างภาพลักษณ์จะไม่มีประโยชน์ถ้าไม่มีความน่าเชื่อถือ ในสถาบันหรือบุคคลนั้น
3. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่ถูกกระทำ และสมมุติขึ้นมาเพื่อให้เหมาะสมจะกับความ เป็นจริง ผู้สร้างภาพลักษณ์จะเป็นผู้วางสิ่งนั้นให้พอดีกับภาพมากกว่าที่จะคุ้ยคว้าเข้ากัน และภาพลักษณ์ คือ "ความดีที่กลายเป็นความจริงเมื่อนำมาเผยแพร่แล้วเท่านั้น"
4. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนเป็นรูปธรรม
5. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เข้าใจได้ง่าย
6. ภาพลักษณ์มีความคลุมเครือ ความคลุมเครือนั้นล่องลอยอยู่ระหว่างจินตนาการและความรู้สึก และอยู่ระหว่างความคาดหวังกับความ เป็นจริง

ภาพลักษณ์ในความหมายของ Boorstin จึงสรุปได้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยมีการวางแผนเพื่อให้บริการลูกค้าประสงค์ และสร้างความประทับใจ ความน่าเชื่อถือ เห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย แต่ขณะเดียวกันก็คลุมเครือไม่กระจ่างชัด

ส่วนนักวิชาการชาวตะวันตกอีกท่านหนึ่ง คือ Kenneth E. Boulding (1975) ได้กล่าวถึง "ภาพลักษณ์" ว่า

ภาพลักษณ์เป็นความรู้ เป็นความรู้สึกของคนเราที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะความรู้นั้นเป็นความรู้ที่เราสร้างขึ้นเอง (subjective knowledge) ซึ่งประกอบด้วย "ข้อเท็จจริง" คุณค่าที่เราเป็นผู้ให้รวมกันอยู่ บอลด์ริงเสนอว่าบุคคลแต่ละคนจะเก็บสะสมความรู้เชิงอัตวิสัย (subjective knowledge) เป็นการสะสมเกี่ยวกับสิ่งในโลกจริง ๆ ตัวที่เราได้ประสบความรู้เชิงอัตวิสัยของบุคคลนี้ จึงเป็นที่รวมของสิ่งต่าง ๆ ที่เราเชื่อว่าเป็นจริง เนื่องจากเราไม่สามารถที่จะรับรู้และทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ นั้นได้อย่างถ่องแท้เสียทีเดียว เรามักจะได้เฉพาะ "ภาพ" บางส่วนหรือลักษณะกว้าง ๆ ของสิ่งเหล่านั้น ซึ่งมีความไม่แน่นอนชัดเจนอยู่ เราจึงมักต้องตีความหมาย หรือให้ความหมายแก่สิ่งนั้น ๆ ด้วยตัวเราเอง ความรู้เชิงอัตวิสัยนี้จะประกอบกันเข้าเป็นภาพลักษณ์ของเราที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ในโลกและเหตุการณ์ของเราจะขึ้นอยู่กับภาพลักษณ์ที่เรามีอยู่ในสมองด้วย

ภาพลักษณ์จึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการขบวนการของความคิดจิตใจ มิได้มีเพียงประสบการณ์โดยตรงกับโลกจริงตัวซึ่งเรารู้สัมผัสได้ด้วยตนเองเท่านั้น แต่เรายังมีประสบการณ์โดยทางอ้อมอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้ต้องอาศัยการตีความและให้ความหมายสำหรับตนเองเสมอ ภาพลักษณ์จึงเป็นการแทนความหมายเชิงอัตวิสัย (subjective representation) ของสิ่งต่าง ๆ ที่เรารับรู้มาเป็นความรู้สึกเชิงตีความหมาย (interpreted sensation) หรือความประทับใจจากปรากฏ (appearance) ความคล้ายคลึงหรือเป็นการแทนความหมายของการรับรู้ (perception) กระบวนการของการรับรู้อย่างเลือกสรร ตีความ และให้ความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ นี้คือ กระบวนการก่อเกิดจินตภาพ (process of imagery) ซึ่งมักจะมีความสำคัญยิ่งต่อการรับรู้ในสิ่งที่ไม่มีความหมายแน่นอนชัดเจนในตัวของมันเอง

เมื่อบุคคลมีภาพลักษณ์ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในความรู้สึกนึกคิดของตนแล้ว ภาพลักษณ์นี้จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล มีแนวโน้มที่จะไปเหนี่ยวนำพฤติกรรมของบุคคลและสาธารณชนให้เคลื่อนย้ายตามไปในทิศทางเดียวกันได้เช่นกัน

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นจริงทางสังคม

Akiba A. Cohen, Hanna Adoni และ Charles R. Bantz (1990:34-35)

ได้แบ่งประเภทชนิดของความเป็นจริงออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. Objective social Reality คือ ความจริงที่เราสัมผัสได้ด้วยประสบการณ์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในโลกภายนอกของปัจเจกชน เป็นความจริงทางสังคมแบบปกติธรรมดาที่กระทำเป็นกิจวัตรอันมีผลต่อการกระทำร่วมกับบุคคลอื่น

2. Symbolic Social Reality คือ ความเป็นจริงที่แสดงออกมาในรูปของสัญลักษณ์ เช่น ศิลปะ เอกสาร เนื้อหาในสื่อ หรือพฤติกรรมในการสื่อสาร ซึ่งแต่ละสัญลักษณ์อันหลากหลายนี้มีความหมายต่างกัน บุคคลสามารถรับรู้ และแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

3. Subjective Social Reality คือ ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นโดยยึดหลักความจริงที่ได้รับแบบ Objective และ Symbolic มารวมกันเข้ากลายเป็นหลักความจริงแบบ Subjective ซึ่งเป็นความจริงทางสังคมที่นำเอาความคิดของบุคคลมาเกี่ยวข้อง อาจกล่าวได้ว่าวัตถุโลกจะถูกนำเสนอได้ในรูปของสัญลักษณ์ทางหนึ่ง เป็นเป้าหมายไปสู่จิตสำนึกของปัจเจกชน

การสร้างความเป็นจริงของแต่ละคน จะเป็นพื้นฐานของการกระทำทางสังคมของปัจเจกชน ความเป็นจริงเชิงอัตตะถูกสร้างขึ้นในเงื่อนไขของเขตความสัมพันธ์ ความจริงทางสังคมจะถูกรับรู้โดยผ่านช่วงเวลาในประสบการณ์ชีวิตประจำวันของปัจเจกชน สิ่งที่มีมนุษย์พบเห็นและมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงในสถานการณ์นั้น ๆ จะเป็นบรรทัดฐานทางสังคม เขาเชื่อว่าเขาจะเป็นตัวนิยามและขัดเกลาความเป็นจริงทางสังคม อย่างไรก็ตามการสร้างความเป็นจริง เป็นสิ่งมนุษย์สร้างขึ้นมาทางสังคมไม่ว่าจะเป็นความจริงหรือสัญลักษณ์ก็ตาม แต่ละบุคคลสามารถแยกแยะความเหมาะสมและความไม่เหมาะสมของความจริงนั้นด้วยความเจ็บแสบแหลมมากขึ้น

เป็นตัวนิยามและขัดเกลาความเป็นจริงทางสังคม อย่างไรก็ตามการสร้างความเป็นจริง เป็นสิ่ง
มนุษย์สร้างขึ้นมาจากสังคมไม่ว่าจะเป็นความจริงหรือสัญลักษณ์ก็ตาม แต่ทุกคนสามารถแยกแยะ
ความเหมาะสมและความไม่เหมาะสมของความจริงนั้นด้วยความเฉียบแหลมมากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นจริงทางสังคมจึงเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาจากสังคมอาจจะใน
ลักษณะสัญลักษณ์ ที่มีความหมายอันเกิดขึ้นจากการตีความของบุคคล ความเป็นจริงทางสังคมที่ถูก
สร้างขึ้นอาจมีความบิดเบือนได้ ขึ้นอยู่กับการแยกแยะความเหมาะสมตามสถานการณ์ของบุคคลนั้น

นอกจากนี้ยังอาจมองได้ว่า วัฒนธรรมไม่ได้เกิดขึ้นเอง ผู้ที่อยู่ในสังคมมีบทบาทในการ
กำหนดวัฒนธรรม เป็นผู้ให้ความหมาย วัฒนธรรมจึงเป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของ
สังคมกับวัฒนธรรมเดิม มีการให้ความหมายใหม่ ตีความใหม่ กลับไปกลับมาอย่างต่อเนื่อง (อมรา
พงศาพิชญ์, 2540:24)

แนวคิดของการขัดเกลาทางสังคม

แนวความคิดพื้นฐานของการขัดเกลาทางสังคม คือ การที่บุคคลเกิดขึ้นท่ามกลาง
สังคม บุคคลมีการเรียนรู้ที่จะรู้จักตนเอง รู้จักคนอื่น ๆ มีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคล
อื่น ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ดังนั้นมนุษย์แต่ละคนในสังคมได้สัมผัสกับกระบวนการขัดเกลาทาง
สังคมตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ภายในช่วงชีวิตหนึ่ง ๆ ของมนุษย์ในสังคม รวมไปถึงการที่บุคคล
ยอมรับทัศนคติ ค่านิยม ทัศนคติกรรม โดยผ่านบริบทต่าง ๆ เริ่มต้นจากครอบครัวเป็นแห่งแรก
ต่อมาคือสังคมที่ตนเป็นสมาชิก สถาบันและวัฒนธรรมแวดล้อมที่เขาเติบโตขึ้นมา

มโนทัศน์การขัดเกลาทางสังคมโดยทั่วไป หมายถึง วิธีการที่บุคคลเรียนรู้ทักษะ ความรู้
ค่านิยม แรงจูงใจ และบทบาทที่เหมาะสมกับตำแหน่งของเขาในกลุ่มหรือสังคม ในทางสังคมวิทยา
มักจะเน้นถึงวิธีการที่บุคคลเรียนรู้เพื่อหาข้อสอดคล้องประสานกับสังคม นอกจากนั้นยังมองต่อไปว่า
กระบวนการดังกล่าวนอกจากจะเปลี่ยนแปลงบุคคลแล้วยังเปลี่ยนแปลงสังคมด้วย

Alan C. Keockhoff (1972:1) อธิบายคำว่า Socialization หมายถึง กระบวนการที่บุคคลพยายามหาความรู้ ความชำนาญ และความรู้ทางงานจิตใจและอารมณ์ ที่จะช่วยให้เขาสามารถมีส่วนร่วมับสมาชิกของกลุ่มในสังคมได้ด้วยดี

Marvin R.Kooler (1974:264) ให้ความหมายของการขัดเกลาทางสังคมว่าเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เกิดใหม่สามารถอยู่ในสังคมได้หรือหมายถึงกระบวนการที่เกิดขึ้นเป็นช่วงที่ติดต่อกันไปซึ่งประกอบด้วยคำนิยม ความคิด ความรู้ ทักษะ ความชำนาญ หรือความเชื่อ เป็นกระบวนการที่ทำให้คนในแต่ละช่วงอายุแต่ละรุ่นจะเป็นผู้กระทำและเป็นผู้ถูกกระทำ คือได้รับการเลี้ยงดูจากคนรุ่นก่อนและถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นหลัง

Broom และ Selznick (1973:94) อธิบายการขัดเกลาทางสังคมไว้ 2 ลักษณะ คือ

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับสังคม เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมและการกระทำกับบุคคลมีชีวิตที่เป็นระเบียบ

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคล เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพของการเจริญเติบโตและพัฒนาการส่วนบุคคล เป็นกระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนจากชีวอินทรีย์มาเป็นมนุษย์ที่มีความสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้และสามารถปฏิบัติตามคำนิยมอุดมคติ และระดับความทะเยอทะยาน

โดยสรุป การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มุ่งเน้นในสังคมหนึ่ง ๆ ได้เรียนรู้คุณค่า กฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผน ที่กลุ่มกำหนดไว้ เพื่อเป็นแบบแผนของการปฏิบัติต่อกันและให้บุคคลได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

สำหรับขอบเขตของการขัดเกลาทางสังคมนั้น Tallman และคณะ (1983:22-24) กล่าวถึงเนื้อหาของกระบวนการขัดเกลาทางสังคมโดยทั่วไปว่า คือการหาความรู้และประสบการณ์ที่เป็นความชำนาญเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่เปลี่ยนไป ภายในขอบเขตดังนี้

1. ชนิดของสถานภาพ บทบาทตำแหน่งทางสังคมและบุคลิกภาพทางสังคมที่ผู้อยู่ในสถานะนั้น หรือกำลังจะเข้าสู่สถานะนั้น เรียนรู้ภายในบริบทสังคมที่เกี่ยวข้อง
2. พฤติกรรม การแสดงออกและลักษณะนิสัยความเชื่อของกลุ่มแต่ละกลุ่มมีลักษณะเฉพาะ และจะถ่ายทอดกันอยู่ในสังคมแต่ละกลุ่มนั้น ๆ
3. พฤติกรรม การแสดงออก และลักษณะนิสัยความเชื่อถือมีรากฐานมาจากสังคมนั้น ๆ ซึ่งก่อให้เกิดลักษณะแตกต่างไปจากสังคมอื่น
4. การกระทำตอบโต้กันทางสังคม หรือการกระทำตอบโต้กลับตามความคาดหมายของผู้อื่นที่จะกระทำไปนั้น เป็นแบบแผนที่กำหนด
5. มีระเบียบแบบแผนทางสังคม เช่น บรรทัดฐาน ความยึดมั่นผูกพัน ความเชื่อสัตย์ระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวโยงกันภายในสังคมนั้น ๆ

การขัดเกลาทางสังคม จึงเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงปัจเจกบุคคลกับวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ซึ่งช่วยเอาค่านิยม วัฒนธรรม ระเบียบประเพณี และวิถีประชาของสังคม การขัดเกลาทางสังคมจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งตั้งแต่เกิดหล่อหลอมให้บุคคลนั้นมีบุคลิกภาพที่เรียนรู้จากสังคมที่ตนเองสังกัดอยู่ และต่อมาได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จากกลุ่มตัวแทนทางสังคม เช่น โรงเรียน เพื่อน และสื่อมวลชน

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมบริโภคนิยม

Calkins (๒๕ สันตสมบัติ 2535:106-107) ได้กล่าวถึงหัวใจสำคัญของสังคมบริโภคนิยมคือการให้ประชาชนบริโภคให้มากที่สุด บริโภคให้หมดและบริโภคอีก... Calkins ได้เสนอแนวความคิดพื้นฐานของการบริโภคนิยมต่อไปว่า ความงามโดยเฉพาะความงามของเรือนร่างสตรี เป็นเครื่องมือในการสื่อสารทางธุรกิจได้ดีที่สุด

นอกจากนั้น อุดมการณ์บริโภคนิยมยังให้ความสนใจในด้านความงามเพื่อช่วย ให้ผู้ซื้อสินค้าเชื่อว่าการใช้สินค้านั้นจะทำให้ตนเป็นคนมีเสน่ห์เป็นที่ดึงดูดใจของเพศตรงข้าม ยิ่งสินค้าที่ไม่มีความจำเป็นมากเท่าใด การใช้เช็ทส์เป็นเครื่องสำอาง เพื่อให้ผู้บริโภคมองเห็นคุณค่าที่ไม่มีใครต้าน ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น อุตสาหกรรมเสื้อผ้า แฟชั่น มุ่งเน้นการสร้างความงามบนพื้นฐานของความทันสมัย

อุดมการณ์บริโภคนิยมจึงเน้นให้ผู้บริโภค ๆ ใ้มากที่สุด บริโภคให้หมดเร็วที่สุด และเริ่มบริโภคใหม่ โดยนำเอาร่างกายของผู้หญิงมาเป็นสื่อในการสร้างความต้องการที่ไม่มีตัวตนจริง ๆ ให้เกิดขึ้นในจินตนาการของผู้บริโภค

แนวความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมผู้บริโภคมีผลมาจากความไม่เน้นความจริง (Reality) แต่จะเกิดภาพลักษณ์ (Image) และภาพนิมิตขึ้น คือ การตัดความจริงหรือปิดบังซ่อนเร้นความจริงบางอย่างออก ส่วนภาพนิมิต (Creative) เกิดขึ้นจากการเลียนแบบ ทำให้เกิดภาพนิมิตที่ต้องการ ซึ่งทำให้เกิดความเหนือจริง หรือความไม่จริงเกิดขึ้น (หงา จันทรเทียง, 2537: 18)

โดยสรุปแล้ววัฒนธรรมบริโภคนิยมได้สร้างค่านิยมใหม่ในด้านพฤติกรรม วิธีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมให้เกิดความต้องการบริโภคโดยไม่มีขอบเขตจำกัด บนพื้นฐานของความนุ่มนวลและสร้างภาพลักษณ์ที่หลากหลาย สินค้าผู้บริโภคถูกใช้ในฐานะเป็นเครื่องหมายทางวัฒนธรรมและร่างกายผู้หญิงถูกสร้างให้เป็นเป้าหมายใหม่ของวัฒนธรรมบริโภคนิยม

อย่างไรก็ตามแนวคิดวัฒนธรรมบริโภคนิยม สำหรับการวิจัยนี้ต้องการศึกษาในแง่ของภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงเท่านั้น ในความเป็นจริงแล้ววัฒนธรรมบริโภคนิยมอาจมีความหมายที่ครอบคลุมมากกว่าการใช้เพียงร่างกายของผู้หญิงในทางธุรกิจเท่านั้น แต่ยังอาจรวมถึงการใช้ร่างกายของผู้ชาย และเด็ก ในการดึงดูดให้ผู้บริโภคนั้นมีความต้องการสินค้านั้น ๆ อย่างไม่มีขีดจำกัด ดังนั้นประเด็นของวัฒนธรรมบริโภคนิยมในความหมายของผู้วิจัยจึงกล่าวถึงเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับร่างกายของผู้หญิงที่สามารถเห็นได้ชัดเจนที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับความงาม

ความงามเป็นส่วนหนึ่งในการรับรู้ทางด้านความรู้สึกซึ่งบางครั้งยากแก่การอธิบาย บางครั้งคุณค่าทางความงามก็ขึ้นอยู่กับความเป็นจริง ความหมายของความงามอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและความนิยมของสังคม คุณค่าทางความงามจะต้องควบคู่ไปกับความจริง หมายความว่าความงามที่ปราศจากความจริงย่อมไร้ค่า ความจริงในทัศนะนี้ คือ ความจริงที่ปรากฏเห็นได้ในธรรมชาติ (อานาจ เข็นสภาย, 2520:40)

ความงามเป็นคุณสมบัติอยู่ในตัวเองเป็นคุณค่าที่เร้าเร้ากระตุ้นให้เกิดความชื่นชม ความอยากโดยตรง โดยสรุป ความงามคือความจริงเท่านั้นเองความงามเป็นเรื่องที่นักคิดทฤษฎีทุกสมัยและสมัยหนึ่งอาจยอมรับว่าอย่างหนึ่งงาม แต่หม้ออีกสมัยหนึ่งอาจเปลี่ยนไปไม่ยอมรับก็ได้ ความงามแบ่งออกเป็นสองชนิดคือ ความงามที่เห็นได้ง่ายและความงามที่เห็นได้ยาก ความงามที่เห็นได้ยากก็คือความงามของสิ่งที่ไม่ปรากฏวิมล เมื่อมองอย่างผิวเผิน (อาวี สุทธิพันธ์, 2533:87)

ความงามคือค่านิยมที่เกิดจากความรู้สึกภายในของมนุษย์มากกว่าเกิดจากเหตุผล หรือความรู้ซึ่งเป็นเรื่องภายนอก ความงามนั้นสร้างความเพลิดเพลินและเป็นนิรันดร์ ค่านิยมนั้นเปลี่ยนแปลงได้ตามสังคมของมนุษย์ ซึ่งมีความเชื่อและทัศนคติไม่คงที่ ยิ่งค่านิยมทางความงามด้วยแล้ว กาลสมัยก็ยังมีส่วนอย่างมากที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง บางครั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบหมุนเวียนเป็นวัฏจักร (อาวี สุทธิพันธ์, 2532:2-7)

ความงาม หมายถึง เอกภาพของความสัมพันธ์อันมีระเบียบของรูปลักษณะที่ปรากฏต่อประสาทสัมผัสของเรา โดยทั่ว ๆ ไปแล้วความงามเป็นสิ่งที่ให้ความพึงพอใจเบิกบานใจ (กิติมา ธรรมทัต, 2530:19-21)

Aquinas ให้ความหมายของความงามไว้ว่า คือสิ่งที่เพลิดเพลินเมื่อเรารู้หรือเห็นความงามและความดี โดยเนื้อแท้แล้วเป็นอันเดียวกันเพราะทั้ง 2 อย่างขึ้นอยู่กับรูปแบบ สัดส่วน ระเบียบและความกลมกลืน และ Kant ได้ให้ความหมายของความงามไว้ว่า ความงามคือผลของความรู้สึกว่างาม (สุเชาว์ พลอยขุม 2534:107)

ความงามเป็นเรื่องของประสบการณ์ทางอารมณ์เป็นความรู้สึกเฉพาะตัวบางคนพยายามอธิบายความงามโดยอ้างอิงกับความดี หรือหาดีกับความงามเป็นระเบียบเรียบร้อย บางคนอธิบายตามคำบอกกล่าวต่อๆกันมา โดยปราศจากเสถียรภาพในการคิด บางคนพยายามกำหนดหลักเกณฑ์ของความงามขึ้นมาก่อน แล้วหาข้อมูลเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ นั่นซึ่งอาจก่อให้เกิดความลำเอียงขึ้นได้ ดังนั้นความงามจึงเป็นเรื่องที่ตกลงกัน และตามความเปลี่ยนแปลงของสังคม บางคนพยายามอธิบายความสวยงามตามลักษณะของรูปสมบัติและคุณสมบัติ กล่าวคือ ความสวยเป็นรูปสมบัติและความงามเป็นคุณสมบัติ คนหนึ่งอาจจะมีแต่เฉพาะความสวยความงามไม่มี หรือบางคนอาจมีแต่ความงาม ไม่มี ความสวย เข้าหาคำของคำพังเพยที่ว่าสวยแต่รูปงามไม่หอมเป็นต้น (อารี สุทธิพันธ์, 2535: 45-46)

ความงามอีกทัศนะหนึ่งใน ธิปิตยสังขุม : บทสนทนาของเหลนิตว่าด้วยความงาม (กรีติ บุญเรือง, 2533) ได้กล่าวถึงความงามไว้ดังนี้

1. ความงามคือสาวสวย
2. ความงามคือทองคำ
3. ความงามคือความเหมาะสม
4. ความงามคือความสามารถ
5. ความงามคือการให้คุณ
6. ความงามคือความพึงพอใจจากการเห็นและการได้ยิน

ความงามมีแบบตาส่วนตัวรับตรเป็นมาตรฐานอยู่ในโลกแห่งภพินคติ และเป็นภพินคติประเภทอุตตระคือ อาจจะมีได้ในทุกสิ่งและไม่เป็นองค์ประกอบของสิ่งใดเลย

ความงามทั้งหมดนั้น ขึ้นอยู่กับภาวะแห่งการมีประสบการณ์ หรือจินตนาการของเราเอง ความพึงพอใจความงามของคนทั่วไปนั้น เป็นสิ่งที่มีอยู่ในจิตใจของเราอยู่แล้วโดยกำเนิด เรื่องของการรับรู้หรือการมีจินตนาการเกี่ยวกับภาวะดังกล่าวนั้นจะอยู่ในลักษณะใดก็ตาม เราจะพบว่าภาวะแห่งการเปลี่ยนแปลงแห่งความงามนั้นขึ้นอยู่กับจิตใจของผู้รับเป็นเกณฑ์ แต่ความงามตามธรรมชาติเป็นเรื่องของการที่เราจะเข้าถึงได้โดยอาศัยวิจารณ์ญาณเป็นตัวชี้แนะ (บุญ นิลเกษ, 2523: 4)

นอกจากนี้แล้วแนวความคิดดังกล่าวได้แสดงทัศนะความหมายของความงามไว้ว่า ความงามคือสภาวะที่มีความเด่นชัดหรือมีอารมณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นในจิตใจของเรา ความงาม คือ ความเพลิดเพลินด้วย ทั้งนี้ หากหนึ่งถือว่าความงามเป็นสิ่งที่ทุกคนพึงพอใจหรือยอมรับกัน แต่อีกหากหนึ่งเห็นว่าความงามเป็นสิ่งเนื่องมาจากความสัมพันธ์อันมีพื้นฐานระหว่างเอกภาพ ระเบียบ และความพร้อมเพรียงกันนั่นเอง โดยสรุปความหมายของความงามตามทัศนะนี้ คือ ความงามเป็นลักษณะพิเศษของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่แสดงออกมาอย่างเด่นชัด เมื่อการรับรู้ทางประสาทสัมผัส หรือเมื่อนำไปสู่ภาวะแห่งการสร้างอารมณ์ต่าง ๆ ของผู้เกี่ยวข้องด้วย (เรื่องเดียวกัน)

แนวคิดเกี่ยวกับความงามอีกทัศนะหนึ่งได้กล่าวถึงความหมายของความงามเอาไว้ว่า ความงาม คือ สิ่งที่สร้างความพึงพอใจให้แก่จิต ไม่ว่าจะผ่านผัสสะหรือการใดทวารหนึ่งของอายตนะทั้ง 5 (ตา หู จมูก ลิ้น กาย) เป็นที่เกิดความงามแก่จิตได้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจหรือความชอบนั้นจะคงอยู่ได้นานก็เป็นความงามที่สูงส่ง ความงามจึงมี 2 ชั้นใหญ่ ๆ คือ (เอกชัย สุนทรพงษ์, 2529:3)

1. ความงามขั้นธรรมดาสามัญ เกิดจากเราไปสัมผัสกับสิ่งของที่เรารชอบ เกิดความพึงพอใจธรรมดาทั่วไป
2. ความงามขั้นสุดยอด เกิดจากจิตเรารู้จักเร้าอารมณ์ด้วยสิ่งที่เรามีความสนใจใน เรื่องนั้น ๆ อยู่ก่อนแล้วเกิดชอบ เกิดพึงพอใจ ให้ความชื่นชอบตลอดชีวิต ตลอดกาล สัมผัสเมื่อใดก็ชอบเมื่อนั้น

ความงามมีคุณค่า 2 ประการแบ่งอยู่เสมอ คือ คุณค่าทางความรู้สึกละคุณค่าทางคุณสมบัติคุณค่าทางความรู้สึกได้แก่ความสวย คุณค่าทางคุณสมบัติคือความงาม คนที่สวยอาจจะไม่งามคือขาดคุณสมบัติที่จำเป็นบางอย่างไป หรือคนที่งามอาจจะไม่สวยแต่ถ้าคนนั้นมีคุณสมบัติ ทั้ง 2 ประการแล้ว ก็แสดงว่าเป็นผู้สวยงามจริง ๆ คุณค่าความงามทั้ง 2 ประการเป็นหลักเกณฑ์ที่ไม่น่าแน่นอน เปลี่ยนไปเสมอตามความนิยม กาลเวลาเวลาและความก้าวหน้าของสังคม ตลอดจนความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมด้วย (อารี สุทธิพันธ์, 2532:138)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องภาพลักษณ์ทางสรีระของผู้หญิงไทยในปัจจุบัน เป็นการวิจัยที่ยังใหม่ต่อสังคมไทย เนื่องจากยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเคยทำการศึกษามาก่อน จึงขาดต่อการนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องงานในประเทศไทยมานำเสนอได้ ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับสรีระของผู้หญิงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะอยู่ในขอบข่ายของเรื่องการศึกษา

ทวีวัฒน์ คงคราญ (2533:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของสื่อมวลชนในการสร้างภาพนางสาวไทย โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษา ปัจจุบันมีบทบาทในการสร้างภาพนางสาวไทย ภาพลักษณ์นางสาวไทย และวิธีการของสื่อมวลชนในการสร้างภาพนางสาวไทย ตั้งแต่ช่วงเวลาปี พ.ศ.2507-2531

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันมีบทบาทในการสร้างภาพนางสาวไทยมีด้วยกัน 5 ประการคือ ผู้ประกาศ ผู้จัดส่งนางสาวไทย บริษัทสื่อบริษัท และสื่อมวลชน ภาพลักษณ์ของนางสาวไทยในยุคสุโขทัย (พ.ศ.2507-2515) คือภาพของสตรีโลกสวยแสนสวย และผู้หญิงยุคใหม่ โดยภาพหลังยังไม่ชัดเจนนัก ส่วนภาพลักษณ์นางสาวไทยยุคงานธุรกิจ (พ.ศ.2527-2531) ยังคงภาพสตรีโลกสวยแสนสวยและมีภาพผู้หญิงยุคใหม่ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีแนวโน้มในเชิงธุรกิจ สื่อมวลชนได้สร้างภาพลักษณ์ของนางสาวไทยด้วยการเก็บข้อมูลในวิธีการต่าง ๆ และนำเสนอข้อมูล 6 รูปแบบ ในเนื้อหา 3 ลักษณะคือ

1. การรายงานข่าว
2. การให้ความบันเทิง
3. การเสนอทัศนคติ ซึ่งในการเสนอทัศนคติจะเป็นบทบาทเด่นชัดของสื่อมวลชน

โดยตรง ส่วนการรายงานข่าวและการให้ความบันเทิงสื่อมวลชนจะมีบทบาทสร้างภาพนางสาวไทยอย่างแยบยล

สุภัตรา กอบกิจสุขสกุล (2531:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การประกาศนางสาวไทย (พ.ศ.2477-2530) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการปรับเปลี่ยนบทบาททางสังคมของสตรีไทย ที่ส่งผลต่อการประกาศนางสาวไทย ลักษณะการจัดประกวดนางสาวไทยในแต่ละยุคและปัญหาและ

ผลกระทบของการประกาศนางสาวไทยที่มีในตัวของมันเองและที่มีต่อสังคม โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ยุค คือ ยุคแรกตั้งแต่ พ.ศ.2477-2483 และ พ.ศ.2491-2497 ยุคที่สองตั้งแต่ พ.ศ.2507-2515 และยุคสุดท้ายตั้งแต่พ.ศ.2527-2530 ผลการวิจัยพบว่า

ก่อนที่จะมีการประกาศนางสาวไทยใน พ.ศ.2477-2497 ได้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทและสถานภาพทางสังคมในหมู่สตรีไทย อันเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาแบบตะวันตกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สตรีมีโอกาสออกไปสู่สังคมภายนอกมากขึ้น ทำให้เกิดกระบวนการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการแต่งกาย และการเสริมความงามตามแบบตะวันตก เนื่องจากต้องพบปะสมาคมกับบุคคลอื่น การจัดการรวมประกาศนางสาวไทยยุคแรกเป็นกิจกรรมของทางราชการเพื่อให้นางสาวไทยช่วยสนับสนุนและประชาสัมพันธ์นโยบายของทางราชการ และเพื่อให้นางสาวไทยเป็นสื่อความบันเทิงถึงความสนใจผู้มาเที่ยวงานฉลองรัฐธรรมนูญ ทุกขั้นตอนของการจัดประกวดเป็นเรื่องของทางราชการ ผู้ได้รับตำแหน่งนางสาวไทยถือเป็นบุคคลที่ได้รับเกียรติสูงสุดในสังคม การประกาศนางสาวไทยยุคที่สองตั้งแต่ พ.ศ.2507-2515 เปลี่ยนนโยบายสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศมีการติดต่อลงทุนกับต่างชาติ มีการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา ทำให้จุดมุ่งหมายของการประกาศนางสาวไทย เป็นไปเพื่อประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของประเทศ เอกชนเริ่มเข้ามาบทบาทในการจัดการประกวดร่วมกับภาครัฐ ในช่วงนี้นางสาวไทยเริ่มทำหน้าที่ในฐานะสื่อการโฆษณาสินค้าด้วย การประกาศนางสาวไทยในยุคที่สาม ตั้งแต่ พ.ศ.2527-2530 พัฒนาทางเทคโนโลยีการสื่อสารและคมนาคม การเติบโตของวงการธุรกิจเริ่มมากขึ้น จุดประสงค์ของการประกาศนางสาวไทยจึงกลายเป็นเพื่อการค้าอย่างเห็นได้ชัดเจน เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ กระบวนการ นางสาวไทยมีหน้าที่ทางด้านธุรกิจในฐานะสื่อโฆษณาสินค้าอย่างเต็มรูปแบบ การประกาศนางสาวไทยมีผลกระทบต่อสังคมอย่างมากในระดับบุคคล เวทีการประกาศนางสาวไทยเป็นเสมือนหนทางใต้เท้าทางสังคมของสตรีที่มีรูปสมบัติ ผลกระทบประการต่อมา คือ ส่งผลให้เกิดธุรกิจและอาชีพการประกาศความงาม ก่อให้เกิดรายได้แก่รัฐและเอกชน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานความงามของสตรีไทยในสังคม การเปลี่ยนแปลงที่พบคือ ในการประกาศนางสาวไทยยุคแรกนั้น ตัวนางสาวไทย ผู้ได้รับเกียรติของชาติซึ่งถูกเปลี่ยนมาสู่ความเป็นถึงบุคคลถึงวัตถุประสงค์ที่สองในบทบาทของผู้ทำงานสาธารณะยุคแรกและโฆษณาสินค้า ต่อมาเปลี่ยนมาสู่ความเป็นวัตถุประสงค์ที่สาม การที่ผู้หญิงถูกนำแสดงบทบาทในสื่อโฆษณาสินค้า แสดงให้เห็นว่าสถานภาพของสตรีกลุ่มนี้ตกต่ำลงไปมาก

Grappe V.Nahoum (1992) ได้ศึกษาความแตกต่างของความงามของร่างกาย เป็นการวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ และสังคมวิทยาเกี่ยวกับความสวยงามของร่างกายมนุษย์ ความที่เป็นธรรมชาติ และความน่าเกลียด โดยมีฐานคติเบื้องต้นว่า ความสวยงามนำมาซึ่งการสื่อถึงลักษณะของร่างกายที่ปรากฏออกมาทางภาพเชิงสัญลักษณ์ ขณะที่ความน่าเกลียดเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับความชื่นชม ตามความหมายของ Beauty กับ Ugliness ที่แตกต่างกัน ซึ่งตามความเป็นจริง บุคคลเหล่านี้ไม่ควรถูกปฏิบัติแตกต่างกันออกไป ความสวยงามทางกายภาพของสตรีเป็นแกนกลางของความดึงดูดใจทางเพศ แต่ความน่าเกลียดไม่มีความแตกต่างกันระหว่างชายกับหญิง แก่กลุ่มความน่าเกลียดถือเป็นลักษณะปรากฏที่ธรรมชาติซึ่งแตกต่างไปจากความสวยงามอย่างชัดเจน ดังนั้น ความสวยงามซึ่งมีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของผู้หญิงอย่างเฉพาะเจาะจง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับอายุด้วย ผู้หญิงสูงอายุจะขาดความสวยและสัดส่วนที่สวยงาม

Robert W. Duff and Lawrence K. Hong (1984) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ Self Image of Human Body Builders ศึกษาความนิยมในการเพาะกายของผู้หญิงในเชิงการแข่งขัน เป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลจากศูนย์เพาะกายนานาชาติ ระหว่างปี 1982-1983 (พ.ศ.2525-2526) ในเรื่องเกี่ยวกับแนวโน้มใหม่ของความเป็นผู้หญิง ที่เป็นส่วนของประเพณีดั้งเดิม กับมิติของการสร้างกล้ามเนื้อผู้หญิงเหล่านี้มองว่าการมีกล้ามเนื้อ มีความแข็งแรง และสุขภาพที่ดีเป็นสิ่งที่ดี ทำให้เป็นที่น่าดึงดูดใจ และสร้างความแรงเร้าทางเพศต่อผู้ชายด้วย

Alexis, Tan (1979) ได้ศึกษาเรื่อง TV Beauty & Role Expectations of Adolescent Female Viewers ศึกษาอิทธิพลของสื่อโฆษณาในการสร้างและการรับรู้ค่านิยมทางสังคม โดยมีสมมติฐานจากผลการรับรู้ของนักเขียนหญิงอายุ 16-18 ปี 56 คน ที่ดูโฆษณาโทรทัศน์ที่เร้าความต้องการทางเพศ ความเป็นหนุ่มเป็นสาวและความสวยงามเพื่อขายสินค้า ข้อมูลสมมติฐานต่อข้อมูลทางโทรทัศน์ที่มีส่วนต่อการสร้างบทบาทในชีวิตจริง ประกอบด้วย ความคาดหวังของผู้หญิงด้านความสำเร็จในอาชีพ การเป็นที่น่าสนใจของผู้ชาย การเป็นภรรยาที่ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นผู้หญิงที่พึงปรารถนา นอกจากนี้ยังควบคุมการทดลองโดยใช้โฆษณาทางโทรทัศน์ที่ไม่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นหนุ่มเป็นสาว ความสวยงามและการขายทางเพศ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาโฆษณาทางโทรทัศน์กับการรับรู้ความเป็น

จริงทางสังคมที่ถูกชี้ให้เห็นในระลอกแรกว่ามีผลมาจากโฆษณาตัวเอง

Wendy R. Newsbury (1990) ได้ศึกษาเรื่อง Women and Body Image : A Qualitative Analysis จุดประสงค์ของการศึกษาเพื่อตรวจสอบกระบวนการทางสังคมของการสร้างภาพลักษณ์ทางร่างกาย โดยใช้กรอบความคิดของการปฏิสัมพันธ์ทางสัญลักษณ์ และความเข้าใจภาพลักษณ์ของผู้หญิงแบบอัตวิสัย คือ ประเมินจากความเห็นความรู้สึกส่วนตัวของผู้หญิงเอง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแนะนำต่อกันไป (snowballsampling) โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้หญิง 30 คน อายุระหว่าง 20-30 ปี พบว่าภาพลักษณ์ทางร่างกายของผู้หญิงมีส่วนประกอบทางสังคมหลายส่วน จากการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยทางสังคมกว้าง ๆ เช่น บรรทัดฐานทางวัฒนธรรม สื่อ และ แฟชั่น มีผลต่อภาพลักษณ์ทางกายภาพในแบบอุดมคติอยู่เสมอว่าผู้หญิงควรจะเป็นอย่างไร ผู้หญิงปฏิเสธภาพลักษณ์ทางร่างกายของตนเองเสมอ เพราะพวกเขาเชื่อว่าร่างกายของพวกเขาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานของสังคม ในความสัมพันธ์ทางสังคมแล้วบุคคลอื่น ๆ มีอิทธิพลต่อผู้หญิงเองอย่างมากต่อการมองภาพลักษณ์ทางร่างกายของตัวเอง ซึ่งบุคคลดังกล่าวได้แก่ ครอบครัว เพื่อน แม้กระทั่งคนแปลกหน้า ยังมีความสำคัญต่อการสร้างภาพลักษณ์ทางร่างกายของบุคคล โดยทั้งหมดนี้ เมื่อผู้หญิงตีความสถานภาพแวดล้อมด้วย Self ของตนเองแล้ว ก็ตระหนักถึงตนเองรับรู้ทัศนคติ และรู้สึกถึงภาพลักษณ์ทางร่างกายของตน

Deborah Sue, Wolfe (1994) ได้ศึกษาเรื่อง Beauty As a Vocation : Women and Beauty Contest in America เขาได้ศึกษาถึงความเห็นเกี่ยวกับการประกวดนางงามในสหรัฐอเมริกาในศตวรรษที่ 20 กับตำแหน่งนางงาม อันเป็นสิ่งที่น่าสนใจทางสังคมวิทยาเป็นอย่างยิ่ง การแสดงให้เห็นถึงรูปลักษณ์ที่ปรากฏออกมา วัฒนธรรมถึงความเสื่อมถอยของการประกวดนางงามด้วย การศึกษาได้สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันระหว่างลักษณะที่น่าดึงดูดใจทางกายภาพของผู้หญิงกับบทบาทของผู้หญิงและความเป็นผู้หญิงในอุดมคติระหว่างศตวรรษที่ 20 นี้ การศึกษาของ Wolfe ครั้งนี้พยายามชี้ให้เห็นว่าการประกวดนางงามได้หล่อหลอมความเป็นเพศหญิงตามบทบาทของผู้หญิงเอง และความคาดหวังของสตรีอเมริกันทั้งมาลาในอันที่จะผูกพันตนเองและปรับปรุงรูปลักษณ์ของตนเองให้เข้ากับอุดมคติทางรูปลักษณ์ดังกล่าวอื่น เนื่องจาก การที่สังคมกลายเป็นเมือง และการที่สังคมกลายเป็นอุตสาหกรรม โดยใช้วิธีการศึกษาข้อมูลจากหลายแหล่ง เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์ นวนิยาย โทรทัศน์ การประกวดนางงาม กับการสังเกต

โดยตรงในงานประภาควด้วย จากการศึกษาพบว่า การประภาควนางงามในความหมายของการเป็นผู้หญิงในอุดมคตินั้นเป็นความคิดของสตรีอเมริกันเป็นส่วนใหญ่นอกจากนั้นการศึกษายังมองไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่วิวัฒนาการไป เช่น ความบักหุของนางงามสหรัฐอเมริกา รวมทั้งสะท้อนให้เห็นถึงทัศนะของประชาชนที่มีต่อผู้หญิงกลางศตวรรษที่ 20 ด้วย สุดท้าย Wolfe ยังชี้ให้เห็นว่าธรรมชาติของชีวิตสตรีเชิงโครงสร้างได้เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากภาวะความเป็นอุตสาหกรรมเกิดขึ้นชั่วคราวระหว่างสตรี และเกิดความแตกต่างในบทบาทของผู้หญิงระหว่างกลางศตวรรษที่ 20 ซึ่งยึดถือความคิดในการประภาควนางงามนั้นร่วมกัน

บทที่ 3

กระบวนการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของหญิง ในการประกวดนางสาวไทย

ในบทนี้จะกล่าวถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของหญิงในการประกวดนางสาวไทย ตั้งแต่ยุคแรกจนถึงยุคปัจจุบัน เพื่อศึกษาว่าความงามทางสรีระของนางสาวไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของการประกวดหรือไม่ เป็นการค้นหาประเด็นหลักอันเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด สามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคสมัยให้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงความงามทางสรีระของนางสาวไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ความงามของนางสาวไทยแต่ละยุคแตกต่างกันอย่างไร สังคมมีส่วนในการกำหนดความงามของหญิงอย่างไรบ้าง บทบาทของสังคมวัฒนธรรมในแต่ละยุคเกี่ยวข้องกับกำหนดความงามของนางสาวไทยอย่างไร โดยเฉพาะกลุ่มคนที่จัดการประกวดนางสาวไทยสร้างภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยให้มีจุดเด่นอะไรบ้าง กลุ่มคนทั่วไปยอมรับหรือไม่ยอมรับความงามที่ถูกกำหนดขึ้น

การศึกษาความเปลี่ยนแปลงในบทนี้จะแบ่งประเด็นหลักออกเป็น 3 ประเด็น ที่ผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญ ที่สามารถตอบคำถามต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน คือ

1. นโยบายการประกวดนางงามเพื่อความบันเทิงในงานฉลองวันรัฐธรรมนูญกับภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยยุคแรก (ปี พ.ศ. 2477-2497)
2. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยในยุคที่ 2 (ปี พ.ศ. 2507-2515)
3. การเติบโตทางธุรกิจกับการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยในยุคปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2527-2537)

1. นโยบายประกาศนางงามเพื่อความบันเทิงในงานฉลองรัฐธรรมนูญกับภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยยุคแรก (ปี พ.ศ.2477-2497)

งานฉลองรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นเมื่อปี 2475 ในครั้งแรกมีการแสดงผลงานทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยและมีกิจกรรมบันเทิงและนันทรม เพื่อดึงดูดให้คนสนใจเข้าชมงาน ต่อมา ปี 2477 มีการนำเอาแนวคิดเรื่องการประกวดนางงามจากตะวันตกเข้ามาสร้างความตื่นตาให้กับงานฉลองรัฐธรรมนูญมากขึ้น เนื่องจากเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ในขณะนั้น แนวคิดเรื่องการประกวดนางสาวไทย เกิดขึ้นจากผู้ที่ไปศึกษาต่างประเทศได้เห็นการประกวดนางงามในต่างประเทศ จึงนำแนวคิดนี้มาใช้จัดการประกวดนางสาวไทยในงานฉลองรัฐธรรมนูญ โดยมีหนังสือพิมพ์มีส่วนในการเผยแพร่ข่าวการประกวดนางงามต่างประเทศให้เป็นที่รู้จักของสังคม เน้นขึ้นการจัดการประกวดนางสาวไทยยุคแรกเป็นการดำเนินการของรัฐบาล โดยกระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบดูแล (สุภัตรา กอบกิจสุชสกุล, 2531:49)

การจัดการประกวดนางสาวไทย ซึ่งขณะนั้นเรียกว่าการประกวดนางสาวสยามมีการคัดเลือกสาวงาม โดยในแต่ละจังหวัดจัดหาสาวงามประจำจังหวัดส่งเข้ามาประกวดยังส่วนกลาง จะเห็นว่า การจัดหาสาวงามอาจกระทำโดยคนรู้จัก หรือการแนะนำของญาติ คิดเรื่องความงามจึงเกิดขึ้นไปสู่ภูมิภาค แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากนัก

ต่อไปนี้เป็นกรกล่าวถึงลักษณะความงามของนางสาวไทยยุคต้นให้ เห็นลักษณะความงามของแต่ละคนอย่างชัดเจน ตลอดจนการนำเสนอภาพนางงามในยุคนั้นเป็นอย่างไร

การประกวดนางสาวไทย ปี 2477 มีการบรรยายถึงความงามของผู้เข้าประกวดในรอบสุดท้ายของการตัดสิน ซึ่งในสมัยนั้นยังใช้คำว่าประกวดนางสาวสยาม

...ถัดไปคือนางสาวพระนครของเรา แสงไฟจับผิวเนื้อเปล่งปลั่งดูงามยิ่งขึ้นไปกว่าที่ได้เห็นกันมาแล้วเมื่อคืนก่อน สีตะกั่วตัดของสิ่งที่สวมรับกับสีเนื้อ ซึ่งคมขำ ทรวดทรงละหงหน้าอ่อนลมุนไล นัยต์ตาตาเป็นมันขลิบ และหวาน คิ้วโก่งงาม ท่าเดินอย่างขนาดไม่เกื้อ ขึ้นยิ่งผิดก็ยิ่งเห็นว่างามทุกขณะที่เดิน...

(ประชาชาติ 13 ธันวาคม 2477:2)

นางสาวสยามในยุคแรกจะสวมชุดราตรียาวกรอมเท้าไม่ได้เปิดเผยศีรษะให้เห็นสัดส่วนชัดเจนเหมือนบ้างในยุคหลัง ๆ การตัดสินของคณะกรรมการยังไม่ได้กำหนดมาตรฐานของผู้เข้าประกวดมากนักจะเห็นได้ว่าการกล่าวถึงความงามของผู้เข้าประกวดแต่ละคนจะกล่าวถึงภาพความงามโดยรวมไม่ระบุสัดส่วนผิวพรรณ หรือความสูง แต่จะเน้นความงามของใบหน้าอย่างชัดเจน กล่าวกันว่านางสาวสยามคนแรกจะมีผิวคล้ำค่อนข้างสูงสำหรับผู้หญิงในยุคนั้น ดังที่สมศรี สุภมลนทร์ (2531:127) ได้เขียนถึงการประชุมคณะกรรมการในนิตยสารว่า "การประชุมนางสาวสยามครั้งแรก พลิกสื่อความนึกของคนไทยทั่วไปเพราะนางสาวไทยคนแรกของเราผิวคล้ำ และค่อนข้างสูงสำหรับความนิยมสมัยนั้น เธอเป็นคนสวยแบบคมขำไม่ใช้สวยอ่อนหวานแบบไทย แข็งขาคจะเป็นอย่างไรไม่รู้ เพราะเวลาเข้าประกวดนางงามทุกคนแต่งชุดราตรียาวกรอมเท้าได้เห็นแค่หน้าตา และท่าทีการทรงตัวเท่านั้น"

การประชุมนางสาวสยามปี 2478 ดูเหมือนจะมีหนักยิ่งขึ้น คงงามตามธรรมชาติไม่แต่งเติม การเตรียมตัวเข้าประกวดในสมัยนั้นยังไม่นิยมบำรุงร่างกาย การแต่งกายยังเป็นชุดไทยหม่สวยเรียบง่ายขึ้นยาวกรอมเท้า การคัดเลือกนางงามพิจารณาพิจารณาจากรูปร่าง ผิวพรรณ เสียง ฟัน และน้อง ยังไม่เห็นเรื่องสัดส่วนหรือความสูง หากแต่ยึดถือเรื่องสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ความเป็นกุลสตรีไทย ดังนั้นคณะกรรมการค่อนข้างคัดเลือกสาวงามอย่างพิถีพิถัน เพื่อให้เหมาะสมกับตำแหน่ง

ปี 2479 คณะหนังสือพิมพ์ได้ส่งนางงามเข้าประกวดเป็นปีแรก หนังสือพิมพ์ยุคนั้นได้แสดงความคิดเห็นเปรียบเทียบความงามระหว่าง 2 ตัวเก็งนางสาวสยามปีนั้น ว่า

น.ส. ยินดีร่างใหญ่ท้วมผิวงามเดินก็ดี ส่วนขามีตาหนิเล็กน้อย ใบหน้า รูปไข่และงามเกลี้ยงเกลา นัยต์ตาหวานเสียงตรงจุกใหญ่และริมฝีปากกว้างไปนิดหน่อย ส่วน น.ส. วงเดือน ร่างเล็กบาง แต่ไม่เสียส่วน ผิวงามมากทรวดทรงดีที่สุด น้องสะอาดเรียบร้อยงาม เดินดีกว่าใบหน้าค่อนข้างกลม งามตาแจ้ว ทุกส่วนดีหมด ยกเว้นแต่ตรงปากถ้ายิ้มหรือหัวเราะจึงจะหวาน ปกติดูยิ่งไป... (ประมวญวัน 15 ธันวาคม 2479:3)

การเปลี่ยนแปลงด้านสัดส่วนความงามของนางสาวสยามปีนี้ หนังสือพิมพ์มีส่วนในการนำเสนอความงามของนางสาวไทยเกี่ยวกับความสูงของแต่ละคนเอาไว้ที่น่าสนใจ "มีข้อสังเกตอยู่ว่าส่วนสูงของนางสาวสยามทั้ง 3 ปี ลดกันลงมาเป็นหล่น ๆ น.ส.กัญญาแห่ง ปี 2477 รุ่นใหญ่ น.ส.วชิรแห่ง ปี 2478 รุ่นกลาง น.ส.วงเดือนแห่ง ปี 2479 รุ่นเล็ก ถ้า ปี 2480 น่ากลัวจะเป็นรุ่นจิ๋ว" (ประมวญวัน 15 ธันวาคม 2479:4)

การบรรยายถึงความงามของผู้เข้าประกวดนางสาวสยามปีที่ 3 นี้การเปิดเผยความงามของช่วงขาและลักษณะของรูปร่างที่บ่งบอกถึงลักษณะห้าม เล็กบาง และความสูงของผู้เข้าประกวดชัดเจนขึ้น แต่ยังเป็นเรื่องของความงามที่มีลักษณะของสุขภาพอนามัยดีเช่นเดิม

ปี 2480 เป็นช่วงที่มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร บรรณาธิการรับสมัครผู้เข้าประกวดในยุคนี้ความงามบนหน้าของผู้หญิงมีความสำคัญและเป็นที่น่าสนใจของผู้ชายเป็นอย่างยิ่งเห็นได้จากการโฆษณาสินค้าในหนังสือพิมพ์ที่พยายามให้ผู้หญิงเอาใจใส่ผิวหน้าของตนเอง เนื้อเป็นจุดสนใจของผู้ชายให้หันมามอง "ผู้ชายเขาต้องมองดวงหน้าเธอก่อน หญิงที่จะเอาชนะหัวใจชายได้เธอจะต้องมีผิวหน้าอันงาม ไม่มีสิ่วปราศจากฝ้า" (ประชาชาติ 27 พฤศจิกายน 2480:2) ความนิยมเรื่องความงามเริ่มมีบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้หญิงไทยมากขึ้น การดูแลเอาใจใส่ความงามของผู้หญิงใน ปี 2480 จึงเน้นที่ใบหน้างาม โดยเฉพาะเครื่องสำอางค์ที่เป็นวิทยาศาสตร์ได้มีการโฆษณาตามหน้าหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง

ผู้หญิงในสมัยก่อนนิยมเรื่องความงามมาก่อนแล้วแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการปรุงแต่งรูปโฉมด้วยเครื่องสำอางค์ที่เป็นวิทยาศาสตร์ แต่ต่อมาระยะหลังมีการนำสินค้าประเภทเสริมความงามเผยแพร่ทางสื่อมวลชน ทำให้ผู้หญิงหันมาสนใจความงามที่เป็นวิทยาศาสตร์ขึ้นมาบ้างแต่ยังไม่แพร่หลายเนื่องจากข้อจำกัดของสื่อที่ใช้ยังไม่สามารถเผยแพร่ข่าวได้รวดเร็วนัก และอยู่ในวงจำกัดเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

แต่กระนั้นก็ตามการเตรียมตัวเข้าประกวดนางงามของผู้หญิงสมัยนี้ยังคงรักษาความงามที่มาจากธรรมชาติเช่นเดิม พร้อมทั้งเริ่มให้ความสำคัญด้านบุคลิกภาพของนางงามด้วย ดังที่ ชุติ ใจยงศ์มีเลี้ยงนางงามชื่อดังในปัจจุบันได้กล่าวถึงความงามและการเตรียมตัวเข้าประกวดของผู้หญิงไทยในอดีต ว่า

คนแต่ก่อนสวย สวยนานนะคะ... อย่างขลุ่ย ก็แต่งตัวทาปากแดง ๆ คิ้วดำ ๆ ก็สวยแล้ว สวยธรรมชาติ แล้วเมื่อก่อนไม่ได้ขัดผิวอบสมุนไพรอย่างเดี๋ยวนี้หรอก ค่ะ เคยใช้ขมิ้นดูตัวกับมะกรูดกับมะขามเปียก ทุจนแห้งเข้าเนื้อเลย ทำอย่างนี้ผิวเนื้อก็เนียนดี ลีนสะอาดแบบโบราณ... (สิรา 2530:183)

การประกวดนางสาวไทย ปี 2481 มีผู้สมัครเข้าประกวดเพิ่มมากขึ้น ผู้เข้าประกวดทั้งหมด 95 คน มีการเปรียบเทียบความงามระหว่างสาวงามที่ผ่านเข้ารอบตัดสินทั้ง 5 คน ดังนี้

นางสาวเสริมสุขผิวงามดวงหน้าแดงส้มแต่ส่วนที่บกพร่องคือทรงไม่สมส่วน ดวงตาโตมากและลึกเดินตรงแข็ง นางสาวลาตาทรวดทรงงามส่วนบกพร่อง คือริมฝีปากบนเขิดเวลาหัวเราะจึงทำให้เห็นปากกว้างเกินไปผิวคล้ำและเดินไหล่เอียงข้างหน้า นางสาวสันธนาผิวสะอาดเดินงาม ส่วนบกพร่องวงหน้าค่อนข้างกลมไป จึงทำให้ รูปหน้าแบนไม่รับกับทรงผม่องใหญ่และมีตาหนี นางสาวสุคนธ์ผิวดีส่วนบกพร่อง ค่อนข้างเตี้ย เดินเอียง หน้างามและมีสิวนิดหน่อย ส่วนนางสาวผิมย์ โชติวุฒิ... เธอมีรูปร่างสะอิดสะเอ้ง หน้ารูปไข่ผิวเนียนวลสะอาด ยิ้มเก้ เดินงาม ดวงตาหวาน... (ประมาญวัน 14 ธันวาคม 2481)

ในปีนี้มีการกล่าวถึงรูปร่าง ทรวดทรงของผู้เข้าประกวด แต่ไม่ได้ระบุถึงสัดส่วนที่เป็นรอบอกเอว ตะโพก นอกจากนี้แล้วยังมีการโฆษณาสินค้าที่เกี่ยวข้องกับความงามของสตรี เช่น ลิปสติก แป้งรักษาผิว เครื่องสำอางค์ชุด เป็นต้น สินค้าบางชนิดให้นางงามเป็นผู้โฆษณาสินค้าพร้อมทั้งให้คำยืนยันคุณภาพของสินค้า การใช้นางงามเป็นผู้โฆษณาสินค้าเป็นความคิดเกี่ยวกับความงามของผู้หญิงในยุคนั้น ท่านองว่าถ้าอยากสวยอยากงามอย่างนางงามคนนี้ หรือนางสาวไทยควรใช้สินค้านี้ ดังนั้นจุดขายนี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเรื่องความงามของผู้หญิงยุคนั้น

ปี 2482 การประกาศนางสาวสยาม ได้เปลี่ยนชื่อเป็นการประกาศนางสาวไทยตาม การเปลี่ยนแปลงชื่อของประเทศ ซึ่งปีนี้มีการประชาสัมพันธ์การประกาศนางสาวไทยว่า "... การประกาศนางสาวไทยเป็นการส่งเสริมให้สตรีไทย ได้รู้จักคุณค่าของการเป็นผู้มีขนาด ร่างกายสมส่วน และอนามัย์ดี" (ประชาชาติ 28 ตุลาคม 2482) นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลง ชุดผู้เข้าประกวดอีกด้วย

การเปลี่ยนแปลงชุดที่ใช้ในการประกวดเป็นการพัฒนาการแต่งกายของสตรีให้ทันสมัยตาม นโยบายของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในอันที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญเช่นเดียวกับอารย ประเทศ อย่างไรก็ตามความคิดเรื่องความงามของนางสาวไทยในปีนี้ยังให้ความสำคัญเรื่อง ความงามตามธรรมชาติ กิริยามารยาท ความเป็นกุลสตรี ถึงแม้จะมีการเปิดเผยสระขึ้นบ้างจาก การแต่งกายสมัยใหม่

การประกาศนางสาวไทย ปี 2483 อยู่ในช่วงสงครามอินโดจีนกำลังปะทุ เป็นช่วง ของข้าศึกหนักมากแหม่ง แต่ก็มีข่าวการประกาศบ้างประปราย มีการเปลี่ยนแปลงการแต่งกายของ ผู้เข้าประกวดจากกระโปรงยาวครึ่งป่องเป็นชุดกางเกงกีฬาขาสั้น ความงามของนางสาวไทยในปี นี้ไม่ค่อยมีการกล่าวถึงมากนัก เนื่องจากอยู่ในช่วงสงคราม ความงามของนางสาวไทยในปีนี้มีจุดเด่น คือ "... อากัปกิริยาเต็มไปด้วยความสดชื่นรื่นเริงเป็นนิมิต หวังงานพิเศษและงานฆราวาส ประกอบทั้ง มีธัญชาติเขี้ยวเอื้องเนื้อเนื้อแม่ จึงเป็นที่รักใคร่ของผู้ให้กำเนิดมาก" (ประชาชาติ 15 ธันวาคม 2483:19) ถึงแม้จะมีข่าวสงครามอินโดจีนก็ตาม ยังมีการโฆษณาจากภาพนางงามแลกกับ ชิ้นส่วนผลิตอาวุธสังหารจำนวนมาก ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์ทางการค้าในสมัยนั้น ทำให้เห็น ถึงความนิยมของผู้คนที่มีต่อนางงาม จนเป็นจุดที่ทำให้เกิดการเกิดฉายาโอกาสชายสังหาร

หลังจากการประกาศนางสาวไทยได้ขาดหายไประหว่าง ปี 2484-2490 เนื่องจากสภาวะสงคราม ปี 2491 จึงมีการรื้อฟื้นการประกวดนางสาวไทยในงานฉลองรัฐธรรมนูญอีกครั้ง การแต่งกายยังคงคล้ายกับชุดประกวดเมื่อปี 2483 คือ เสื้อแขนทูด เปิดหลัง กางเกงกีฬา บทบาทของนางสาวไทยในปีนี้ค่อนข้างได้รับความสนใจจากประชาชนพอสมควร สิ่งที่ได้จากการห้อมล้อมขลุ่ยนางสาวไทยขณะเดินทางไปปรากฏตัวตามสถานที่ต่าง ๆ

ปี 2493 มีการจัดการประกวดนางสาวไทยในงานฉลองรัฐธรรมนูญอีกครั้ง ซึ่งมีจำนวนผู้สมัครน้อยกว่าทุกปี เนื่องจากสถานการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น ชุดประกวดใน พ.ศ. 2493 ได้เปลี่ยนแปลงเป็นชุดอาบผ้า ตัดเย็บด้วยผ้าต่วน เป็นผ้าสองชั้น แบบเรียบ ๆ กลายเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ในสมัยนั้น จากการเปลี่ยนแปลงชุดผู้เข้าประกวดให้เป็นไปตามแบบอย่างตะวันตก ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางว่ามี แบบเนื้อเกินไปในทางการเมืองมีการนำมีการประกวดนางสาวไทยไปตั้งกระทู้ถามในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร คัดค้านเรื่องค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดการประกวด และมีผู้กล่าวว่า "... การประกวดนางงามเป็นความสุขทางใจของบุคคลบางส่วนเท่านั้น" (สยามนิกร 11 ธันวาคม 2493:9) ถึงแม้จะมีการคัดค้านแต่กับตัดสินการประกวดนางสาวไทย กลับไม่มีที่นั่งพอสําหรับคนดู แสดงให้เห็นว่าประชาชนโดยทั่วไปยังคงนิยมความสวยงามเช่นเดิม การนำเสนอภาพลักษณ์ของนางสาวไทย ปี 2493 ได้กล่าวถึงสรีระของนางสาวไทยมากขึ้นซึ่งต่างจากการนำเสนอความงามของนางสาวไทยสมัยก่อนที่กล่าวถึงใบหน้าหวาน รูปร่าง และผิวพรรณवल่อง เท่านั้นแต่ปีนี้มีการระบุถึงความงามในส่วนของเธอที่คอดกั้ว สะโพกผาย ออกอ้อม และเรียวขางาม อาจจะเป็นเนื่องจากชุดที่ใช้ในการประกวด เน้นสัดส่วน สามารถมองเห็นเรือนร่างของผู้เข้าประกวดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

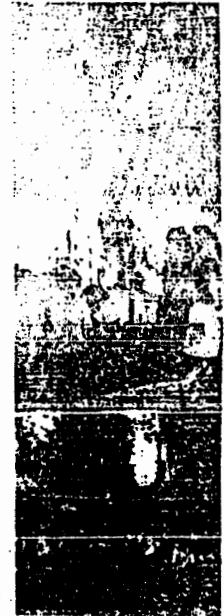
จากชุดของผู้เข้าประกวดที่เปิดเผยสรีระมากขึ้นนี้เอง ทำให้มีผู้แสวงหาผลประโยชน์จากการประกวดด้วยการนำภาพนางงามมาติดต่อเป็นภาพโป๊ ออกจากน่ายั่วไปด้วย

คุยกงกะพันในช่องนางโลมจนได้เลือด กล้า ๒ ยานน้ำปาดกระเด็นถึงสาวไทย

ขี้สกปรกในช่อง

มี ๒ ยานน้ำปาดกระเด็นถึงสาวไทย...
เป็นต้นนางโลมจนได้เลือด...
กล้า ๒ ยานน้ำปาดกระเด็นถึงสาวไทย

(๓) ของขวัญที่มอบให้... (๒) ของขวัญที่มอบให้... (๑) ของขวัญที่มอบให้...

สารคดี...
โดย ศ.ดร.ชวรงค์...

ข่าว...
นางสาวไทย...

ข่าว...
นางสาวไทย...

ข่าว...
นางสาวไทย...

ข่าว...
นางสาวไทย...

จับผู้ลวงสาวไปทำลาย

จับผู้ลวงสาวไปทำลาย...
นางสาวไทย...

ข่าว...
นางสาวไทย...

นั่งดูทีวีที่บ้านถนัด

นั่งดูทีวีที่บ้านถนัด...
นางสาวไทย...

รูปที่ 5 ภาพชุดผู้เข้าประกวดนางสาวไทย ปี 2493

การประกวดนางสาวไทย ปี 2495 อยู่ในช่วงสถานการณ์บ้านเมืองกำลังวุ่นวาย
สถานที่ประกวดย้ายจากสวนอัมพรไปยังสวนลุมพินีเพราะมีพื้นที่กว้างขวางมากกว่า การประกวด
นางสาวไทยยังคงถือเป็นหัวใจของงานเช่นเดิม สถานที่จัดงานฉลองรัฐธรรมนูญปีนี้ได้จัดเฉพาะที่
สวนลุมพินีเท่านั้น แต่ยังคงที่สนามหลวงอีกด้วย และปีนี้มีการแสดงโชว์ที่ไม่เหมาะสมบางอย่าง คือ
การแสดงจำปีเย ด้วยการใช้ผู้หญิงนุ่งน้อยห่มน้อยเต็นระบำขันทัน จนตำรวจต้องสั่งปิดการแสดง

การประกวดนางสาวไทย ปี 2495 ได้รับความสนใจจากประชาชนมากพอสมควร บทบาทของนางสาวไทยมีความสำคัญมากขึ้น ได้รับเชิญไปสัมมนาในราชการวิทยุ เดินทางใช้ตัวตามต่างจังหวัดอีกด้วยขณะเดียวกันผู้หญิงในยุคนี้บางคนกลับถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์จากร่างกายซึ่งบทบาทที่ได้รับต่างไปจากบทบาทของนางสาวไทยมาก นั่นก็คือการเป็นนักแสดงโชว์จำป๊ะ

การประกวดนางสาวไทย ปี 2497 มีผู้สมัครเข้าประกวดความงามเป็นจำนวนมาก อาจเนื่องมาจาก ของรางวัลมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะรถเบนซ์สำหรับผู้ได้รับตำแหน่งนางสาวไทย แต่ภายหลังเจ้าของรถขอลงความจำนงก่อนการประกวดไม่กี่วัน ในปีนี้เองที่มีการเปิดตัวค่ายนางงามต่าง ๆ อย่างเปิดเผย เป็นค่ายสำหรับช้อมเทรดการเงิน ซึ่งในขณะนั้นยังไม่มีการทำเป็นธุรกิจแต่อย่างใด การเตรียมตัวก่อนเข้าประกวดของนางสาวไทยปีนั้นเน้นเรื่องการออกกำลังกายด้วย โดยมีการวิ่งเหยาะๆ ตลอดทั้งวัน ออกกำลังกายและการกินอาหาร สมัยนั้นมีการถ่ายทำภาพยนตร์ข่าวของนางสาวไทยเริ่มตั้งแต่การช้อมเงิน การเทรดบริหารกายและการให้สัมมนา สำหรับนางสาวไทยปีไม่ประชาชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก หลังจากนั้น ปี 2498-2506 ได้งดการประกวดนางสาวไทย

ความงามทางสรีระของนางสาวไทยในยุคแรกนี้ให้ความสำคัญความงามที่เป็นธรรมชาติปราศจากการเสริมแต่ง ถึงแม้ว่าในยุคจะมีเรื่องของเครื่องสำอางค์ที่เป็นวิทยาศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้องแต่ คณะกรรมการตัดสินยังต้องการความงามแท้ ๆ และกรีธาบารยาศ ความเป็นกุลสตรีไทย ยังคงมีความสำคัญอย่างมากถึงแม้ยุคที่ใช้ในการประกวดจะเปิดเผยเรื่อร่างอย่างชัดเจนก็ตาม เป็นไปตามนโยบายของรัฐ ที่ต้องการพัฒนาการแต่งกายของสตรีให้เท่าเทียมกับต่างชาติ ซึ่งการแต่งกายที่เปิดเผยสรีระนี้ได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนว่าป๊อ๊แบบเนื้อเกินไป แต่คณะกรรมการก็ออกมาแถลงว่าไม่ได้ต้องการให้อูจาดตา แต่เป็นพัฒนาการแต่งกายสตรีให้มีความทันสมัย จะเห็นได้ว่าในยุคนี้นอกจากคณะกรรมการตัดสินนางสาวไทยแล้วประชาชนยังมีส่วนในการร่วมตัดสินความงามด้วยการวิจารณ์ในลักษณะที่เห็นด้วยไม่เห็นด้วยหรือพอใจหรือไม่พอใจอย่างไรด้วย

2. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมของนางสาวไทย

ยุคที่ 2 (ปี พ.ศ. 2507-2515)

การปกครองในสมัย จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ มีการเปลี่ยนแปลงสังคมไทยอย่างมาก โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากการเมืองต่างประเทศที่ต้องการใช้ประเทศไทยเป็นยุทธศาสตร์ ในการปิดกั้นลัทธิคอมมิวนิสต์ จึงพยายามให้การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจมุ่งเน้นให้ประชาชน อยู่ดีกินดี เพื่อมีต่อตกเป็นคอมมิวนิสต์ ดังนั้นในยุคนี้จึงมีนโยบายทางการค้ากับต่างประเทศ ซึ่ง เน้นหนักประเภทธุรกิจอุตสาหกรรม นอกจากธุรกิจการค้าแล้ว รัฐบาลยังให้ความสำคัญด้านการ ท่องเที่ยวในประเทศ เนื่องจากเห็นว่าการท่องเที่ยวภายในประเทศยังไม่มี การขยายตัวเท่าที่ควร จากนั้นได้มีการประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของประเทศให้ต่างชาติได้รู้จัก และนักท่องเที่ยวเดินทาง เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย (สุภัตรา กอบกิจสุสกุล, 2531:127-131)

หลังจากเหตุการณ์ประวัตนางสาวไทยตั้งแต่ ปี 2497-2506 มีการรื้อฟื้นการประกวด นางสาวไทยอีกครั้ง ใน ปี 2507 ซึ่งก่อนหน้านี้อาจได้มีการประกวดนางงามอยู่บ้างแล้วแต่โอกาส มีการประกวดนางงามที่เป็นที่รู้จักมานาน คือการประกวดนางงามชिरารูส ของสมาคมนักเรียน เก้าวชिरารูส คณะผู้จัดเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มที่จัดการประกวดนางสาวไทยนั่นเอง ต่อมา มีการ เสนอชื่อการประกวดเป็นการประกวดนางสาวไทย เพื่อรักษาชื่อเสียงและเกียรติของผู้หญิงไทย โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับตำแหน่งนางงาม

นโยบายเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามายัง ประเทศไทยนั้นได้รับความร่วมมือจากสหรัฐอเมริกาหลายประการ โดยการส่งนางสาวไทยไป ประกวดนางงามจักรวาลจึงเป็นเหตุผลหนึ่งในความร่วมมือครั้งนี้ เอกชนมีบทบาทในทางการค้า กับการประกวดนางสาวไทยด้วย เนื่องจากได้ร่วมเป็นผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมการประกวด ด้วยเช่นกัน นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวประสบความสำเร็จอย่างยิ่งเมื่อตัวแทนสาวงามจาก ประเทศไทยได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาล เป็นผลให้วงการความงามทั้งหลายเริ่มเฟื่องฟูขึ้น ในยุคนี้ความคิดเกี่ยวกับความงามของผู้คนในสังคมเริ่มจะชัดเจนขึ้น ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด ความงามของผู้หญิงได้ยึดถือความงามแบบตะวันตก ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวคิดเรื่องความงาม ของสังคมในเวลาต่อมา

ปีนี้เป็นปีแรกที่มีสาวงามที่ไปศึกษาต่างประเทศสมัครเข้าประกวดและผ่านเข้ารอบตัดสิน

"...ปรากฏว่าอภัสรา หงสกุล เด็กสาววัย 18 นักศึกษาริชาเลขานุการจากบึง ภาเรียนร่าง และรอยยิ้มที่อวบอิ่มผ่านเข้ารอบไปอย่างสบาย ท่ามกลางเสียงปรบมือกึกก้อง..." (ไทยรัฐ 28 พฤศจิกายน 2507:2) ในช่วงที่มีการประกวดครั้งแรกจนถึงรอบสุดท้าย หนังสือพิมพ์ได้ลงข่าว และภาพของผู้เข้าประกวดในชุดว่ายน้ำที่คาดสายสะพาย เป็นภาพที่มองเห็นรูปร่างสัดส่วนเต็มตัวของผู้เข้าประกวด

หลังจากที่จัดการประกวดนางสาวไทยยาวนานถึง 9 ปี การนำเสนอภาพนางงาม มีการเปลี่ยนแปลงไปในส่วนของภาพลักษณ์ทางสรีระของผู้หญิง โดยเริ่มให้ความสำคัญกับสัดส่วน ความสูงและน้ำหนักของผู้เข้าประกวดชัดเจนขึ้น สมัยนั้นแฟชั่นจากต่างประเทศได้เข้ามาเผยแพร่ ในประเทศไทยอย่างเห็นได้ชัด แม้กระทั่งบนเวทีการประกวดนางสาวไทย ยังมีแฟชั่นโชว์ชุด ว่ายน้ำแบบต่าง ๆ ที่มีนางแบบเป็นชาวต่างชาติ แสดงค่านิยมการประกวดและต่อมาผู้แสดงแบบ ในชุดว่ายน้ำรูปทรงต่าง ๆ ได้กลายเป็นผู้หญิงไทยทั้งหมด

นอกจากจะมีแฟชั่นชุดว่ายน้ำที่เน้นสัดส่วน และเรือนร่างของผู้หญิงจะเป็นที่นิยมในบาง สังคมแล้ว ชุดราตรีที่เปิดเผยเรือนร่างของผู้หญิงก็เป็นที่น่าสนใจโดยเฉพาะในต่างประเทศ เห็น ได้จากการวิจารณ์เรื่องการแต่งกายของสตรีที่ไม่เหมาะสมด้วยเปิดเผยสรีระมากเกินไป "ชุด ราตรีที่ไว้คอสักอย่างที่ยอมรับปฏิบัติกันในทุกวันนี้ ถ้าคิดให้ถึงที่สุดสตรีก็ไม่ควรจะทำคอสักจนดูน่า เกือบ และถ้าเห็นว่าชุดราตรีที่สวมใส่มันน่าเว้าจนเกินไปแล้ว จะหยุดอยู่แค่ประตูของงานแล้ว เดินกลับบ้านจะยังดีเสียกว่า (ไทยรัฐ 17 มกราคม 2507:9)

ดารานงผด

บทเรียนขบถรเด็กที่กรอด

บทเรียนขบถรเด็กที่กรอด... (Text describing the article's content, partially obscured by high contrast)

ข่าวเด่น

ข่าวเด่น... (Main text of the article, including a small inset photograph of a group of people at the bottom left of this section.)

... (Additional text columns in the article)

รูปที่ 7 ภาพชุดราตรี และแฟชั่นชุดว่ายน้ำของสตรียุคนี้

ปี 2508 นับเป็นการจัดการประกวดนางสาวไทยที่ประชาชนให้ความสนใจมากที่สุด คงเป็นเพราะการได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาลของอภัสสรฯ หงสกุล นางสาวไทยปี 2507 ซึ่งยังไม่เคยมีนางสาวไทยผู้ใดได้รับมาก่อน อีกทั้งปีนี้เป็นปีที่มีการจัดการประกวดอย่างยิ่งใหญ่ นั่นเอง "นับเป็นการประกวดนางสาวไทยที่ใหญ่ที่สุด และได้รับความสนใจจากประชาชนมากที่สุด ตั้งแต่เคยมีการประกวด" (ไทยรัฐ 4 ธันวาคม 2508:1) นางสาวไทย ปี 2508 ได้รับตำแหน่งจากเวทีการประกวดนางงามจักรวาลด้วย

จากจุดนี้เองที่ทำให้ทัศนคติที่เคยคัดค้านการประกวดนางสาวไทยได้ลดลงไปอย่างมาก สังคมให้การยอมรับมากขึ้น เนื่องจากตัวแทนสาวไทยถึงสองคนได้ไปเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศ ให้เป็นที่รู้จักทั่วโลกด้วยได้ตำแหน่งที่ได้รับ อีกทั้งเป็นการลบข้อครหาที่ว่านางสาวไทยสวยแต่รูป เพราะการไปแข่งขันประกวดความงามบนเวทีระดับโลกต้องแข่งขันกับสาวงามอีกหลายประเทศ ดังนั้นสติปัญญาของผู้เข้าประกวดก็ต้องมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความงามทางร่างกายเท่านั้น นอกจากนี้การประกวดนางสาวไทยตั้งแต่ปี 2507 ถึงปี 2508 เป็นการรื้อฟื้นการประกวดอีกครั้ง จึงเป็นการยกระดับมาตรฐานการประกวดให้เท่าเทียมกับเวทีโลก ทั้งยังเป็นการสร้างภาพพจน์ของคำว่านางสาวไทย ให้มีเกียรติในสังคมอีกด้วย

การประกวดนางสาวไทยปี 2509-2510 ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก จนถึงกับมีการพนันขันต่อว่าใครจะชนะ จากการแก๊งผู้จะได้รับตำแหน่งนางสาวไทย ตามการคาดหมายข่าวของหนังสือพิมพ์ "ซึ่งมงกุฎนางสาวไทยคืนนี้ห่มเงินหมั้นผู้กันเป็นแสน รุ่งทิวศย์เป็นต่ออภัสสร" (เดลินิวส์ 4 ธันวาคม 2510:1) และในคืนวันตัดสินประชาชนให้ความสนใจเข้าชมงานกันอย่างคับคั่ง จากข้อความที่หนังสือพิมพ์ลงข่าวว่า "เนื่องจากว่าเวทีการประกวดความงามขนาดใหญ่ได้รับการต้อนรับจากประชาชนอย่างแน่นขนัดเป็นประวัติการณ์อย่างไม่เคยมีมาก่อน นับตั้งแต่มีการประกวดมา" (เรื่องเดียวกัน:16)

การนำเสนอลักษณะความงามของผู้เข้าประกวดนางสาวไทย ปี 2510 ในสายตาสื่อมวลชนจะเน้นด้านสัดส่วน ทรวดทรง ผิวพรรณ และลีลาการเดิน ดังจะเห็นได้จากพรรณษาของหนังสือพิมพ์และผู้จัดกิจกรรมมีความงาม ดังนี้

...การชิงชัยมรดกตำแหน่งยอดหญิงไทยคืนนี้ รุ่งทิพย์ ค่อนข้างจะมีภาษีเหนือกว่าอัมรินทร์ และจะชนะด้วยคะแนนรวมด้วยใบหน้า สีดส่วน ทรวดทรง ผิวพรรณ และลีลาการหมุนตัว... อัมรินทร์ ประยูรทศเสนีย์ สาวผิวขาวสะอาด ผู้มีจุดเด่นบนใบหน้าตรงที่ดวงตากลมโบด และเป็นประกายวาววามและปากที่ยิ้มได้อย่างสดชื่น แต่เป็นรองในด้านสีดส่วนและทรวดทรงของ รุ่งทิพย์ วิทยุณี ผู้มีใบหน้ารูปไข่ อ่อนหวานและผิวที่เนียนขาว (เดลินิวส์ 3 ธันวาคม 2510:16)

ภายหลังตัดสินการประกวดนางสาวไทยแล้ว ทางกองประกวดได้ให้นางสาวไทยและรองทั้งสี่ให้สัมภาษณ์ออกอากาศทางวิทยุและโทรทัศน์ด้วย โดยมีพิชัย วาสนาส่ง เป็นโฆษก

สำหรับ ปี 2511 ประชาชนให้ความสนใจเรื่องความงามของการประกวดนางสาวไทยเช่นเดิม และยังมีการเน้นขันต่อตัวเก็งผู้ที่จะได้รับตำแหน่งนางสาวไทยอีกด้วย การพิจารณาความงามของผู้เข้าประกวดนางสาวไทยให้น้ำหนักที่สีดส่วน ทรวดทรง ผิวพรรณ ลีลา ตลอดจนบุคลิกลักษณะ หนังสือพิมพ์ได้วิจารณ์เปรียบเทียบความงามของผู้เข้าประกวดก่อนคืนวันตัดสิน (เดลินิวส์ 2 ธันวาคม 2511:16) ดังนี้ " ... อมราดี เศรษฐี ผู้มีความงามเรียบ ๆ โดยเฉพาะจุดเด่นที่สุดในเรือนร่างของเธอก็คือใบหน้าที่มีความงามตามลักษณะหญิงไทย เป็นที่ต้องตาต้องใจกรรมการตัดสินมากอีกคนหนึ่งคือ แสงเดือน แม้นวงศ์ นางงามผู้มีรูปร่าง สมส่วนอีกทั้งยังมีผิวขาวเนียน"

ทางด้านความงามบนใบหน้ายังคงให้ความสำคัญตามลักษณะของหญิงไทย คือ ความอ่อนหวาน แต่มีบุคลิกลักษณะที่คล่องแคล่วมากขึ้น การนำเสนอภาพความงามของนางสาวไทย ปี 2511 ยังให้ความสำคัญที่สีดส่วน แต่ไม่ได้รับชอบอย่างชัดเจนว่าควรจะมีสีดส่วน ความสูงและน้ำหนักเป็นอย่างไร การประกวดนางสาวไทยปีนี้มีประชาชนบางส่วนไม่เห็นด้วย เนื่องจากเห็นว่าชุดว่ายน้ำที่ใช้ในการประกวดมีลักษณะที่ไม่เหมาะสมกับผู้เข้าประกวด ด้วยเป็นผ้ายัดเนื้อบางเปิดเผย สรรีระต่อสาธารณชนมากเกินไป

สำหรับนางงามที่เป็นตัวเก็ง ปี 2512 คือ หนารัตน์ นิสฺทธิศักดิ์ หนังสือพิมพ์ชมความงามของหนารัตน์ว่า "...มีจมูกโด่งพองาม นัยต์ตาใส ผิวละเอียด" (ไทยรัฐ 3 ธันวาคม 2512)

แต่ผู้ที่ได้รับตำแหน่งกลายเป็นวารุณี แสงศิรินารินทร์ เป็นปีที่ผลการตัดสินขัดกับสายตากคนดู เนื่องจากผู้ที่ได้รับตำแหน่งนางสาวไทยตกกรอบมาจากการประกวดมิสออดิธ ซึ่งได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนว่าได้ "วารุณี ได้ตำแหน่งเพราะสมาคมพ่อค้าไทยส่งเข้าประกวดรวมทั้งคนสนิทของนางสุดจิตร์ ภูมิจิตร์ ภรรยาของนายเจิม ภูมิจิตร์ ผู้อำนวยการกองประกวดนางสาวไทยนั่นเอง" (ไทยรัฐ 5 ธันวาคม 2512:2) ปีนี้ยังเป็นปีที่หนังสือพิมพ์ให้ความสนใจเกี่ยวกับการประกวดนางงามอย่างยิ่ง เห็นได้จากการลงข่าวการประกวดนางงามภูมิภาคเสมอตลอดทั้งเดือน และลงภาพข่าวการปฏิบัติหน้าที่ในงานสังคมของนางสาวไทยและรองนางสาวไทย

การนำเสนอภาพลักษณ์ของสตรีระของผู้หญิง ในลักษณะที่เปิดเผยเรือนร่างมีให้เห็นอย่างแพร่หลายยิ่งกว่าปีที่ผ่านมาทั้งการเดินแฟชั่นโชว์ในชุดบิกินีจากต่างประเทศ ภาพยนตร์ไทยและต่างประเทศที่มีผู้หญิงไม่สวมเสื้อผ้า แม้กระทั่งภาพการ์ตูนในหนังสือพิมพ์เป็นภาพของผู้หญิงเปลือยหน้าอกด้วยท่วงท่าต่าง ๆ

ในสมัยนั้นผู้หญิงกล้าเปิดเผยเรือนร่างมากขึ้น เห็นได้จากหนังสือพิมพ์เขียนถึงผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งกล้าเปิดเผยเนื้อหนังมังสาของตนเองว่า "ค้นพบดาวยั่วดวงใหม่ ซึ่งมีเสน่ห์ในเรือนร่างและหน้าตากะไรโลโก้ แถมมีใจกล้าที่จะอวดทรวดทรงเพื่อคุณค่าของศิลปะอีกด้วย" (ไทยรัฐ 14 มกราคม 2512:13) ไม่เพียงแต่ประเทศไทยเท่านั้นที่มีการนำเสนอภาพผู้หญิงเปิดเผยเรือนร่างในกัวลาลัมเปอร์เองก็มีการแพร่ขยายรูปภาพของผู้หญิงไม่สวมเสื้อผ้าเช่นกันจนกระทั่งรัฐบาลต้องออกกฎหมายห้ามจำหน่ายภาพผู้หญิงเปลือย "กัวลาลัมเปอร์จะออกกฎหมายสั่งห้ามพิมพ์รูปสตรีเปลือยออกจากหน้าข ห้ามกระทั่งรูปที่พิมพ์จากต่างประเทศ คือ เป็นการอุจาดทำลายวัฒนธรรม" (ไทยรัฐ 17 มกราคม 2512:9) ซึ่งต่างกับประเทศไทยที่นับวันปรากฏการณ์ลักษณะนี้มีแต่เพิ่มขึ้นจนสังคมยอมรับเห็นเป็นเรื่องธรรมดา

การประกวดนางสาวไทย ปี 2514 จัดขึ้นท่ามกลางกลิ่นไอของการปฏิวัติยังไม่ทันจางหาย แต่ไม่มีการแพร่ภาพทางโทรทัศน์ ทางด้านหนังสือพิมพ์บางฉบับจะลงข่าวคราวการประกวดนางสาวไทยอยู่บ้าง ขณะที่ส่วนใหญ่เป็นข่าวเกี่ยวกับคณะปฏิวัติ การนำเสนอภาพของผู้เข้าประกวดมีบ้างทั้งภาพที่ดูเป็นธรรมดากับภาพที่นำเสนอให้เห็นเฉพาะส่วนหนึ่งของผู้เข้าประกวด หนังสือพิมพ์ให้ความสนใจกับข่าวการประกวดนางสาวไทยพอสมควร ให้ความสำคัญด้วยการลงข่าวตลอดระยะ

เวลาที่มีการประกาศเจตจำนงครั้งสุดท้าย การเสนอข่าวที่เป็นรูปภาพค่อนข้างเน้นถึงบางส่วนของร่างกายผู้หญิงที่เข้าประกวด กลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยกับการประกวดมองว่าเป็นเพียงความต้องการทางการค้าของหนังสือพิมพ์เท่านั้นเองในส่วนของหนังสือพิมพ์ที่ลงข่าวการประกวดนางสาวไทย ปี 2514 ตามคอลัมน์ของไต้ฝุ่น (ไทยรัฐ 2 ธันวาคม 2514:5) ได้วิจารณ์ความงามของผู้เข้าประกวด คล้ายกับการวิจารณ์มาแข่งดังนี้

สรินษา หน้าอก 7.13 สโตนส์ รูปร่างดี ส่วนหน้างาม อนาคตไกล ซ้อมส้อม ฝึกให้ไว้ดีเยี่ยม จัดผู้เข้าไว้เหมาะสม คือ บุญชู 2 คาดว่าจะพลาดตำแหน่งยาก ถ้าเข้าถึงวันที่เท่ากันว่า คอกาโชวิกิ ปีนี้ไม่เสียแรงเปล่า... มยุรีและนิภาภัทร ต้นจันทังคู่ หน้าอกได้เปรียบและหากทนาการเสียคสได้จัดผู้เข้าไม่จร้อน ประคอง มาได้ถึงทางตรง ก็จะเป็นคู่แข่งที่สมควรศิริ...

การประกวดนางสาวไทย ปี 2515 กลับมาศึกอีกครั้ง หลังผ่านพ้นเหตุการณ์บ้านเมืองไม่สงบระยะหนึ่ง เห็นได้จากความสนใจของประชาชนในการซื้อตั๋วเข้าชมความงามของผู้เข้าประกวด แสดงให้เห็นว่า ประชาชนยังให้ความสนใจเรื่องความสวยความงามอยู่เช่นเดิม โดยเฉพาะนางงามผู้เข้าประกวดในปีนี้มีพัฒนาการยิ่งกว่าทุกปี เนื่องจากมีเรื่องของการทำงาน ศัลยกรรมเสริมความงามเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังข้อเขียนของ กบ จินดา ในคอลัมน์ "ก่อนจะชิงมงกุฎเพชร" ว่า

...ส่วนเด็กสาวที่รู้ตัวว่ามีความงามพอจะไปวัดได้ตอนเช้า ๆ ก็เตรียมตัวหลายด้านทั้งทางด้านศัลยกรรม นวดตัว ลดเอว ลดความอ้วน ชัดนิ้ว อยตัว รักษาผิว คุณหมอบที่เชี่ยวชาญด้านศัลยกรรมบอกว่ามีหลายสาวงามมาเสริมแต่งฉีดแก้มฉีดคาง หน้าอก เสริมจมูก ทำตาให้เป็น 2 ชั้น ทำฟัน... (ไทยรัฐ 3 ธันวาคม 2515: 9)

จากข้อเขียนดังกล่าวจะเห็นว่าการทำงานศัลยกรรมตกแต่งเสริมความงามมีให้เห็นตั้งแต่ ปี 2515 แต่ยังไม่เป็นที่เปิดเผยหรือปฏิบัติอย่างกว้างขวาง นอกจากข่าวคราวการทำงานศัลยกรรมของผู้เข้าประกวดเป็นที่เปิดเผยต่อสังคมแล้ว ยังมีข่าวเกี่ยวกับการเสาะแสวงหาสาวงามเพื่อส่งเข้าประกวดนางสาวไทยในยุคนั้นอีกด้วย จากข้อเขียนของ กบจินดา (เรื่องเดียวกัน:9) ได้กล่าวถึงขบวนการจัดหาสาวงามของคนบางกลุ่ม ดังนี้

...หลังจากที่มีมติของคณะกรรมการจัดงานวิชาวุธสุนทรียะ มีนี้ว่าจะมีการประกวดนางสาวไทย บรรดาร้านเสริมสวย สถาบันตัดเสื้อ แมวมองต่าง ๆ ก็พยายามเสาะหาคนสวย ทั้งต่างจังหวัดและตามโรงเรียนพาณิชย์ที่มีข่าวว่าเด็กสวย เพื่อจะได้เกลี้ยกล่อมมาให้เข้าประกวด บางรายถึงกับลงทุนเดินทางไปรับตัวเด็กหรือส่งเงินค่าเครื่องบินไปให้เพื่อให้เด็กกลมาจาก เชียงใหม่ หรือขึ้นมาจากทางใต้เพื่อนำมาตัดตัวเตรียมส่งต่อไป...

ปี 2515 นางสาวไทยนามกนกอร บุญมา ก็เป็นอีกคนหนึ่งที่มีชื่อเสียงนางงามคอยดูแลเช่นเดียวกับคนอื่น ซึ่งมีชื่อเสียงนางงามค่อนข้างมีบทบาทสำคัญในการให้สัมภาษณ์กับตำแหน่งนางสาวไทยหรือรองนางสาวไทย อย่างเช่น เมื่อนักข่าวถามนางสาวไทยคนใหม่เท่าที่ได้รับความนิยม มีความงามอะไรเป็นพิเศษบ้าง มีชื่อเสียงนางสาวไทยได้ตอบคำถามนั้นแทนว่า "อาศัยความงามที่เป็นเลิศทั่วทั้งหมด อาทิผู้มีผิวสวยมากเมื่อเข้าบ้านแสงไฟบนเวทีเนียนนุ่มนวลดีกว่าเพื่อนสาวทั้งหมด เนื้อแน่นสมกับเป็นลูกสาวน้ำเค็ม โดยเฉพาะดวงตาเป็นประกายสดใสที่สุดคนงาม จนชนะเลิศกิจกรรมการและคนดูเต็มเวที คือ ความงามตามธรรมชาติจริง ๆ" (ไทยรัฐ 6 ธันวาคม 2515:2)

ถึงแม้ว่าความนิยมด้านความงามของประชาชนมีเป็นจำนวนมาก กระแสไม่เห็นด้วยกับการจัดการประกวดนางงามก็ยังคงมีอยู่เช่นกัน ทำให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ถึงผลดีผลเสียของการประกวดอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ ได้เขียนภาพการตัดสินเลือกนางงามประกวดความงาม เป็นบทสนทนาระหว่างหญิงสาวกับชายคนหนึ่งที่อยู่สนิทสนมกัน "เห็นผลทันตาไหมคะป้าพอประกวดเสร็จจันเจียวแม่เล่ามีรายการเสนอหัวเมือง ถึงสาตกรอมเบอร์นี่ เบอร์นี้ ราคาดี ๆ ทั้งนั้น" หรือ เป็นภาพหญิงสาวสองคน สวมเสื้อผ้าน้อยชิ้น นั่งสนทนากันอย่างสนุกสนาน "การประกวดปีนี้มีผลดีทั้งสองอย่างเลยเธอ ถ้าชนะได้ตำแหน่งก็มีโอกาสได้ผ้าดี ๆ ไป ถ้าตกขอบขายตัวก็ยังได้ราคางาม" (ไทยรัฐ 7 ธันวาคม 2515:5) จากข้อความดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าสังคมเริ่มมีทัศนคติว่านางงามอาชีพที่การประกวดเป็นการขายระดับคุณค่าของตนเองเพียงเพราะมีรูปสมบัติเท่านั้นหาได้ใช้ปัญญาในการให้ไปถึงจุดสูงสุดของชีวิตไม่อีกทั้งชี้ให้เห็นว่าเบื้องหลังการประกวดความงามมีกลุ่มผู้แสวงหาผลประโยชน์บ้างกลุ่มรอคอยที่จะฉกฉวยโอกาสกับนางงามตกขอบ ความคิดเกี่ยวกับการประกวดความงามของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและความเจริญเติบโตของเมืองอย่างเห็นได้ชัด

3. การเติบโตทางธุรกิจด้วยการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทย ยุคปัจจุบัน (ปี 2527-2537)

ในยุคข้อมูลข่าวสารและสังคมบริโภคนิยมของระบบทุนนิยม ส่งผลให้วงการธุรกิจเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว หากให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจด้วยการใช้กลยุทธ์ทางการโฆษณาอย่างรุนแรง เพื่อนำเสนอสินค้าให้ผู้บริโภคหันมาซื้อสินค้า ท้ายอดขายให้สูงที่สุด สินค้าดีดตลาด และเป็นที่รู้จักของผู้บริโภค

การใช้กิจกรรมการประกวดนางสาวไทยในเชิงโฆษณาในยุคปัจจุบันเกิดขึ้นเมื่อบริษัท คอลเกต-ปาล์มโกลีน ก้าวเข้ามาสู่ธุรกิจการจัดประกวดนางงามในฐาณะสปอนเซอร์ผู้จัด (สหราชอาณาจักร, 2531:205) ด้วยขณะนั้นมีการแข่งขันทางธุรกิจกับบริษัทลีเบอร์ บาเธอร์ ประเทศไทย จำกัด ทั้งสองบริษัทผลิตสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค และเป็นที่รู้จักของผู้บริโภค ต่อมา มีการพัฒนาคุณภาพสินค้า บริษัทคอลเกต-ปาล์มโกลีน จึงผูกขาดนางสาวไทยกับสปูซิ่งเป็นสินค้าตัวในแง่ออกวางตลาด โดยมีนางสาวไทยเป็นผู้แสดงโฆษณา

ภายหลังเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 กิจกรรมการประกวดนางสาวไทยได้ยุติลงหลังจากที่เคยยุติการประกวดมาแล้วถึง 2 ครั้ง ด้วยเหตุผลของสถานการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น จนกระทั่ง ปี 2527 กิจกรรมการประกวดนางสาวไทยถูกเรียกคืนขึ้นมาอีกครั้ง เนื่องจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวและเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย ซึ่งก่อนหน้านี้นี้เคยมีความพยายามที่จัดการประกวด แต่ถูกคัดค้านและไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร การประกวดนางสาวไทย ปี 2527 จึงได้เริ่มต้นขึ้น พร้อมกับชื่อสัญญาร่วมกันระหว่างกองประกวดกับบริษัท Miss Universe เพื่อส่งสาวงามตัวแทนของประเทศ เข้าร่วมการประกวดกับสาวงามจากทั่วโลก การเริ่มต้นครั้งนี้จึงกลายเป็นธุรกิจระหว่างชาติ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องกับการประกวดก็จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

สำหรับการนำเสนอข่าวคราวเกี่ยวกับการประกวดนางสาวไทยของปีนี้ยังไม่ค่อยมีข่าวมากนักจากสื่อมวลชนร่วมกับระหว่างประเทศ ชุดอาบน้ำของปีนี้เปิดเผยสัดส่วนทรนทรวงของนางงามอย่างชัดเจน มีสายสะพายที่ระบุชื่อของบริษัทผู้ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าประกวด การเริ่มต้นประกวดนางสาวไทยในปีนี้ยังไม่ค่อยคึกคักสำหรับประชาชนทั่วไป แต่เป็นที่สนใจของ

บรรดาไก๋ชาวข้างภาพ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าไม่ได้จัดประกวดในกรุงเทพฯ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนในต่างจังหวัดยังไม่ได้ให้ความสนใจการประกวดความงามเท่าที่ควร

สำหรับตำแหน่งนางสาวไทย ปี 2527 นี้ ได้แก่ สาวฉวี ประการะนัง สาวงามผู้ครองตำแหน่งธิดาโดมจากประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ซึ่งใช้ชีวิตอยู่ที่ต่างประเทศเมื่ออายุเพียง 2 ขวบ ความงามของนางสาวไทยคนใหม่นี้ได้รับการกล่าวชมจากนายเจิม ภูมิจิตร ประธานกรรมการตัดสินว่า "คุณสาวฉวี มีคุณสมบัติเหมาะสมหลายอย่างถ้าพูดถึงความสวย ถึงแม้ไม่ยอดเยี่ยมแต่ไม่แพ้คนอื่น ส่วนคุณสมบัติในขณะคนอื่น เช่นว่า ด้านภาษาพูดได้หลายภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ" (ไทยรัฐ 9 เมษายน 2527:16) ความงามของนางสาวไทย ปี 2527 นอกจากเน้นความงามทางร่างกายแล้ว ยังเน้นความเป็นสากลจากความสามารถทางการพูดภาษาของนางงามอีกด้วย

ปี 2528 เริ่มมีการแสก่คัดค้าน การประกวดนางสาวไทยอย่างกว้างขวาง หนังสือพิมพ์ลงข่าวการประกวดมากขึ้นกว่าปีก่อน พร้อมทั้งลงภาพแนะนำนางงามในชุดสุภาพ ปีนี้มียอดผู้สมัครทั้งสิ้น 87 คน สถานที่จัดประกวดย้ายไปที่สวนสยาม ได้รับความสนใจจากผู้นิยมความงามพอสมควร จากข่าวโจมตีการประกวดนางสาวไทย ปี 2528 ทำให้หม่อมราชวงศ์ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ ออกมาโต้ข่าวการประกวดนางสาวไทยว่า

การประกวดนางสาวไทยไม่เสียหาย เป็นการใช้สิ่งที่ดี สามารถพัฒนาพจน์ ด้านกามารมณ์และข่าวสงครามอย่างี่ต่างชาติฟังเลงได้... การประกวดนางสาวไทยมีมานานถึง 51 ปี และเป็นเรื่องที่ดีที่จะใช้สิ่งที่ดีสวยงาม อย่าไปคิดเรื่องกามารมณ์อย่างเดี่ยว ชุดที่ประกวดก็ธรรมดาเป็นสากลคนยอมรับ ไม่ใช่นุ่งเปิด ๗ บิด ๗ ในคอฟฟี่ช็อปแล้วเสีย 500 บาท คนที่มาประกวดก็ถูกหลานคนดีมีสกุล มาประกวดอย่างมีเกียรติไม่ได้ลับ ๗ ล้อ ๗ โลกปัจจุบันเป็นอย่างไร ทุกคนตั้งแต่ชาวบ้านถึงรัฐมนตรีควรเปิดใจกว้างยอมรับ อย่าคิดแคบ ๗ ... (ไทยรัฐ 15 พฤษภาคม 2528:18)

ในส่วนของผู้เข้าประกวดเองก็ได้ให้ความเห็นว่า การประกวดเป็นสิ่งที่ดีหากให้เกิด ประสิทธิภาพได้ทั้งเงินรางวัลเลี้ยงตัว และเป็นการปูพื้นฐานที่ดีในอนาคตได้วิธีหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีบางคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลดีของการประกวดนางสาวไทยว่าการประกวดเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจความงามของสิ่งต่าง ๆ เป็นการดึงดูดการท่องเที่ยว

ตำแหน่งนางสาวไทย ปี 2528 จึงได้แก่ ธาริณห์ พงศ์สุข สาวงามจากจังหวัดน่าน ผู้ซึ่งได้รับการเทรนจากพี่เลี้ยงนางงามชื่อดัง ชูลี ใจยงค์ ความงามของนางสาวไทยผู้นี้ ได้รับการชมจากพี่เลี้ยงว่า "ธาริณห์ พงศ์สุข เด็กบ้านนอกจังหวัดน่าน ผิวพรรณดี รูปร่างสวย บ้านอยู่ในป่าทุ่งช้าง แข็งชาสวย สะโพกอกกลม แต่ความรู้น้อย..." (สัมภาษณ์ 10 พฤศจิกายน 2539) นางสาวไทยปีนี้ยังคงมีความงามตามธรรมชาติ ถึงแม้จะมีการเตรียมตัวก่อนเข้าประกวด จากการควบคุมดูแลของพี่เลี้ยงนางงามก็ตาม

การประกวดนางสาวไทย ปี 2529 ย้ายจากสวนสยามมายังโรงแรมจากหน้าฝนเปลี่ยน มาจัดหน้าร้อนคือเดือนเมษายน ในช่วงที่มีการประกวด หนังสือพิมพ์จะลงข่าวผู้เข้าประกวดในชุด ยานที่มีลักษณะเปิดเผยสัดส่วนและเรือนร่าง คอเสื้อเว้าลึกเห็นเนินอก และปีนี้มีผู้สนใจสมัคร เข้าร่วมการประกวดมากกว่าทุกครั้ง การนำเสนอภาพลักษณ์ทางสรีระของผู้เข้าประกวดจะระบุ สัดส่วน อายุ ส่วนสูง และน้ำหนักเพียงบางคนเท่านั้น นางสาวไทย ปี 2529 ได้แก่ ทวีพร คลังพลอย ภายหลังจากผลการตัดสิน ปรากฏว่าได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนผู้ชมการ ถ่ายทอดการประกวดทางโทรทัศน์ถึงความไม่เหมาะสมระหว่างผู้ได้รับตำแหน่งนางสาวไทยและอันดับหนึ่ง มีการวิพากษ์วิจารณ์เปรียบเทียบกับความงามของทั้งสองคนอย่างกว้างขวาง

ทางด้านของคณะกรรมการที่ตัดสินให้ทวีพรชนะเลิศ ได้ให้เหตุผลว่า "คณะกรรมการนั่งดูการ ประกวดอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะใกล้กว่าผู้ที่ดูการถ่ายทอดทางทีวีหรือผู้ที่อยู่ในที่นั่งห่างไกลจากเวที ประกวด ช่อมเห็นรูปร่างหน้าตาของสาวงามที่ผ่านเข้ารอบสุดท้ายได้ชัดเจนกว่า นางสาวทวีพรนั้น ใบหน้าสวยแต่ค่อนข้างขี้มขาก ส่วนนางสาวสรารัตน์ พี่เลี้ยงได้ทาแป้งไว้ตามร่างกายมากจนเห็น ได้ชัดเจน เพื่อให้มองดูว่าผิวขาว การทาแป้งก็อาจปิดร่องรอยที่บริเวณหัวเข่า ข้อศอกไว้ได้ช่วงขา ก็สู้นางสาวทวีพรไม่ได้กรรมการที่นั่งจะแนบก็คงมองเห็นสิ่งเหล่านี้ จึงทำให้คะแนนฝ่ายหน้านางสาว ทวีพรไปในที่สุด (เดลินิวส์ 5 เมษายน 2529:20)

เช่นเดียวกับที่นายชาติเชื้อ กรมขุนสุต คณะกรรมการอีกท่านหนึ่งได้นำเหตุผลที่เลือกหรือรับว่า "การตัดสินเป็นไปตามเนื้อหาเท่าที่ถามจากกรรมการคนที่ได้รับเลือกเขาเดินดี สมาร์ท รูปร่างดี" (ไทยรัฐ 6 เมษายน 2529:20) ส่วนประชาชนที่เห็นด้วยกับการตัดสินกล่าวว่า มารยาทดี เรียบร้อยเหมาะสมดีแล้ว

สำหรับกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยได้วิจารณ์ว่า ตาก็เหล่ ยิ้มก็ไม่ยิ้มเดินก็แข็ง ๆ บอกได้อย่างไร มาคดี นอกจากนี้ทางบริษัท คอลเกต-ปาล์มโอสเฟิ่ ได้กล่าวถึงการตัดสินคัดค้านางสาวมิวเนี่ยน ปรากฏว่ามีผู้ที่ได้อันดับที่ 1 และ 2 ตกกรอบ คนที่ได้อันดับที่ 3 ได้ตำแหน่งรองนางสาวไทยอันดับที่ 4 ส่วนคนที่ได้นางสาวไทยมิวเนี่ยน อันดับที่ 29 (ไทยรัฐ 6 เมษายน 2529:20) จากกระแสวิจารณ์ผลการตัดสินการประกวดนางสาวไทย ปี 2529 จึงมีการพิจารณาเปลี่ยนคณะกรรมการ ทั้งชุดและใช้คอมพิวเตอร์ในการให้คะแนนอย่างต่างประเทศ

การประกวดนางสาวไทย ปี 2530 ได้รับความสนใจจากบริษัทห้างร้านแสดงความจำนงขอเป็นสปอนเซอร์ผู้เข้าประกวด เพราะต้องการที่จะมีชื่อเสียงค้าคิดสายสะพายนางงามขณะเดินบนเวที และมีการถ่ายทอดสดของช่อง 7 สีทั่วประเทศ ทำให้มีผู้ต้องการประชาสัมพันธ์สินค้าใช้นางงามเป็นสื่อมากขึ้น (ไทยรัฐ 1 มีนาคม 2530:2) สำหรับชุดอาบนิ้า ปี 2530 เป็นชุดที่ค่อนข้างไปในทางสากลเพื่อต้อนรับปีการท่องเที่ยวเป็นชุดที่ใช้ประกวดนางงามจักรวาล

ภาพลักษณ์ทางสรีระของนางสาวไทย ปี 2530 จะมีลักษณะเช่นเดียวกับปีก่อน ๆ คือ ใบหน้าหวาน รูปร่างดี ได้สัดส่วน ไม่สูงมาก ในส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปคือนอกจากความสวยแบบไทย ๆ แล้วระดับสติปัญญาของนางสาวไทยยุคนี้จะมีความสำคัญยิ่งขึ้น

การประกวดนางสาวไทยยุคนี้ผู้ได้ดำเนินเรื่อยมาอย่างต่อเนื่องจนถึง ปี 2531 การจัดการประกวดเกิดขึ้นท่ามกลางเศรษฐกิจกำลังเติบโต การจัดงานจึงยิ่งใหญ่ขึ้น โดยเฉพาะมีสาวงามที่เดินทางมาจากต่างประเทศ สมัครเข้าร่วมประกวดนางสาวไทยในครั้งนี้อย่างมาก ปรากฏว่าสมัครสาวงามเข้าชิงชัยมงกุฎเพชรราชนินี นี้ ได้รับความสนใจจากบริษัทต่าง ๆ เป็นอย่างมาก "เศรษฐกิจปีนี้ได้ เพราะมีสินค้าเป็นจำนวนมากสนใจส่งนางงามเข้าประกวด" (ไทยรัฐ 1 มีนาคม 2531:2)

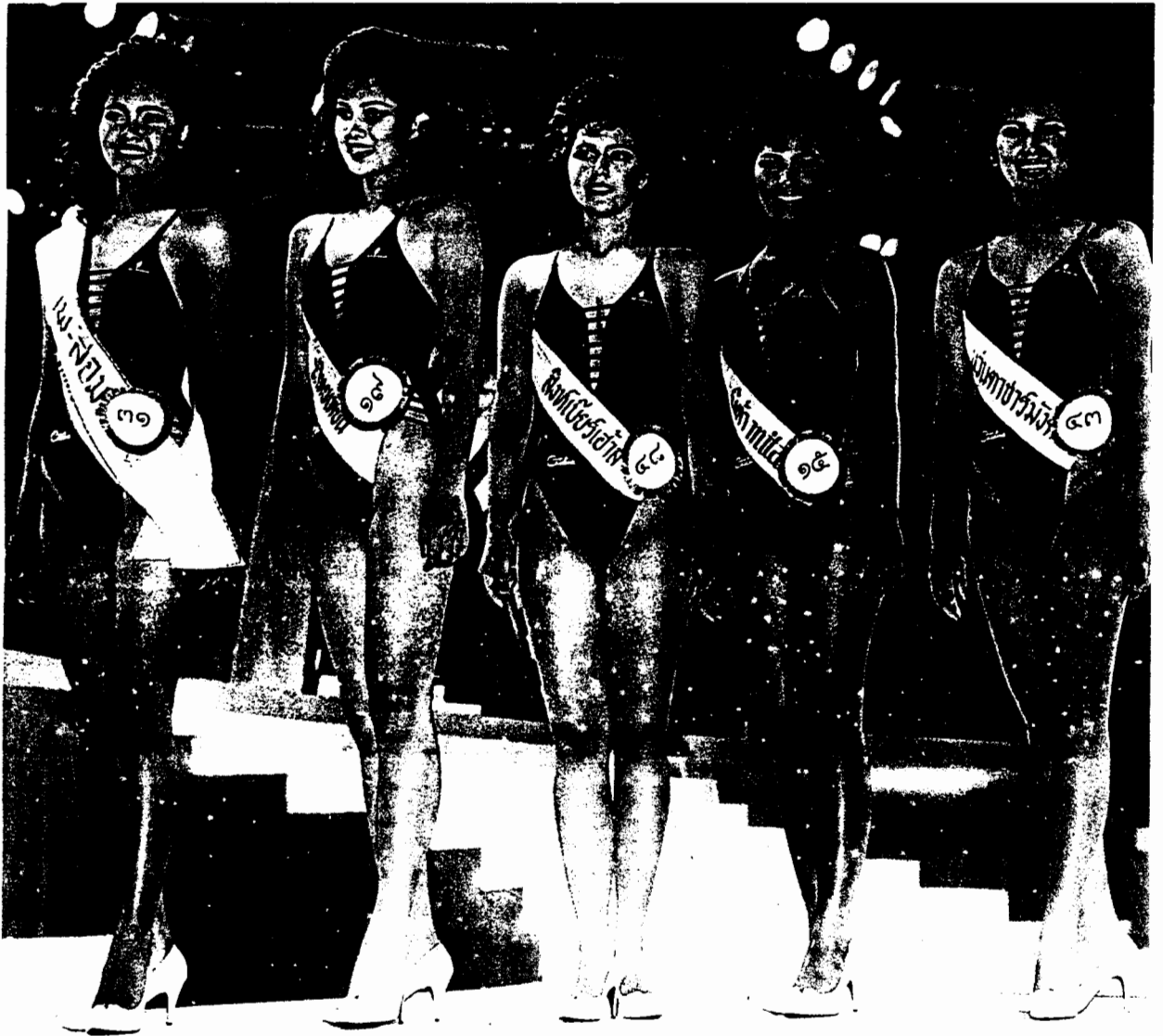
สำหรับชุดว่ายน้ำที่ใช้ในการประกวดปีนี้ เน้นความเป็นมาตรฐานเดียวกับสากลที่เน้นสัดส่วน ดังการให้สัมภาษณ์ของ สมพล ชัยศิริโรจน์ ผู้จัดการฝ่ายการตลาดของบริษัท อินเตอร์เนชั่นแนลคอสเมติกส์ จำกัด ผู้ผลิตชุดว่ายน้ำสำหรับการประกวดนางงามจักรวาลและการประกวดนางสาวไทย (ลลนาฉบับพิเศษ, 2531:37) ดังนี้ "ชุดว่ายน้ำสำหรับการประกวดต้องมีลักษณะที่เอื้ออำนวยให้สัดส่วนของผู้เข้าประกวดมีอิสระ ให้รู้สึกสบาย งานตามธรรมชาติ ด้านฝีมือการออกแบบต้องให้ผู้สวมใส่ในการประกวดสวยงามและมีความเชื่อมั่นเมื่ออยู่บนเวที" ในช่วงเวลาที่มีการคัดตัวผู้เข้ารอบการประกวดนางสาวไทย หนังสือพิมพ์ได้ลงภาพผู้เข้าประกวดในชุดว่ายน้ำที่ลึกลับเห็นเนือก ปีนี้มีการวิจารณ์ว่า การประกวดมีผลต่อเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทยหรือไม่ ใครได้ประโยชน์อย่างแท้จริง กระแสวิจารณ์มองภาพการประกวดเป็นเรื่องธุรกิจค่าความงามมิได้เป็นสิ่งเชิดชูภาพพจน์อันดีงามของหญิงไทยแต่อย่างใด นางงามที่ได้ก็ไม่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับอย่างไรก็ตามข่าวการประกวดนางสาวไทยตามหน้าหนังสือพิมพ์ยังคงมีอยู่เสมอ จนกระทั่งถึงวันตัดสินรอบสุดท้าย นางสาวไทย ปี 2531 ได้แก่ วรรษทิพย์ นาคหิรัญกนก สาวงามจากประเทศสหรัฐอเมริกา คณะกรรมการท่านหนึ่งได้ให้เหตุผลที่วรรษทิพย์ ได้รับตำแหน่งนี้ ก็เพราะ "...มีท่าทางที่สง่างามสมส่วน ไหวพริบดี หน้าตาเด่น" (ไทยรัฐ 3 เมษายน 2531:20) ด้วยบุคลิกเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถทางภาษาประกอกับความงดงามทางร่างกาย ทำให้วรรษทิพย์ ได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาลเป็นคนที่สองของประเทศไทย หลังจากทีอาบัสรา หงสกุล นางสาวไทย ปี 2507 เคยได้รับตำแหน่งมาก่อนหน้านี้ นานถึง 20 ปี นอกจากนี้จะได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาลแล้ว วรรษทิพย์ยังได้รับรางวัลนางงามแต่งกายประจำชาติดีเด่นอีกด้วย ลายงค์ บุญรัตน์ธุ์ เจ้าของโรงเรียนสอนตัดเสื้อระพี ผู้ออกแบบชุดไทยจักรีประยุกต์ที่ใช้ในการประกวดนางงามจักรวาลครั้งนี้ กล่าวว่า "ฉันคิดว่ารูปร่างของนางสาวไทยของเรา กลมกลึงเหมือนในนิยายวรรณคดีสมัยก่อน คือ มีคอระหง หัวไหล่งาม มีช่วงแขนเรียวงาม กลมกลึงไปหมด... มันเข้าลือกับชุดพอดี..." (ลลนาฉบับพิเศษ 2531:37)

นางสาวไทย ปี 2531 นามวรรษทิพย์ นาคหิรัญกนก ผู้มีความงามที่จุดประกายให้เวทีการประกวดนางสาวไทย ได้รับการยอมรับจากสังคมไทยมากขึ้น ประชาชนหันมานิยมความงามกันอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะความงามที่มีลักษณะเป็นสากล คือ บุคลิกภาพความเชื่อมั่นในตนเอง ความฉลาดและไหวพริบดีรูปร่างได้สัดส่วน ความสูงที่เท่าเทียมกับต่างประเทศ ตลอดจนความสามารถทางภาษาก็เป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจด้วยเช่นกัน

ข่าวคราวการทำคัลยกรรมของผู้เข้าประกวดนางสาวไทย ปี 2531 เริ่มมีการกล่าวถึง อีกครั้งอย่างเปิดเผย แต่ยังไม่ได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการเท่าใด อีกทั้งสาวงามที่ทำ คัลยกรรมมีเพียงไม่กี่คนเท่านั้น ดังคำให้สัมภาษณ์ของสุภาพร พันธุ์สกุล พี่เลี้ยงนางงามในยุคนั้น กล่าวถึง การเริ่มทำคัลยกรรมของนางงามว่า "สมัยผมเทิพย์ นิมนต์ไปไหนแล้วเจอกับหน้าอก ในสมัยก่อนวงการประกวดไม่ยอมรับคัลยกรรม เดี่ยวนี้เห็นว่าทำแล้วสวยก็ยอม" (สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2539) จึงนับเป็นการเริ่มต้นในการทำคัลยกรรมอย่างจริงจังของบรรดานางงามที่สมัคร เข้าประกวดนางสาวไทยในปีต่อมา

ภายหลังจากการได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาลของนางสาวไทย ปี 2531 ส่งผลให้ วงการประกวดนางงามเริ่มคึกคักขึ้นมาอย่างเห็นได้ชัด ด้านข่าวคราวการประกวดนางสาวไทย ปี 2532 ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนอย่างยิ่ง โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ ซึ่งปีนี้มีการลงภาพการ ประกวดมากขึ้น มีภาพเก็บตกจากการประกวด อริยาบทต่าง ๆ ของผู้เข้าประกวดในชุดผ้าขนหนู ผืนเดียว ขณะกำลังเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเป็นชุดว่ายน้ำ (ไทยรัฐ 2 เมษายน 2532:16) สำหรับชุดว่ายน้ำที่ใช้ในการประกวดยังคงเป็นชุดแบบเดียวกับที่ใช้ในการประกวดนางงามจักรวาล เป็นชุดที่เน้นสัดส่วนรัดรูปเปิดเผยสัดส่วนที่แท้จริงของผู้เข้าประกวด ซึ่งอาจดูค่อนข้างโป๊สำหรับ บางคน ยลดา รงหานาม คือสาวงามที่ได้รับเลือกให้เป็นนางสาวไทยคนใหม่ ประจำปี 2532 คณะกรรมการหลายท่านได้ให้เหตุผลที่เลือก ยลดาเป็นนางสาวไทย (ไทยรัฐ 2 เมษายน 2532: 16) ดังนี้ "สวยที่สุด สวยจริง ๆ รูปร่างได้ส่วน ผิวพรรณดี พุดจาก็ดี และฉะฉาน หากได้ แต่งตัวให้ดีขึ้น ราตรีจะจับแน่ ๆ เพราะกลืนไปทั้งร่าง" อีกท่านหนึ่งกล่าวว่า "บุคลิกดี คล่องแคล่วและอ่อนช้อย หน้าตาเป็นคนไทย"

ในขณะที่รองนางสาวไทยอันดับหนึ่ง ผู้มีใบหน้าสวยงามตามลักษณะของลูกครึ่ง เป็นสาวงามที่เดินทางมาจากต่างประเทศ จึงมีลักษณะของความเป็นไทยน้อยกว่าผู้ที่ได้รับตำแหน่งนางสาวไทย คณะกรรมการคนหนึ่งให้เหตุผลที่ เพชรรัตน์ ศรีแก้ว ได้ตำแหน่งรองนางสาวไทย อันดับ 1 ว่า "...หน้าตาสวยคม แต่เอายาว หน้าอกเล็ก..." (เรื่องเดียวกัน) แสดงให้เห็นว่าความงามของนางงามสำหรับปีนั้นนอกจากบุคลิกดี ผิวพรรณดี การศึกษาดี งามสง่า รูปร่างได้ส่วนแล้ว สิ่งที่กองประกวดยังคงให้ความสำคัญไม่เปลี่ยนแปลงเลยก็คือ นางสาวไทยต้องมี ใบหน้าแบบไทย ๆ และต้องมีหน้าอกที่สวยงามอีกด้วย

รูปที่ 8 ภาพชุดว่ายน้ำที่ใช้ในการประกวดนางสาวไทย ปี 2532

การประกวดนางสาวไทยปี 2533 ได้รับความสนใจจากบริษัทต่าง ๆ ในการเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับค่าใช้จ่ายประกวดนางสาวไทย การนำเสนอภาพลักษณ์ทางสรีระของผู้เข้าประกวดในชุดว่ายน้ำยังคงเป็นที่ปฏิบัติอยู่เช่นเดิม และปีนี้ชุดว่ายน้ำมีลักษณะคอนชาสูงขึ้น ซึ่งดูเปิดเผยร่างกายมากยิ่งขึ้นหนังสือพิมพ์ได้ลงข่าวเกี่ยวกับชุดว่ายน้ำที่ใช้ในการประกวดว่า "ชิงนางสาวไทยสาว ๆ เชนเดินโชว์ชุดว่ายน้ำเป๊าะกสูง" (ไทยรัฐ 1 มีนาคม 2533:1)

ชุดว่ายน้ำที่ใช้ในการประกวดครั้งนี้ มีส่วนเว้าด้านข้างมาก จนดูค่อนข้างบ๊ว ดังนั้นเมื่อถึงรอบเดินโชว์ชุดว่ายน้ำ บรรดาผู้เข้าประกวดต่างก็เดินกันอย่างระมัดระวังไม่ให้ของสงวนในร่างกายโชว์ออกมามากเกินไป จนบางคนเกิดความอายถึงกับเดินชาลิบ ท่ามกลางสายตาของผู้ชมที่ส่งเสียงฮือฮา ชวยอกชวยใจในชุดว่ายน้ำที่โชว์สัดส่วนผู้เข้าประกวดได้อย่างชัดเจนและเหลือล้น (ไทยรัฐ 4 มีนาคม 2533:21) จะเห็นได้ว่าการประกวดนางสาวไทยปีนี้เน้นการนำเสนอสัดส่วน ทรวดทรงที่แท้จริงของผู้เข้าประกวด ตลอดจนบุคลิกภาพกล้ามเนื้อแสดงออกของสาวงามในการสวมชุดว่ายน้ำที่เปิดเผยเรือนร่างท่ามกลางสายตาสาธารณชน ปีนี้มีสาวงามที่ท้อละกรรมตกต่างเสริมสวยสมัครเข้าประกวดนางสาวไทยด้วย ซึ่งคณะกรรมการได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความงามของผู้เข้าประกวดก่อนวันตัดสินรอบสุดท้าย (ไทยรัฐ 4 มีนาคม 2533:21) ดังนี้

จาง รังสิกุล กรรมการ ให้สัมภาษณ์ว่า "การให้คะแนนจะมุ่งไปที่หน้าและรูปร่างเป็นหลักส่วนผิวพรรณนั้นมาเป็นอันดับสอง" นอกจากนั้นยังให้ความเห็นว่าผู้เข้าประกวดหลายคนมีรูปร่างเพรียวสมส่วน ซึ่งผู้ประกวดที่มีรูปร่างเข้าเกณฑ์ย่อมได้เปรียบ คุณหญิงจินตนา ขศสุนทร กรรมการอีกท่านหนึ่งกล่าวถึงผู้เข้าประกวดว่า

ปีนี้เรารู้สึกตัวว่าแก่ลงมากหรืออาจจะดูโกล้เกินไปหรือไม่หรือเปล่านั้นทราบ เวลาผู้เข้าประกวดไม่มีอะไรชู้ซ่า สายก็ไม่สวย ไม่มีอะไรโดดเด่น แล้วสิ่งที่เป็นห่วงมาก คือ ของเทียม ซึ่งปีนี้เด่นชัดมากกว่าทุกปี ทั้งจุก ทั้งฟันสีกันเกือบหมด บางคนใส่แล้วไม่รับกับใบหน้า ทำให้ไม่สวยเอาพลาศตึกทั้งแห่งแยงเข้าในจุกดูแล้วสะดุ้งของ อย่างไรก็ตามของเทียมเราก็ไม่แคว้ว่าจะหาอย่างไร แต่เราจะดูความสวย ถ้าจะใช้ของเทียมอย่างไร เราก็ดูรูปร่างของจริงหรือไม่... ปีนี้มีสิ่งที่ต้งนี้ คือ ผู้เข้าประกวดรูปร่างดีขึ้นกว่าปีที่แล้ว

เจ้ากอแก้ว ประกายกาวิล ณ เชียงใหม่ กรรมการอีกท่านหนึ่งให้ความคิดเห็นว่า

การตัดสินยากมากเพราะนางงามมีความสวยละเอียดอ่อนเกินไป บางคนหน้าสวย ขาสีบ บางคนรูปร่างสวยแต่เตี้ยบางคนรูปร่างดี แต่หน้าไม่ดี หากความสมบูรณ์ ไม่ได้เลยแม้แต่คนเดียว ดังนั้นจึงมีปัญหามากในรอบคัดจาก 20 คน เหลือ 10 คน ... ความรู้สึกต่อของเตียม เขาทำกันทุกปี มีน้อยคนมากที่ไม่ทำ อย่างไรก็ตาม ถ้าทำได้ผิวหนึ่ง เช่น เสริมจมูก ก็ยอมรับได้ทางสากล แต่ถ้าทำเหนือผิวหนึ่ง เช่น คิ้ว ขนตาปลอม ก็คงเป็นสิ่งยอมรับไม่ได้ ... ถ้าจะส่งไปประกวดนางงาม จักรวาลก็ยึดความเป็นสากลเป็นสำคัญ

ภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก "เรื่องนี้ไม่ใช่ประเด็นสำคัญ จุดสำคัญอยู่ที่ความสามารถของผู้หญิงคนนั้น คือ ต้องสวย เด่นสวย นุดดี มีความมั่นใจในตนเองและที่สำคัญต้องฉลาด"

ภาพลักษณ์ของผู้เข้าประกวดนางสาวไทยปี 2533 ค่อนข้างได้รับการกล่าวถึงเกี่ยวกับการทำศัลยกรรมและเป็นสิ่งที่คณะกรรมการยอมรับได้ถ้าเหมาะสมกับสรีระโดยรวมของผู้ทำ สังคมเริ่มรับรู้ข่าวการอนุญาตให้ผู้เข้าประกวดทำศัลยกรรมตกแต่งเสริมสวยได้ตามความเหมาะสม

ปี 2534 มาตรฐานสาวงามที่สมัครประกวดนางสาวไทยสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ส่วนสูงโดยเฉลี่ยของนางงามแต่ละคนประมาณ 170 ซม. จำนวนผู้สมัครทั้งสิ้น 138 คน มีสาวงามลูกครึ่งเดินทางจากต่างประเทศมาประกวดนางสาวไทยกันอย่างคึกคัก ชูตัวเข้าเวทีในการประกวดนางสาวไทยเป็นชุดสีน้ำตาล โคนขาไม่เว้าสูงมากนัก แต่จะเน้นรูปร่างของผู้เข้าประกวดให้เห็นอย่างชัดเจน (ไทยรัฐ 22 มีนาคม 2534:17) เป็นปีแรกที่คณะกรรมการให้คะแนนรอบสุดท้ายเท่ากันถึง 2 คน ระหว่างจิระประภาและวราภิดา ภายหลังประกาศผลการตัดสินคณะกรรมการได้ให้เหตุผลที่เลือกให้จิระประภาเป็นผู้ชนะ (ไทยรัฐ 31 มีนาคม 2534:22) ดังนี้

คุณหญิงนันทะเรศ ชงใจยุทธ ให้เหตุผลว่า "คะแนนของนางสาวจิระประภา และนางสาววราภิดาได้เท่ากัน จึงให้สิทธิ์ประธานเป็นผู้ชี้ขาด ตนได้ตัดสินใจเลือกนางสาวจิระประภา

เนื่องจากมีความสวยแบบไทย ๆ มีบุคลิกภาพดี โดยเฉพาะเกิดที่เมืองไทย ขณะที่นางสาววรรณาเกิดที่ต่างประเทศ

เจ้ากอแก้ว ประกาศการிட "นางสาวจิระประภา เหมาะสมที่ได้ตำแหน่ง เพราะหน้าตาเข้มแข็งแจ่มใส"

อาภัสรา หงสกุล "ตนตัดสินใจเลือกนางสาวจิระประภา เป็นนางสาวไทย เนื่องจากมีความเป็นไทยและมีความสวยสง่าเหมาะสมมาก"

ความงามของนางสาวไทยตั้งแต่ยุคแรก เน้นความสวยงามของใบหน้าความเป็นกุลสตรีไทย จนกระทั่งในปี 2527 ได้มีสาวงามที่เติบโตจากต่างประเทศเดินทางเข้ามาสมัครประกวดกันมาก ซึ่งมีทั้งสาวงามที่เป็นคนไทยแท้และเป็นสาวลูกครึ่งคณะกรรมการจึงเน้นความเป็นกุลสตรีไทย รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ผสมผสานกับบุคลิกภาพความเชื่อมั่นในตนเองแบบตะวันตก ดังนั้นผู้ที่ได้รับตำแหน่งนางสาวไทยจึงยังเน้นความเป็นสตรีไทยดั้งเดิม

การประกวดนางสาวไทย ปี 2535 ได้รับความสนใจจากนางงามที่เดินทางมาจากต่างประเทศมากกว่าทุกปี ซึ่งหลังการตัดสินรอบสุดท้ายจะเห็นว่าผู้ที่ได้รับตำแหน่งรองนางสาวไทย 4 คนนั้น มีนางงามลูกครึ่งถึง 3 คน ขณะที่มิเสียงวิภาภรณ์วิจารณ์ว่าผู้ที่ได้รับตำแหน่งนางสาวไทยสวยน้อยกว่าผู้ที่ได้รับตำแหน่งรองอันดับ 1 นั้น ได้มีการชี้แจงถึงเหตุผลที่คณะกรรมการตัดสินเช่นนั้น (ไทยรัฐ 29 มีนาคม 2535:22) ดังนี้

คุณหญิงพันธ์เครือ ชงใจยุทธ กล่าวว่า "คะแนนของนางสาวไทยเป็นเอกฉันท์ แม้จะตัวเล็กแต่ผิวสวยและมีความสามารถในการตอบคำถาม รู้เรื่องเมืองไทยดีกว่านางงามอิมพอร์ตที่รู้เรื่องเมืองไทยไม่ดีพอ... นางสาวจิตพานั้นมีความเป็นฝรั่ง การประกวดนางงามจักรวาล มีคนต่างชาติมากอยู่แล้วอาจสวยกว่านางสาวจิตพานั้น ดังนั้นจึงเลือกนางสาวอรอนงค์ ที่มีความเป็นไทย"

คุณหญิงจินตนา ฆศสุนทร กล่าวว่า "ผลการตัดสินเป็นไปตามคะแนน รูปร่างของนางสาวไทยใช้ได้ สามารถตอบปัญหาได้ หากประกวดนางงามจักรวาลต้องปรับปรุงด้านภาษา"

คุณปรีนทร์ วงศ์สงวน กล่าวว่ "ผลที่ออกมาเช่นนี้คงเป็นเพราะกรรมการส่วนใหญ่ต้องการได้นางสาวไทยที่เป็นไทยแท้ เพื่อไปแข่งขันกับนางงามต่างประเทศ ในความเห็นส่วนตัวของตนแล้วคิดว่านางสาวอรอนงค์ สามารถชนะใจกรรมการได้เพราะมีผิวพรรณที่สวยงามกว่าเพื่อนในจำนวน 5 คนสุดท้ายมีความงามแบบไทย ๆ มากที่สุดทั้งยังมีความสามารถเรื่องการรำนฏศิลป์ ซึ่งเป็นการแสดงออกความเป็นไทยแท้ของเธอ..."

ถึงแม้ว่าปี 2535 จะมีสาวงามจากต่างประเทศเข้าสมัครกันมากก็ตาม คณะกรรมการยังคงต้องการนางสาวไทยที่มีความงามแบบสตรีไทยแท้ อ่อนหวาน ผิวพรรณสวยงาม ฉลาดไหวพริบดี สามารถเผยแพร่ศิลปะ วัฒนธรรมไทยให้ชาวต่างชาติได้รู้จัก ดังนั้นตำแหน่งนางสาวไทยจึงคงรักษาเอกลักษณ์ความเป็นสตรีไทยเอาไว้เช่นเดิม

การประกวดนางสาวไทย ปี 2536 กองประกวดเข้มงวดกับผู้เข้าประกวดนางสาวไทยมากเป็นพิเศษ ห้ามพี่เลี้ยงพอกแป้ง ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบทุกคนต้องจับตามองผิวพรรณผู้เข้าประกวด ถ้าเห็นว่าใครพอกแป้งมาให้เอาน้ำลูบออกทันที หากให้กรรมการเห็นผิวพรรณที่แท้จริงชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้เข้าประกวดส่วนใหญ่อยู่หอมหาวิทยาลัยเปิดและสถาบันราชภัฏ บรรยากาศการประกวดไม่ต่างจากปีที่ผ่านมามากนัก จำนวนผู้สมัครทั้งสิ้น 152 คน สำหรับชุดว่ายน้ำอันเป็นเอกลักษณ์ของการประกวดนางสาวไทยปีนี้ได้รับการวิจารณ์จากสื่อมวลชนว่า "ชุดว่ายน้ำที่รัดรูปจนผิดประวัช และเนื้อผ้าที่เนียนบางแบบเนื้อไร้ขนในสำหรับที่ควรขับ ด้วยเหตุผลว่ากรรมการต้องการดูเนื้อแท้ของแท้จริง ๆ ไม่ใช่เข้ามาตากรรมการ" (ไทยรัฐ 29 มีนาคม 2536:4) ในช่วงที่มีการเก็บตัวนางงามหนังสือพิมพ์ได้ลงภาพผู้เข้าประกวดในชุดว่ายน้ำที่ถ่ายจากด้านหลังมองเห็นทรวดทรงชัดเจน กรรมการท่านหนึ่งกล่าวถึงเหตุผลที่ให้ฉัตรทิศา ได้รับตำแหน่งนางสาวไทยปีนี้ว่า

นางสาวฉัตรทิศาเหมาะสมที่สุดที่ได้สวมมงกุฎเพชรเพราะไม่ว่าจะเป็นเรือนร่างที่ได้สัดส่วน สูงโปร่ง ผิวพรรณเนียนงาม หน้าอกไม่ห่อหุ้มแต่ชูช่อรับกับสัดส่วนเอวและสะโพก ส่วนใบหน้าก็หวานแบบไทย ๆ และที่สำคัญ คือ มีสติปัญญาที่เฉียบแหลม ตอบคำถามด้วยความมั่นใจ (ไทยรัฐ 29 มีนาคม 2536:15)

ภาพลักษณ์การประกวดนางสาวไทย ปี 2537 ได้รับการวิจารณ์จากสื่อมวลชนอย่างมากเกี่ยวกับชุดว่ายน้ำที่ออกแบบเปิดเผยสัดส่วนและเรือนร่างของผู้เข้าประกวดอย่างชัดเจน นอกจากนี้บรรดาสาวงามจะต้องมีความงามที่เป็นธรรมชาติที่สุด เนื่องจากมีคำสั่งจากคณะกรรมการ "ห้ามปะแป้งรองพื้นผิวพรรณไม่ว่าส่วนไหนของร่างกาย ตลอดจนห้ามสวมวิกผมเด็ดขาด" (ไทยรัฐ 17 มีนาคม 2537:2) หนังสือพิมพ์ได้วิจารณ์ชุดว่ายน้ำที่ใช้ในการประกวดว่า "คณะกรรมการให้สาวงามเดินโชว์โฉมทีละกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยชุดว่ายน้ำสีส้มสดของแคทลีนน่าอันสร้างความตระการตาอะร่าอรัมให้แก่คณะกรรมการและช่างภาพสื่อมวลชนเป็นอย่างมากเนื่องจากชุดว่ายน้ำที่กองประกวดจัดให้กับนางงามในปีนี้ ใค้งเว้า ผิดเบื้อยยะ ตัดเว้าช่วงขาสูงจนเกือบถึงเอวประดับด้วยลูกไม้เพื่อโชว์โคนขาโดยเฉพาะด้านบนก็แบบเนียนร่างรัดรั้งจนเห็นรูปทรงเนื้อไม้ใช้ทุกส่วนสัดส่วนของผู้เข้าประกวดอย่างถนัดชัดเจน (ไทยรัฐ 17 มีนาคม 2537:2)

หลังจากมีเสียงวิจารณ์ชุดว่ายน้ำที่ผู้เข้าประกวดใส่ในวันคัดเลือกรอบแรกไม่นาน เมื่อถึงใกล้วันตัดสินรอบสุดท้ายได้มีเสียงวิจารณ์ชุดว่ายน้ำที่ใช้ในวันตัดสินอีกครั้ง "ชุดว่ายน้ำออกแบบเน้นให้เห็นนางงามโชว์เรือนร่างแก่สายตาคณะกรรมการ คือ ชุดบางแนบเนื้อ แนบสะโพก รััดถึงส่วนเว้า ส่วนโค้งของนางงามชนิดปิดไม่มิด โคนขาเว้าสูงเผยให้เห็นช่วงขา และสะโพกกลมกลิ้ง ส่วนด้านบนก็เน้นแบบชุดเกาะอก ไม่มีสายคาดไหล่ เพื่อโชว์เนื้อหนังของนางงามกับเนินไหล่ที่อ้อมกว้างเปิดเผย ซึ่งสร้างความฮือฮาให้แก่ผู้ชมได้ตะลึงไปทั้งห้องบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์" (ไทยรัฐ 27 มีนาคม 2537:22)

รูปที่ 9 ภาพชุดว่ายน้ำของผู้เข้าประกวดนางสาวไทย ปี 2537

พล.ต.ท.สันต์ ศรุตานนท์ เป็นหนึ่งในคณะกรรมการคัดเลือกผู้เข้าประกวดนางสาวไทย ปี 2537 ได้กล่าวถึงความงามของสาวงามที่ผ่านเข้ารอบ 60 คน ว่า "เป็นปีที่สาวงามมีจุดเด่นมากกว่าปีที่ผ่าน ๆ มาอย่างเห็นได้ชัด คือ มีรูปร่างสูงขึ้นไป ข้างซ้ายยาวเรียวและสวย ๆ หลายคน อีกทั้งประวัติการศึกษาดีขึ้นไปมากกว่าทุกปี จบปริญญาตรีถึง 90 เปอร์เซ็นต์" จะเห็นว่าสมัครผู้เข้าประกวดนางสาวไทยยุคหลัง ๆ มีการศึกษามากขึ้น ตลอดจนลักษณะแห่งพัฒนาการทางร่างกายที่สมบูรณ์ และได้สัดส่วน นางสาวไทยปี 2537 ได้แก่ อาริษา สิริโสภา บัณฑิตสาวจากสหรัฐอเมริกาผู้มีใบหน้าสวยหวานแบบไทยแท้ ส่วนผู้ที่ได้ตำแหน่งรองอันดับ 1 เป็นสาวงามที่จากสหรัฐอเมริกาเช่นกัน ความงามของนางสาวไทยคนใหม่ได้รับการกล่าวถึงโดยสายตาสื่อมวลชนว่า "ผู้มีใบหน้าหวานหยดน้อย ประทับลักยิ้มมุมทั้งสองแก้ม" (27 มีนาคม 2537:22)

ในส่วนของคณะกรรมการตัดสินได้กล่าวถึงเหตุผลที่เลือก อาริษา เป็นนางสาวไทย (นางสาวไทย, 2537:85) ดังนี้

คุณหญิงจินตนา ชครสุนทร กล่าวว่า "ฉันน่าจะแนะนำนางสาวไทยคนนี้เพราะเขาสวย... สวยที่สุด ตั้งแต่รอบแรก ๆ แล้วที่เห็นเขาสวยมาก่อน พอมาถึงช่วงสัมภาษณ์ก็ทำได้ดีอีก เรื่องการศึกษาของเขาก็สำคัญเหมือนกัน..." ส่วนนายธรรมบุญ ประจวบเหมาะ กล่าวว่า "ผมเลือก เขียร์และลงคะแนนให้เบอร์ 35 มาตลอดเราเห็นว่าเขาสวยดี... รู้สึกว่าเขาเก่ง..."

ความงามของนางสาวไทย ปี 2537 ยังคงมีลักษณะความเป็นไทย เช่นเดียวกับนางสาวไทยคนอื่น อีกทั้งเป็นคนเก่ง ฉลาดไหวพริบดี เป็นที่ประทับใจของคณะกรรมการและประชาชนในเวลาต่อมา

บทสรุป

การศึกษาภาพลักษณ์ทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทยพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของการประกวดนางสาวไทย กล่าวคือ ตั้งแต่ปี 2477 ซึ่งเป็นยุคแรกเริ่ม จนถึง ปี 2537 อันเป็นยุคปัจจุบันที่ใช้ในการศึกษา ผลที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคม ที่มีแต่ความเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะการเติบโตทางเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร ทำให้

สังคมปัจจุบันมีความทันสมัยมากกว่าในอดีต สามารถรับรู้สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีการปรับตัวเพื่อเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงนั้น อย่างกลมกลืน การประกาศนางสาวไทยที่มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบเครื่องแต่งกาย ความงามที่เปลี่ยนไปตามกระแสความนิยมของสากล ตลอดจนคุณภาพของนางสาวไทยที่เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นสามารถสรุปได้ดังนี้

ปี 2477-2479 ความงามของนางสาวไทยยุคนี้มีลักษณะของใบหน้าสวย หวานฉิวพรรณฉ่ำเนียนน่อง คิ้วบาง ดวงตากลมโต สายตาอย่างเป็นธรรมชาติ มีความเป็นกุลสตรี คือนุ่มนวล รูปร่างไม่สูงแต่ได้สัดส่วน เป็นยุคที่เน้นความงามทางรูปสมบัติเพียงอย่างเดียว การแต่งกายของผู้เข้าประกวดเป็นการนุ่งผ้าถุงห่มสไบ

ปี 2480-2483 เริ่มมีการโฆษณาเครื่องสำอางค์ทางหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะมีนางสาวไทยเป็นผู้แสดงโฆษณา ด้วยการเชิญชวนให้ผู้หญิงหันมาสร้างเสน่ห์ด้วยการใช้สินค้าชนิดนั้น ๆ ด้านความงามของนางสาวไทยยังคงมีลักษณะที่งามตามธรรมชาติ สายหวาน

ปี 2482 เปลี่ยนชื่อการประกวดจากนางสาวสยามเป็นการประกวดนางสาวไทยตามชื่อของประเทศ และมีการเปลี่ยนแปลงชุดแต่งกายของผู้เข้าประกวดจากชุดห่มสไบนุ่งผ้าถุงเปลี่ยนมาเป็นเสื้อเปิดหลัง กระโปรงยาวครึ่งอง ความงามของนางสาวไทยยังไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ปี 2483 การประกวดนางสาวไทยเกิดขึ้นท่ามกลางสถานการณ์ของสงคราม มีการเปลี่ยนแปลงชุดแต่งกายของผู้เข้าประกวดเป็นเสื้อแขนชุดเปิดหลัง กางเกงกีฬาขาสั้น สังเกตว่าเริ่มมีการเปิดเผยสรีระของผู้เข้าประกวดนางสาวไทย และผู้เข้าประกวดที่มีความกล้าที่จะสวมชุดที่ออกแบบใหม่นี้เช่นกัน ปีนี้มีการแจกภาพนางงามจำนวนมากโดยมีเงื่อนไขว่าต้องสินค้าชนิดที่กำหนดจึงจะสามารถแลกได้ ทำให้เห็นว่ายุคนี้มีการหาประโยชน์จากนางสาวไทยบ้างแล้ว

ปี 2493 มีการเปลี่ยนแปลงชุดที่ใช้ในการประกวดจากกางเกงกีฬาขาสั้น เสื้อแขนชุดเปลี่ยนเป็นชุดอาบผ้า ซึ่งเป็นที่ตื่นตามากในยุคนั้น และมีเสียงวิจารณ์ว่า บีบี ผ่าแนมเนื้อ ซึ่งยังไม่เป็นที่นิยมในสมัยนั้น มีคำกล่าวขานละเอียดความงามงามของนางสาวไทยยุคนี้ว่า มีผิวขาวเนียน ผุดผาด ออกยิ้มเอวคอดกั้ว สะโพกผาย ขาเรียวงาม ท่วงท่านุ่มนวล อ่อนหวานมีเสน่ห์ การนำเสนอ ลักษณะความงามทั่วเรือนร่างของนางสาวไทยยุคนี้ มีการระบุไว้อย่างชัดเจน อาจเนื่องมาจาก

การสวมชุดแต่งกายที่แนบเนื้อ เปิดเผยรูปร่างชัดเจน ซึ่งทำให้ผู้หญิงยุคนี้กล้าเปิดเผยเรือนร่างมากขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา

ปี 2494-2495 พวกพ่อค้ามีการแสวงหาผลประโยชน์จากนางงามที่เข้าประกวดนางสาวไทยด้วยการตัดต่อภาพปีของนางงามจำหน่าย และมีการใช้สตรีนุ่งน้อยห่มน้อยแสดงโชว์ร่างกายที่เรียกว่าจา๊วะ ในงานฉลองรัฐธรรมนูญที่สนามหลวง เรียกร้องความสนใจจากผู้เข้าชมงาน ซึ่งขณะนั้นยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก ปี 2496-2497 นางสาวไทยปีนี้มีรูปร่างสูงใหญ่ กระฉับกระเฉงหน้าตาแจ่มใส ฝ่ออ่อนหวานนุ่มนวลอย่างผู้หญิงยุคก่อน ในยุคนี้เริ่มมีค่าขนางงามอย่างเปิดเผย มีพี่เลี้ยงนางงามคอยซ่อมแซมการเดินให้แก่สาวงามที่จะเข้าประกวดยังไม่ได้ทำเป็นธุรกิจแต่อย่างใด เพราะไม่ได้คิดค่าใช้จ่าย

ปี 2507-2510 จากนโยบายประชานิยมอันดีชื่อเสียงของประเทศ และการติดต่อกับชาวต่างชาติทำให้สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมบางอย่าง เช่น การแต่งกายของสตรีที่เปิดเผยสรีระมากขึ้นมีแฟชั่นจากต่างประเทศเข้ามาสำหรับชุดแต่งกายของผู้เข้าประกวดปีนี้เปลี่ยนเป็นกระโปรงสั้นแนบเนื้อด้านหลังคว้านลึก มีการภาคภูมิใจเรื่องประวัติของผู้สมัคร และพยายามหา นางสาวไทยที่ยังบริสุทธิ์ความงามของนางสาวไทยปีนี้ ยังคงสวยแบบกุลสตรีไทย รูปร่างได้สัดส่วน มีการศึกษามีความสามารถทางภาษา นางสาวไทยได้เริ่มสร้างภาพพจน์ของนางสาวไทยให้เป็นบุคคลที่มีเกียรติมีคุณค่าในสังคม ยกระดับการประกวดให้มีความน่าเชื่อถือสะอาดบริสุทธิ์ ปี 2510 ประชาชนให้ความสนใจการประกวดนางสาวไทยมากขึ้น จนเรียกได้ว่าเพื่อนางงามมีการพนันขันต่อระหว่าง 2 นางงามตัวเก็งว่าใครจะเป็นผู้ชนะ สำหรับยุคนี้มีคนกล่าวว่า การประกวดนางสาวไทย กลายเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติแล้ว

ปี 2512-2515 การประกวดนางสาวไทยยุคนี้ค่อนข้างวุ่นวาย มีการตัดสินตัดสินของผู้เข้าประกวดถึง 2 รอบ เนื้อหาตัดสินที่แท้จริง ปี 2512 มีแฟชั่นโชว์ชุดบิกินีจากประเทศญี่ปุ่นในวันตัดสินการประกวดนางสาวไทย ปีนี้เริ่มมีภาพยนตร์เปลือยทั้งภาพยนตร์ไทยและต่างประเทศ ปี 2514 หนังสือพิมพ์เปรียบเทียบผู้เข้าประกวดเหมือนเป็นม้าแข่ง และเรียกค่าขนางงามว่า คอก ปี 2515 มีการเปิดเผยค่าขนางงามต่าง ๆ และมีอาชีพแมวมองหาสาวงามเข้าประกวดมีการลงทุนหาอาชีพนี้อย่างจริงจัง ปีนี้มีข่าวนางงามบางคนทำศัลยกรรมตกแต่ง และเข้าสถานเสริมความงาม แต่ยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก พี่เลี้ยงนางงามมีบทบาทเด่นชัดมากขึ้น คอยให้สัมภาษณ์แทนนางงามเสมอ

ปี 2527-2530 การจัดประกวดนางสาวไทยยังไม่เป็นที่ศึกษามากนัก เนื่องจากเป็นการฟื้นฟูการประกวดหลังจากที่งดไปนาน สำหรับยุคนี้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการจัดการประกวดเองทั้งหมดและมีการทำสัญญากับบริษัทนางงามจักรวาลในการส่งนางสาวไทยไปประกวดเวทีนานาชาติ ชุดว่ายน้ำที่ใช้สำหรับการประกวดมีความใกล้เคียงกับต่างชาติมากยิ่งขึ้น ไม่มีขยับ เห็นรูปร่างทรวดทรงของผู้เข้าประกวดอย่างชัดเจน ความงามของนางสาวไทยยุคนี้ยังเน้นความเป็นกุลสตรีไทย สวยอ่อนหวาน รูปร่างดีได้สัดส่วน ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับความสูง และด้านการศึกษาเท่าที่ควร แต่นางสาวไทยปี 2527 มีความสามารถทางด้านภาษาเนื่องเป็นสาวงามที่เดินทางมาจากต่างประเทศแต่มีความสวยแบบไทยแท้

ปี 2531-2537 มีสาวงามจากต่างประเทศเดินทางเข้ามาประกวดซึ่งมีทั้งสาวงามที่เป็นไทยแท้และสาวงามที่เป็นลูกครึ่ง แทบจะถือว่าเป็นประเพณีของการประกวดนางสาวไทยจะต้องมีสาวงามลูกครึ่งสมัครเข้าประกวดทุกครั้งและได้รับตำแหน่ง 1 ใน 5 แทบทุกปี สำหรับชุดว่ายน้ำที่ใช้ในการประกวดเป็นแบบเดียวกันกับที่ใช้ประกวดนางงามจักรวาล ซึ่งค่อนข้างเปิดเผย เรือนร่างทุกสัดส่วน ปี 2531 ถือเป็นปีแรกที่สาวงามจากต่างประเทศประสบความสำเร็จสูงสุดของการประกวดคือได้รับตำแหน่งนางสาวไทยและตำแหน่งนางงามจักรวาลคนที่ 2 ของประเทศ ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นที่ประชาชนหันมาให้ความสนใจกิจกรรมการประกวดนางสาวไทยอย่างเห็นได้ชัด

ความงามของนางสาวไทยยุคหลังนี้จะมีลักษณะของสตรีที่มีบุคลิกภาพเชื่อมั่นตนเองเฉลียวฉลาด การพูดฉะฉาน ไหวพริบดี รูปร่างได้สัดส่วน มีส่วนสูงใกล้เคียงกับสาวงามต่างชาติ ระดับการศึกษาสูงขึ้น มีความสามารถทางภาษา และที่สำคัญที่สุดนางสาวไทยต้องมีความงามแบบไทยแท้ ดังนั้น สาวงามที่เป็นลูกครึ่งจึงไม่เคยได้รับตำแหน่งนางสาวไทยถึงแม้จะมีความสวยมากกว่าก็ตาม ความงามดังกล่าวถือเป็นคุณสมบัติของนางสาวไทยที่มีความเป็นสากลอย่างยิ่งสำหรับเวทีการประกวดนางงามจักรวาล การเปลี่ยนแปลงด้านความงามของผู้เข้าประกวดนางสาวไทยยุคหลังอีกลักษณะหนึ่งก็คือการทำศัลยกรรมตกแต่งเสริมสวย เริ่มแพร่หลายและได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการเมื่อปี 2533 มีผู้กล่าวว่า ผู้เข้าประกวด 1 ใน 5 คน ทำศัลยกรรมตกแต่ง จึงนับได้ว่าเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงความงามให้มีความทันสมัยอย่างชัดเจนที่สุด

**ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระ
ของผู้หญิงในสังคมไทย**

ในบทนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทยจากกรณีการประกวดนางสาวไทย โดยศึกษาตั้งแต่เริ่มจัดการประกวดนางสาวไทย ปี 2477 จนถึง ปี 2537 ผู้ศึกษาได้ตั้งข้อสมมุติฐานเอาไว้ว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย คือ

1. มาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทย
2. มาตรฐานความงามของสังคม

ดังนั้นในบทนี้จึงเป็นการตรวจสอบสมมุติฐานที่ตั้งเอาไว้โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประกวดนางสาวไทย ได้แก่ คณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทย และผู้เลี้ยงผู้ส่งนางงามเข้าประกวด ผลการศึกษาที่ได้ในบทนี้ถือว่าเป็นการศึกษาจากความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มหนึ่งที่ใช้ในการศึกษาเท่านั้น อาจจะมีคนที่ไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับผลการวิจัยนี้บ้างย่อมได้ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย จะกล่าวถึงต่อไปในบทวิเคราะห์

1. มาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทย

1.1. มาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทยในอดีตและปัจจุบัน

การประกวดนางสาวไทยในยุคเริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน มีการกำหนดมาตรฐานความงามในการประกวดแต่ละครั้งแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสมัยนิยม ซึ่งในยุค

แรก ๆ ของการประกวด ไม่ได้กำหนดมาตรฐานความงามของนางสาวไทยอย่างชัดเจน แต่จะให้ความสำคัญส่วนใดส่วนหนึ่งที่เป็นความงามอย่างเด่นชัด อาทิ ใบหน้า ผิวพรรณ กิริยามารยาท ดังนั้นนางสาวไทยในยุคก่อนจึงมีความงามคล้าย ๆ กัน และมีความงามที่เป็นธรรมชาติอย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้จากคำให้สัมภาษณ์ของ วมี่ เลขาเชียร์ดี นางสาวสยาม ปี 2478 ที่กล่าวถึงการคัดเลือกนางงามในปีนั้นว่า

การคัดเลือกนางงามกระทำกันอย่างละเอียดโดยกรรมการพิจารณาบุพการัง
ผิวเนื้อละเอียด นุ่ม หลังเวทีที่มีการเปิดตูดน่องแก่นางงามจะใส่ชุดไทยหม่มสวยเวียง
นุ่งผ้าขึ้นยาวกรอมเท้า แต่กรรมการก็สำรวจละเอียดเพื่อเลือกเห็นคนงาม
จริง ๆ หน้าตาไม่มีการแต่งเติมเสริมแต่ง เป็นที่มั่นใจได้ว่างามอย่างเป็น
ธรรมชาติแท้ (อรสม สุทธิสาคร, 2533:34)

มยุรี วิชชาวัฒน์ นางสาวไทยปี 2480 ได้กล่าวถึงการคัดเลือกนางงามในสมัยนั้นว่า
"หลังเวทีกรรมการจะดูผิว เอาสาลีขูดหน้า เช็ดดูว่าผิวปะแป้งมาหรือเปล่า การอนุญาตให้แค่ทา
แป้งทาปากธรรมดา ใส่ขนตาปลอมไม่ได้ ขีดสไตน์ไม่ได้ เขาจะจับสะโพกดู ถ้ารู้ว่าใครใส่สไตน์
ต้องเอาออก ท่อนบนหม่มสวยเป็นะคะ เลื่อนจะไม่ได้ใส่เลย" (เรื่องเดียวกัน: 44-45) ระเบียบ
การประกวดนางสาวไทยในสมัยนั้นมีการระบุไว้ว่า "ไม่แต่งตัวด้วยเครื่องสำอางค์และเครื่อง
ประดับ ซึ่งจะเป็นการดัดแปลงความงามตามธรรมชาติ เช่น เครื่องเงิน ทอง นาค เพชร นิล
จินดา หรือเครื่องวิทยาศาสตร์ใด ๆ หรือการทาลิปปากเขียนคิ้ว ทาเล็บ หรือใช้เครื่องยกทรง
ต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น แต่ไม่ห้ามการดัดผม" (สุนัตรา กอบกิจสุขสกุล, 2531:92)

เมื่อการประกวดนางสาวไทยปี 2493 มีระเบียบออกมาว่าผู้เข้าประกวดต้องสวมชุด
อาบผ้าที่เปิดเผยศีรษะ เพื่อเน้นทรวดทรงอย่างแท้จริง มาตรฐานความงามย่อมเปลี่ยนแปลงไป
ซึ่งในสมัยนั้นไม่อนุญาตให้ใช้ของปลอมประเภทฟองน้ำ หรือชุดชั้นใน แต่เป็นเรื่องของรูปร่าง
ทรวดทรงจริง ๆ ของผู้เข้าประกวด โดยมีการกำหนดศีรษะที่ให้คะแนนอย่างชัดเจน ได้แก่ ท่อน
ศีรษะที่เป็นอวัยวะโดยรวมทั้งหมด ช่วงลำตัว ตั้งแต่ไหล่จนถึงตะโพก และแขน ขา ตั้งแต่ต้นแขน
จนถึงเส้นมือ ส่วนของต้นขาจนถึงรูปเท้า

ทั้ง 3 ส่วน ให้คะแนนสูงสุดมากกว่าคะแนนการเดิน ผิดพระชนม์และทรยศทรง การให้คะแนนค่อนข้างพิจารณารายละเอียดสระของผู้เข้าประกวดอย่างมาก ซึ่งถือเป็นมาตรฐานความงามของนางสาวไทยในยุคนั้น

มาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทยในยุคหลังคือเริ่มจาก ปี 2507 ได้เปลี่ยนแปลงไปโดยมีความใกล้เคียงกับมาตรฐานความงามตามสากลนิยมอย่างชัดเจน เนื่องจากเป็นปีแรกที่ประเทศไทยส่งนางสาวไทยไปประกวดต่างประเทศ ดังนั้นความงามของนางสาวไทยต้องสามารถแข่งขันกับสาวงามจากทั่วโลกได้

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทยในอดีตและปัจจุบันจะต่างกันเล็กน้อยเพียงใดนั้น จะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของคณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทยในยุคปัจจุบัน ซึ่งได้กล่าวถึง เรื่องของบุคลิกภาพและการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้วย

คุณประพนธ์ ทวารเวช จากสถาบันพัฒนาบุคลิกภาพ จอห์น โรเบิร์ต พาวเวอร์ ซึ่งเป็นคณะกรรมการท่านหนึ่งกล่าวถึงมาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทยดังนี้ (สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2539)

เดี๋ยวนี้เราไม่ได้ดูความสวยความงามกัน แล้วแต่เราดู จากภาพรวมคือเรื่องของบุคลิกภาพส่วนใหญ่ ในความสวยความงาม คุณเอาอะไรมาเป็นมาตรฐาน เป็นเกณฑ์จะต้องบอกตาต้องเงียง 45 องศา อย่างนั้นมันไม่มี มันจะมองว่าภาพรวมแล้ว เขาดูสัดส่วนนี้คือละครเข้ามามีบทบาทมาก คนไม่สวยก็มาทำให้สวย ได้ภาพรวมจากการแสดงออกให้เราเห็นว่าเราถูกใจเราชอบตั้งแต่แรก เขาประทับใจเราทันทีใหม่ จะบอกว่าสวยก็ไม่ใช้ ถ้าบอกดูดีใช้ ผมเผ้าเข้ากับบุคลิกภาพท่าทาง แต่งหน้าบ้าง การแต่งตัวที่เข้าบุคลิกภาพ การแสดงออกในการเดิน การพูดจาดี เป็นภาพรวมที่เรากำหนดว่าคนนั้นใช้ได้ใช้ไม่ได้ แต่ถ้าพูดถึงความสวยแล้วถ้าเรามองนาน ๆ ก็เบื่อ แต่บอกว่าดูดีแล้วยังมองยิ่งเพลิน เหมือนคำพูดที่ว่า ยิ่งผิวยิ่งเพลิน... นอกจากบุคลิกภาพแล้ว ต้องมีความฉลาด

ประกอบกันด้วย หน้าตาใช้ได้ รูปร่างไม่ผิดส่วนดูแล้วโปร่ง บุคลิกภาพการเดิน การพูดจา การแสดงออก ไหวพริบปฏิภาณ สมัยก่อนจะดูความสวยเป็นหลักดูไปจากใบหน้าและรูปร่างที่ได้สัดส่วน ความสูงไม่ได้กำหนด ดูจากคุณอัสร่า จะเป็นผู้หญิงที่สวย รูปร่างก็ดี คิดว่าคณะกรรมการจะดูจากความสวยเป็น สวยหวาน ซึ่งต่างจากปัจจุบันไม่สวยหวาน มองรวมแล้วแต่ละคนอาจจะมีข้อบกพร่องบ้างแต่โดยรวมจะดูดี ไม่ใช่สาวหวาน แต่ค่อนข้างจะมีนางจ๋าตัวเอง เพื่อดูมาประกอบกับ ใบหน้าที่ดูดี ภาพรวมมองแล้วดูดี เช่นคุณอรอนงค์ ไม่ใช่ผู้หญิงสวย แต่มีปฏิภาณ ไหวพริบ ย่อมน้อม หรือคุณทิพร ไม่ใช่คนสวย แต่เป็นผู้หญิงที่ฉลาด เท่เรา จะมองในแง่ทุกอย่างรวมกันแล้วดูดี เป็นผู้หญิงที่เท่ฉลาด คล่องแคล่ว ว่องไว มีปฏิภาณไหวพริบเฉลียวฉลาด คุณชลดาเป็นผู้หญิงที่ไม่สวย แต่เป็นผู้หญิงที่ฉลาดทันในการเดิน ความสวยแก้ได้อย่างคุณรุติมา คุณอัสรารักษ์ คุณจิระประภา จะเป็นคนหน้าสวย ดูครั้งแรกก็รู้สึกได้เลยว่าคนนี้น่าเป็นนางสาวไทยยุคก่อน หน้าจะโบราณ แบบ ๆ หวาน ๆ อย่างคุณอารีญา เป็นผู้หญิงน่ารักแต่ในภาพรวมแล้วดูดี หุคถึงเรื่องคล้ายกรรมก็จะมีเกี่ยวกับจุมพิต นั้น อาจจะทำรอยหรือเคลือบให้ดูเงางามหรือขาว ถ้าดูจาก 1 ใน 3 ที่ตั้งออกมาแล้วจะมีจุมพิตที่คล้ายกรรม ความงามโดยรวมของนางสาวไทยคือจะไม่ห้ามเกินไป มีรูปร่าง พอดีสมส่วน ไม่อวบไม่ผิบ อก เอว สะโพก ไม่พอม ไม่อ้วน และความสูงทุกอย่างมันมีส่วนกันมัย จึงต้องดูรูปร่างความสูงว่าได้สัดส่วนตามมาตรฐานมัย รวมถึงมอง โครงสร้างร่างกายด้วย คนสูงในระดับนี้ก็ควรจะมีเอวมีหน้าอก

คุณเกศยา นพวิชัย จากโรงเรียนเสริมสวยเกศสยาม (สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2539)

กล่าวว่า

มาตรฐานความงามคงจะขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ซึ่งในการประกวดนางสาวไทย ทางกองประกวดก็จะมีการกำหนดมาตรฐานอยู่แล้ว โดยส่วนตัวแล้วไม่จำเป็นต้องมีมาตรฐานขนาดนั้น ไม่จำเป็นต้องดูรูปร่างหรือหน้าตาอย่างเดี๋ยวนั้น ควรจะดูเป็นบุคคลไป ควรจะดูหลาย ๆ องค์ประกอบ... นางสาวไทยในสมัยก่อน จะเรียบร้อย สงบเสงี่ยม ยิ้มสวย ยิ้มหวาน แต่ถ้าให้โอกาสเขาแสดงความ

ตนเองมากขึ้น จนกระทั่งยกระดับมาตรฐานคนเรามากขึ้น ปัจจุบันใคร ๆ ก็
 สายได้ เมื่อก่อนจะมีสายประจำหมู่บ้าน เฉพาะคนสวยต้องดูแล้วยังผิวยิ่งเปลือ
 ...ค่านิยมของคำว่าสวยเปลี่ยนไปเหมือนกัน อย่างเช่น เมื่อก่อนสีแดงแรงฤทธิ์
 ถึงจะสวย ปากต้องแดงแจ๊ด แก้มต้องเป็นชมพู มันเปลี่ยนไปตามค่านิยมแต่ละ
 สมัยและตามแฟชั่นด้วย เมื่อก่อนยุคแรกจะต้องมีเนื้อนมไซ้ อีกยุคหนึ่งต้องเพียว
 บางหน่อย มายุคนี้ต้องสวยแบบ แข็งแรงสวยแบบมีสุขภาพดี แล้วเกณฑ์การแต่ง
 หน้าเปลี่ยนไป ให้เป็นธรรมชาติมากขึ้น ยกเว้นทรงผมจะมีปัญหาจะมีอยู่ทรง
 หนึ่งเรียกเล่น ๆ ว่า ทรงโลล้อนคิง คือทรงรับกับมงกุฏ ทางกองประกวด
 พยายามหาทรงผมที่ฝึกแบบออกไป แต่ไม่ค่อยได้ดีมาก เท่าไร แล้วแต่ข้างจะทำ
 านให้มากขึ้นแค่ไหน การแต่งหน้าจะเปลี่ยนไปจะพยายามแต่งให้ดูเป็นธรรมชาติ
 มากขึ้น เมื่อก่อนแต่งแบบสู้กับกล้องได้ อันนี้เทคนิคของกล้องจะเปลี่ยนไปด้วย
 เมื่อก่อนเทคโนโลยีของกล้องถ่ายภาพที่ถ่ายจากสถานีกล้องยังจับภาพได้ไม่ดีพอ
 จำเป็นจะต้องแต่งหน้าให้ขึ้นกับกล้อง สมัยนี้จะไวกว่า ไม่จำเป็นต้องแต่งหน้าให้
 วนเกินไปก็จะกำลังดีกับหน้าได้ บางทีข้างแต่งหน้ายังไม่เข้าใจจะยังใช้วิธี
 เดิม ๆ อยู่แต่งหน้าออกมาแล้วหน้าผ่องผิปกดีแต่ยังต้องใช้เทคนิคปกปิดอำพราง
 ผู้เข้าประกวดด้วยวิธีอื่นต่างที่ทาให้หน้าดูเขียว... ในปีที่ผ่านมาเห็นได้ชัดเจนว่า
 ศัลยกรรมเป็นที่ฮิตกันมากที่สุดฮิตคือการทำจมูก ประเภทโด่งมาแต่ไกล ครั้งต่อ
 ครั้งที่ทำจมูกมา ศัลยกรรมตาก็มีมากแต่สู้จมูกไม่ได้ สาวเหนือนิยมทำจมูกมากทำ
 านให้ความสวยแบบสาวเหนือหายไปส่วนมากทำแล้วดูแข็งขึ้น มันดูผิดตา มองแล้วรู้
 หน้าหวาน ๆ อ่อน ๆ แบบสาวเหนือเดี๋ยวนี้ไม่มีให้เห็นอีกแล้ว กองประกวดไม่ได้
 เน้นว่าจะทำศัลยกรรมหรือไม่ จะใช้หลักเกณฑ์จากทางเมืองนอกที่ว่าบางประเทศ
 ทำศัลยกรรมมา กองประกวดก็อนุญาต กองประกวดนางงามจักรวาลเขาต้องการ
 ความงามแบบแข็งแรง สวยฉลาดทั้งข้างใน เขาจึงไม่เน้นเรื่องทำศัลยกรรม ดู
 แล้วไม่ว่าก็ริบมารยาท การใช้คำพูดหรือการแสดงความคิดเห็นที่มีท้วงท้วงที่ดี มี
 ความเฉลียวฉลาดด้วย จริง ๆ แล้วรูปร่างหน้าตาสวยก็ขอให้เป็นธรรมชาติของ
 ผู้มันไปเหมือนกันบ้านที่ไอ้เฟอร์นิเจอร์แพงแต่ไม่ดูแลให้น่าอยู่ เหมือนบ้านผู้
 พยายามใช้ของเสริมมาก ๆ แต่ไม่มีรสนิยมก็คงเปรียบเทียบได้เหมือนกันถ้าจะบอกว่า
 ความงามโดยทั่วไปจะเกิดขึ้นเฉพาะกับคนสวยก็ดูจะไม่ยุติธรรม ความงามจะ

สามารถเข้าก็ทำได้เทียบเท่ากับนางสาวไทยในปัจจุบัน ซึ่งผู้หญิงไทยในปัจจุบัน คล่องขึ้น กล้าพูด กล้าทำ กล้าแสดงออก เพราะเป็นคำนิยมของคนสมัยนี้ นิยมคนที่กล้าแสดงออก แต่ในส่วนความงามแล้วแต่ละคนก็จะมีความงามของตัวเอง

คุณอารยะ พงศ์เสาวภาค จากบริษัท เอ็ม เอ็ม ซี สิทธิผล หรือ มิตรบุษิณี แสดงทัศนะว่า (สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 2539)

ความงามในสมัยก่อนกับปัจจุบันไม่แตกต่างกัน เพราะวิทยาการมันทันสมัย ซึ่งเราไม่สามารถจับได้ ทำออกมาแล้วไม่น่าเกลียด ทำออกมาแล้วเราไม่รู้ ปัจจุบันจะสวยงามมากจะสู้ต่างประเทศไม่ได้ ... เติมน้ำ 60 คน ใครจะทำได้เป็นนางสาวไทย ดูจากความสง่า ความระหง ดูทั้งตัวเลย บางคนสวยหมดแต่ช่วงตัวสั้น บางคนสวยมากแต่ขาบาง บางคนสัดส่วนช่วงตัวดี ในหน้าสวยแต่ขาบางก็ใช้ไม่ได้ คนสวยจะต้องสัดส่วนดี โครงสร้างดี ในอดีตและปัจจุบันไม่ต่างกัน ถึงแม้จะมีความสูงไม่เท่าในปัจจุบัน รวมถึงสติปัญญา บุคลิกภาพ ถ้ามีทั้งหมดจะเด่นมาก

คุณนิศยา ประเสริฐบุญผล จากบริษัท เลฟรอน กล่าวถึงความงามที่เป็นมาตรฐานในอดีตและปัจจุบันว่า (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2539)

ในปัจจุบันนี้วัดกันมากขึ้น องค์กรหลายองค์กรพยายามมองมาที่ใจ จึงคิดว่าความงามน่าจะมาจากภายใน แล้วมันถึงจะเปล่งประกายออกมาภายนอก เราไม่เอาแค่บุคคลที่มีหน้าตาสวยเพียงอย่างเดียวควรจะมีวิธีการดูแลบุคลิกภาพพรหมของเขาคด้วย ความงามไม่ได้วัดที่ความพอมเท่าไรจึงจะดี แต่วัดจากความแข็งแรงสวยแบบมีสุขภาพดี จะต่างจากความงามในการประกวดนางสาวไทย ถ้าความงามโดยทั่วไปควรจะเป็นความงามที่มีสุขภาพดี มาจากการดูแลจากการใช้คว่าหาความรู้ ประเภทที่สวยแล้วโง่จะไม่เป็นความงามที่แท้จริง ต้องสวยแล้วมีบุคลิกดี ทำงานเก่ง มีไหวพริบ สวยแล้วมีมารยาทดีฉลาด รู้จักประมาณตน หากไม่ถึงเป็นแบบนี้ เพราะผู้คนมีการศึกษามากขึ้น สามารถดูแล

ต้องไม่มีการแสวงสร้าง จะต้องเกิดจากการทำทุกกัน ต้องเกิดจากข้างในจิตใจดี ด้วย สมัยก่อนกับปัจจุบัน ค่านิยมจะต่างกัน สมัยก่อนจะต้องนั่งแบบไหน นุดจา แบบไหนค่อย ๆ เอื้อน ค่อย ๆ จา ค่านิยมเปลี่ยนไปแล้ว ผู้หญิงแบบนั้นจะไม่ได้ ได้รับความนิยมนต์เท่าไร เธอจะต้องปรับตัวเองให้เข้ากับยุคสมัย ถ้ามีความ เรียบร้อยต้องเรียบร้อยแบบฉบับไวเหมือนกัน ไม้ซี่ไม้ไผ่แบบกระเป๋ากะป้า ผู้หญิงต้องทำงานแข่งกับเวลาความงามแบบกองประกวดกับความงามโดยทั่ว ๆ ไปจะไม่เหมือนกัน การประกวดจะต้องได้ความสวยที่เป็นเลิศ จะแข่งกันที่ตรง ไหน คุณสมบัติจะเปลี่ยนไป ในปีก่อน ๆ จะสวยอย่างเดี่ยว จะดูที่สกุลด้วย จะ เป็นผู้หญิงที่อยู่ในสกุลที่ดี เมื่อก่อนจะดูที่ความสวยไม่ได้ใช้ความสามารถมากนัก ยุคแรกจะไม่ค่อยมีการค้า การประกวดจะไม่ค่อยแข่งขันกันมาก แต่ยุคหลัง ๆ มีการค้ามาเกี่ยว หากให้ต้องแข่งขันกันมากขึ้น คุณสมบัติก็เปลี่ยนไป ยุคหลัง ๆ ก็เปลี่ยนไป ...ตอนนี้กองประกวดเน้นเรื่องความรู้ มิฉะนั้นเราจะไม่สามารถ สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติได้ ตอนนี้คุณขึ้นตำ ม.3 ...

ความคิดเห็นของ คุณเบญจา สุทธิวานิช จากโรงเรียนสอนตัดเสื้อระพี เกี่ยวกับ ความงามที่เป็นมาตรฐานว่า (สัมภาษณ์ 1 เมษายน 2539)

เดี๋ยวนี้ผู้หญิงมีโอกาสมากขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของคัลเลอร์ม บางคนที่ รูปร่างดี สะโพกดีหน้าอกเล็กไปนิดหนึ่งก็ทำให้เขาเสียคะแนน เขาอาจจะต้อง ขอมเจ็บตัวบ้าง หากให้มีสิทธิ์ไปถึงดวงดาว เดี่ยวนี้รู้สึกเป็นที่ยอมรับในการ ประกวดหรือวงการภาพยนตร์บางคนทำขึ้นมาจะมึงงานเขอะได้ถ่ายรูปได้อะไร ขึ้นมา หากให้ตัวเองสวย เมื่อจะได้ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะป็นนางงาม หรือดารา ในความเป็นจริงผู้หญิงไทยเราไม่มีหน้าอก ช่วงล่างจะใหญ่ สะโพก ต้นขาจะใหญ่ มันไม่ได้ส่วน มันไม่ได้เข้าสู่มาตรฐาน ในต่างประเทศหน้าอกกับ สะโพกต้องใกล้เคียงกัน แต่ของเราหน้าอกจะเล็ก เท่าที่เห็นมาจะประมาณ 32-33 สะโพก 35-37 เขาจะอยู่ระหว่าง 24-26 ช่วงนี้ต้องสูง 170 หน้าอก ประมาณ 34-25-36 ประมาณนี้คือจะไม่พอดีเบ๊ยะ บางคนช่วงขาเล็กก็ต้อง ขอมทำคัลเลอร์ม ถ้าเป็นสมัยก่อนจะสมส่วนกันทั้งนั้น มารุ่นหลัง ๆ ไม่ค่อยแน่ใจ

เพราะมันมีเรื่องสัจธรรมมาเกี่ยวข้อง สมัยก่อนจะของจริงไม่ค่อยมี เรื่องนี้เท่าไร เดี่ยวนี้คนกล้าทำเยอะมาก ความงามของนางสาวไทยในอดีตและปัจจุบันไม่ต่างกันมาก จะต่างกันตรงที่ว่า คนที่มีการศึกษาจะเข้าประกวดในสมัยก่อนคนที่มีฐานะดีหรือปานกลางมีการศึกษา จะไม่ค่อยส่งลูกหลานเข้าประกวดเพราะถือว่าน่าอายไม่กล้าทำ ต้องมานุ่งน้อยห่มน้อย เดี่ยวนี้ทัศนคติของผู้ปกครองและเด็กเปลี่ยนไป ก็คิดว่าเป็นเรื่องที่ว่าโลกเขาทำกัน ไม่ใช่เรื่องน่าอาย การที่เขาได้ตำแหน่งช่วยทำให้เขามีโอกาสที่ดีในการเลือกงาน การแต่งงาน ก็ว่าประสบความสำเร็จ

คุณัจฉรา กรรมสุด ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทย ให้สัมภาษณ์ว่า (สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2539)

เริ่มต้นแล้วตามปกติ ผู้หญิงจะต้องงามที่ใบหน้า จุดเด่นของคนไทยก็คือใบหน้า พอเห็นหน้าบ้างจะประทับใจ ไม่ประทับใจก็ตรงที่ใบหน้า ผิวพรรณที่ดี รูปร่างที่ดี ต้องได้สัดส่วนผิวพรรณสำคัญที่สุด อย่างประกวดนางสาวไทย เขาจะดูผิว ถ้าผิวดีคะแนนจะสูงมาก ต้องดูสัดส่วนให้เข้ากับรูปร่าง บางคนรูปร่างดี ขาเล็ก ขาพอม บางคนแผลเป็นก็มี ผิวพรรณสวยจะต้องไม่มีแผลเป็น รูปร่างได้สัดส่วน บางทีหน้าอกใหญ่แต่ตะโพกเล็กนิดเดียว เวลาใส่ชุดว่ายน้ำจะเห็นโหนบลาว่า บางคนเนื้อไม่เต็มก็มี บางคนสวย สิ่งเกตคนที่มาจากบ้านนอกเข้าจะใหญ่ มีองจะใหญ่ เพราะฉะนั้นก็ต้องดูหมด มาตรฐานที่ดีก็คือรูปร่างหน้าตา ผิวพรรณจะสำคัญ และบุคลิกภาพ ส่วนสติปัญญาจะมาทีหลัง อย่างการประกวดนางสาวไทยจะดูรูปร่างเปรียบเทียบกับก่อน คือเวลาให้คะแนน 60 คน เราจะตัดทิ้งเลย คนไหนรูปร่างไม่ดีไม่ประทับใจ ความสูงไม่ได้ ตัวเตี้ย ผู้หญิงเดี๋ยวนี้ อย่างต่ำต้อง 160 ขึ้นไปถึงจะส่งา จากนั้นก็จะดูสติปัญญาและบุคลิกว่าลูกโลกเล่นหูเล่นตาหรือไม่

พล.ต.ท.สันต์ ศรุตานนท์ ให้ความเห็นตามที่คณะของคณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทยว่า (สัมภาษณ์ 2 เมษายน 2539)

อะไรที่เกินเลยไม่สวย เช่น ตาโต ผู้หญิงหน้าบาน แต่ถ้าเสื่อมเกินไปก็ไม่สวย
ทุกอย่างต้องพอดีกรรมการทุกคนต้องรู้ว่าอะไรคือสวย อยู่ที่ความรู้สึกของแต่ละ
คนเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว แต่บางคนอาจจะมีความมากกว่านั้น เช่น Artist คนที่จะเป็น
กรรมการได้ต้องเคยคลุกคลีกับความสวยมาก่อน การบอกได้ว่าสวยที่สุดอยู่ที่
ประสบการณ์แต่ละสิ่งแวดล้อม เช่น เราอยู่ในหมู่บ้านรู้ว่าใครสวยที่สุดในหมู่บ้าน
แต่พอไปอยู่ที่อำเภอก็จะพบคนที่สวยกว่าอีก สรุปคือโลกทัศน์กว้างขึ้นจะบอกได้
ว่าคนสวยเป็นอย่างไร ใครสวยที่สุดการให้คะแนนของคณะกรรมการในสมัยก่อน
กรรมการเขาทะเลาะกันได้ แต่ปัจจุบันให้คะแนนห่างกันได้เพียง 2 คะแนน
ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการให้คะแนนด้วย เพื่อสามารถเรียกดูได้ในครั้งต่อไปใน
กรณีเกิดปัญหา กรรมการแต่ละท่านไม่เคยสนใจว่าใครมาจากไหน ฐานะ
อย่างไร แต่จะถามตามเกณฑ์ ถ้าตอบดีก็ผ่าน บุคลิกภาพความมั่นใจก็จะผ่าน
ไม่ใช่เพราะกรรมการนิยม แต่เพราะสิ่งที่แสดงออกต่างหาก ความงามของ
นางสาวไทยในอดีตกับปัจจุบันต่างกัน แต่ละยุคแต่ละสมัยไม่เหมือนกัน คนเรา
จะสวยตามสมัยนั้น ๆ เพราะสังคมเปลี่ยนไปความรู้สึกนึกคิดก็เปลี่ยนไป เช่น
สมัยกรีกผู้หญิงสวยจะต้องอ้วน แข็งแรง ค่านิยมของคนจะเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ แต่
ผู้หญิงที่สวยอย่างธรรมชาติสวยจริง ๆ ดูอย่างไรก็สวยอีก 100 ปีก็ยังสวย

นายแพทย์ยุทธ โพธารามิก รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวถึงความงามของ
นางสาวไทยว่า (สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2539)

การประกวดนางสาวไทยที่ผ่านมามี 3 ยุค ยุคแรก ประกาศขึ้นในงานรัฐธรรมนูญ
แต่งตัวแบบไทยรักษาวัฒนธรรมไทยเอาไว้ ศึกษามารยาท ความอ่อนน้อมมากกว่า
เพราะอยู่ในชาติไทยไม่ใช่ชุดนุ่งน้อยห่มน้อย ยุคแรกรูปร่างไม่ดีอาจชนะได้เพราะ
มองไม่เห็น แต่ยุคที่สอง อามัสราได้ตำแหน่งเปลี่ยนชื่อเป็นนางสาวไทย ไม่ใช่
ประกวดนางสาวไทยแต่เป็นนางงามวชิราวุธ คล้ายตะวันตกมากขึ้น ส่วนชุดที่เห็น
รูปร่างชัดเจนขึ้น จะแพ้ชนะอยู่ที่รูปร่างแล้ว ขาโก่ง ขาเปี้ยวจะมองเห็น คะแนน
ก็ตกไป ยุคที่สาม เริ่มปี 27 หลังเกิดเหตุการณ์ทางการเมือง โดยความร่วมมือ
คุณชาติ เชื้อการประกวดจะออกไปทางตะวันตกมากขึ้น เพราะต้องส่งไปประกวด

แข่งขันกับต่างชาติ มีการเลียนแบบให้เป็นสากล การประกาศในสมัยปัจจุบันต้อง
ส่งไปให้เป็นสากล นอกจากรูปร่างหน้าตาแล้ว มีเรื่องของสติปัญญาด้วย เพราะ
เป็นสมัยใหม่ต้องเข้าสู่สากล

คุณสุนทร บุญสาย คณะกรรมการอีกท่านหนึ่งกล่าวถึงความงามที่เป็นมาตรฐานในการ
ประกวดนางสาวไทยว่า (สัมภาษณ์ 16 ตุลาคม 2539)

...เป็นความสมส่วน ความเหมาะสมมากกว่า คนสูงถ้าทรุดตรงเล็กก็คงไม่
สวย คนที่ไม่สูงถ้าทรุดตรงใหญ่ก็คงจะไม่งาม มันต้องมีความสมส่วนในตัวของ
ตัวเอง จริง ๆ แล้ว ความสูงน่าจะเป็นส่วนหนึ่งซึ่งกองประกวดมองว่าความสูง
ตรงนั้น น่าจะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญเวลาที่เราส่งตัวแทนไปประกวดต่าง
ประเทศที่มีแต่คนสูงทั้งนั้น ถ้าเราได้นางงามที่ตัวเล็กเตี้ย ก็คงสู้เขาไม่ได้
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยุคนี้สมัยนี้ ผู้หญิงไทยส่วนใหญ่อ้วนขึ้น เนื่องจากโภชนาการ
ต่าง ๆ เพราะฉะนั้นความรู้สึกในลักษณะประมาณ 170 ขึ้นไปก็คงเป็นวิสัย ใน
กลุ่มเป้าหมายที่เรามองก็คืออีกส่วนทรุดตรง องค์กรเอา หน้าอก สะโพก เอวนั้น
มีสัดส่วนอย่างไร อีกส่วนหนึ่งก็คือผิวพรรณริ้วรอยเป็นอย่างไรฝ้าเป็นอย่างไร
ดูแล้วผิวพรรณนั้นค่อนข้างจะมีผลเพราะว่าเวลาใส่ชุดว่ายน้ำ เดินออกไปโซลามี
รอยแตกต่างคงจะดูไม่สวยงาม แต่จริง ๆ แล้ว ในการดูความงามตรงนั้นยัง
ไม่ใช่เนื้อหาสาระเป็นแก่นแท้ 100 เปอร์เซ็นต์ น้าหนักที่เราเห็นออกเหนือจาก
ตรงนี้แล้วยังรวมไปถึงบุคลิกลักษณะท่าทางปฏิภาณไหวพริบ ตรงนั้นเป็นอีกส่วนหนึ่ง
ของความสามารถที่มีความหมายมากที่สุด ผู้หญิงบางคนหน้าตาสวยงามมาก หุ่น
สวยงามมากแต่พูดจาใช้ไม่ได้ หรือว่าปฏิภาณไหวพริบไม่มี ถ้ามองอะไรไม่รู้เรื่อง
เลย เกิดขึ้นมาเพื่อจะมีความสวยอย่างเดี๋ยวนั้น... เราไม่ดูเฉพาะเรื่องความ
สวยงามทางร่างกายอย่างเดี๋ยวนั้น เราดูไปถึงคุณภาพของคน ๆ นั้น ว่าบุคลิก
เป็นอย่างไรสิ่งที่มีอินไซด์ เป็นอย่างไร

จากทัศนะเกี่ยวกับความงามที่เป็นมาตรฐานในการประกวดนางสาวไทยตั้งแต่อดีตจนถึง
ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงมาตามยุคสมัย สามารถสรุปได้ว่า มาตรฐานความงามในการประกวด

นางสาวไทย มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. รูปร่าง ประกอบด้วย ความสูง รอบอก รอบตะโพก รอบเอวต้องมีความสมดุลกันในทุก ๆ ส่วน ให้ได้มาตรฐานสากล ดังนั้นชุดที่ใช้ในการประกวดจึงเป็นชุดว่ายน้ำที่เปิดเผยเรือนร่างอย่างชัดเจน

2. บุคลิกภาพ มีความสำคัญมากในปัจจุบัน เนื่องจากกองประกวดนางสาวไทยคำนึงถึงเวทีการประกวดระดับโลก คนที่มีบุคลิกภาพเชื่อมั่นตนเอง กล้าแสดงออก มีความฉลาดปฏิภาณไหวพริบดีจะดุดมกลืนกับรูปร่างและใบหน้า กลายเป็นสาวงามที่มีความงามสง่า แข่งขันกับนางงามจากนานาชาติบนเวทีการประกวดระดับโลก อย่างไรก็ตาม บุคลิกภาพของนางสาวไทย นอกจากความเชื่อมั่นตนเองแล้วสิ่งหนึ่งที่ไม่อาจลืมได้เลย คือลักษณะของความเป็นผู้หญิงไทย ความอ่อนน้อม อ่อนหวาน มีสัมมาคารวะ นุ่มนวล สิ่งนี้ถือเป็นเอกลักษณ์ของนางสาวไทยมาทุกยุคสมัย

3. ใบหน้า ไม่ว่าชุดสมัยใดนางสาวไทยย่อมต้องมีความสวยงาม การประกวดในยุคหลังเน้นเรื่องบุคลิกภาพเพิ่มขึ้นความสวยงามของใบหน้าจึงอาจจะรองลงมา เนื่องจากบางครั้งนางสาวไทยใบหน้าสวยงามเพียงอย่างเดียวอาจจะด้อยกว่านางงามชาติอื่น เมื่ออยู่บนเวทีโลก

ทั้ง 3 ส่วนที่กล่าวมาข้างต้นถือว่าเป็นหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการยึดถือในการให้คะแนนทุกครั้งในการคัดเลือกสาวงามที่เข้ารอบสุดท้าย นอกจากนี้ผิวพรรณของนางสาวไทยมีความสำคัญด้วยเช่นกัน แต่อยู่ในอันดับรองลงมา ส่วนหลักเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ใช้พิจารณาการตัดสินด้วย ก็คือ ประวัติครอบครัว ระดับการศึกษา ลักษณะนิสัยหรือความประพฤติ เนื่องจากกองประกวดต้องการยกระดับมาตรฐานการประกวดนางสาวไทย และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของนางสาวไทยให้มีความงามที่สมบูรณ์ที่สุด ปราศจากความต่างพร้อย เพื่อให้สังคมยอมรับและเห็นว่านางสาวไทยเป็นผู้ที่มีความงามอย่างมีคุณค่า ไม่ใช่มีเพียงรูปลักษณ์เท่านั้น

ต่อไปนี้เป็นตารางเปรียบเทียบสัดส่วนความงามที่ถือเป็นมาตรฐานของการประกวดนางสาวไทย ตั้งแต่ ปี 2477-2537 เท่าที่มีข้อมูลปรากฏให้เห็น ดังนี้

พ.ศ.	ชื่อ-สกุล	อายุ	ส่วนสูง	น้ำหนัก	สัดส่วน
2477	กันยา เทียนสว่าง	20			
2478	ฉวี เลานเกียรติ	18			
2479	วงเดือน ภูมิรัตน์	17			35-23-36
2480	มยุรี วิชัยวัฒนา	16	157		35-24-36
2481	นิคมัย โชติวุฒิ	18	155	41	
2482	เรียม เพศยนาวิน	16			
2483	สว่างจิตร คฤหานนท์	17			
2491	ลัดดา สุวรรณสุภา	16			
2493	อัมพร บุรารักษ์	18	159		35-22-36
2494	อุษณีย์ ทองเนื้อดี	18			
2495	ประสิทธิ์ร ทองอุไร	18	156	46	33-24-37
2496	อนงค์ อัชชวัฒนา	16			
2497	สุธีรา ศรีสมบุญ	17	160	52	36-23-36
2507	อานัสรา หงสกุล	18	163	53	35-22-36
2508	จิรพันธ์ เศวตพันธ์	23	164	52	36-23-36
2509	ประภัสสร พาณิชกุล	16	164		35-23-36
2510	อัมรินทร์ ประยุทธ์เสนีย์	20	165.5	52	35-22-36
2511	แสงเดือน แม้นวงศ์	19	163.5	49	34-23-36
2512	วารุณี แสงศิรินาวิน	17	165	52	35-24-36
2514	นิภาภัทร สุตศิริ		170		36-24-36
2515	กนกอร บุญมา	20	165	50	35-24-36

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบรูปร่างสัดส่วนของนางสาวไทย ปี 2477-2537

พ.ศ.	ชื่อ-สกุล	อายุ	ส่วนสูง	น้ำหนัก	สัดส่วน
2527	สาวิณี ประการะนัง	19	168		35-22-35
2528	ธารทิพย์ พงศ์สุข	18	163		35-24-36
2529	ทวีพร คลังพลอย	22	166		34-25-35
2530	ชุตติมา นัยนา	20	165	51	33-23-36
2531	ภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก	20	168	54	33-24-36
2532	ชลดา ร่องหานาม	19	171	58	33-25-37
2533	ภัสราภรณ์ ชัยมงคล	19	169	56	34-24-37
2534	จิระประภา เศวตนันท์	18	170	55	33-24-35
2535	อรอนงค์ ปัญญาวงศ์	19	166	55	32-25-37
2536	ฉัตรทริกา ฤบลศิริ	21	170	55	33-24-36
2537	อารีญา ศิริโสภา	22	167	54	34-24-36

ตารางที่ 1 (ต่อ) เปรียบเทียบรูปร่างสัดส่วนของนางสาวไทย ปี 2477-2537

จากตารางเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่าการประกวดนางสาวไทยในยุคต้น ไม่มีการกำหนดว่านางสาวไทยต้องสูงหรือมีสัดส่วนหรือไม่ แต่จะเน้นที่ความงามของใบหน้าเป็นสำคัญ จนกระทั่งปี 2507 จึงเริ่มปรากฏความงามด้านรูปร่างสัดส่วนของนางสาวไทยชัดเจนขึ้นเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อเปรียบเทียบความงามของนางสาวไทยจากตารางข้างต้น พบว่า การประกวดนางสาวไทย ปี 2477-2515 สัดส่วนความงามของนางสาวไทยมีลักษณะสวยงาม กล่าวคือ วัดจากสัดส่วนโดยเฉลี่ยของแต่ละคนจะได้รอบอก 35 นิ้ว รอบเอว 22-23 นิ้ว รอบตะโพก 36 นิ้ว ความสูงโดยประมาณ 155-160 ซม. ส่วนน้ำหนักไม่มีการกล่าวถึงมากนัก จึงไม่อาจสรุปได้

ความงามของนางสาวไทยยุคนั้นเน้นที่ความงามที่เป็นธรรมชาติปราศจากการเสริมแต่ง และสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ หลังจากนั้นความงามของนางสาวไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด เมื่อปี 2527-2537 กล่าวคือ รูปร่างสัดส่วนของนางสาวไทยยุคนี้มีลักษณะสูงโปร่ง เห็นได้จากการวัดสัดส่วนโดยเฉลี่ยจะได้รอบอก 33-34 นิ้ว รอบเอว 24-25 นิ้ว รอบตะโพกยังคงมาตรฐานเดิมคือ 36 นิ้ว ส่วนสูง 167-170 ซม. และน้ำหนักประมาณ 54-55 กิโลกรัม ความงามของนางสาวไทยยุคนี้จะเน้นที่ความงามโดยรวม ไม่เฉพาะเจาะจงว่าส่วนใด แต่เมื่อมองดูแล้วต้องมีความสวยตามมาตรฐานสากล ซึ่งนอกจากความงามของใบหน้าและเรือนร่างแล้ว ยังรวมถึงบุคลิกภาพการแสดงออกด้วย สำหรับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยอีกสิ่งหนึ่งก็คือการทาสีลายกรรมตกแต่งเสริมสวยของผู้เข้าประกวดนางงาม ซึ่งกลายเป็นสิ่งที่เปิดเผยและยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงการประกวดนางงามในเวลาต่อมา

1.2. อิทธิพลของการประกวดนางสาวไทยมีผลต่อความสนใจความงามทางสรีระของตนเองของผู้หญิง

จากการศึกษาหลักเกณฑ์ที่ใช้กำหนดความงามที่เป็นมาตรฐานในการประกวดนางสาวไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันประกอบด้วย รูปร่างที่ได้สัดส่วน บุคลิกภาพสง่างาม ใบหน้าสวย ผิวพรรณดี และส่วนประกอบย่อยอื่น ๆ อาทิ ระดับการศึกษา ประวัติครอบครัว ลักษณะนิสัย และความประพฤติ เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่กำหนดมาตรฐานความงามของนางสาวไทยในห้วงยุคก่อน่าขึ้นชม กลายเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับเป็นหลักเกณฑ์นั้น เมื่อสังคมยอมรับมาตรฐานความงามนี้แล้ว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความงามทางร่างกายของผู้หญิงในสังคมบ้างหรือไม่อย่างไร โดยจะหาคำตอบจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประกวดนางสาวไทย ได้แก่คณะกรรมการตัดสินการประกวดและมีเลี้ยงนางงาม

คุณสุนทร บุญสาย (สัมภาษณ์ 16 ตุลาคม 2539) กล่าวในเรื่องเดียวกันว่า

คงไม่มีผล ไม่มีใครมาบอกมาตรฐานว่าผู้หญิงที่สวยต้องมีหน้าอกขนาดไหน ไม่มีใครมาบอกว่าเธอต้องเท่าไร สะโพกเท่าไร ส่วนสูงเท่าไร ไม่มีใครมาบอกเมื่อให้มามองดูตัวเอง ผมว่าตัวเขาเองบอกด้วยตัวเขาเองว่าเขาพอใจในลักษณะของตัวเองอยู่แล้ว ถ้าเขาไม่พอใจเขาจะจัดการกับตัวเองก็ขึ้นอยู่กับว่า

เขาจะเต็มใจทำกับมันหรือไม่ เช่น สะโปกเขาใหญ่เขาจะเอาสะโปกเขาออก เขาต้องศึกษาว่าจะทำอย่างไร ออกกำลังกายได้มัย ฝัดตัดได้มัย ดูดไขมันออกมัย หรือจริง ๆ แล้วมันไม่ใช่ไขมันมันคือกล้ามเนื้อ เพราะการเป็นนักกีฬาหรือ เพราะกรรมพันธุ์อะไรก็แล้วแต่ ซึ่งเขาก็ยอมรับสภาพของตนเอง ...กับความสวยของตัวเอง ผู้หญิงไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจเท่าไรกับสิ่งที่ เป็น Physical ผู้หญิงไทยส่วนใหญ่จะสนใจสิ่งที่ เป็นสิ่งห่อหุ้ม รวมทั้งผู้ชายด้วย ผู้หญิงผู้ชายส่วนใหญ่จะลดอาหารบางประเภทหรือหลีกเลี่ยงโภชนาการบางประเภท ก็เฉพาะเมื่อหมดได้สิ่งห้ามแล้ว เนื่องจากเป็นเบาหวาน ความดัน แต่ถ้ายังไม่ถึงขั้นหาหมอหน่อยคนที่ จะวิ่งไป Fitness Center จะออกกำลังทุกวัน เพราะฉะนั้นถามว่าเขาสนใจกับตัวเขามัย เขาสนใจแต่จะทำอะไรกับตัวเองบ้างนั้นจนกว่าความจำเป็นจะมาถึง เพราะส่วนใหญ่ให้ความใส่ใจกับประกอบภายนอก เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ชุดควรจะออกแบไหน สีสรรควรจะเป็นอย่างไร มากกว่า ทรงผมควรจะเป็นแบไหนมากกว่าว่าวันนี้น้ำอกจะโตขึ้นอีกกี่นิ้ว คงไม่มีใครไปทำอย่างนั้น แล้วก็คงจะน้อยคนต้องไปฝัดตัดเสริมร่องอย่างคนบางคน

คุณประพนธ์ ทวารเวช (สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2539) แสดงความเห็นในเรื่องเดียว

กันว่า

...จะสังเกตว่า การประกวดจะมีอิทธิพลต่อคนกลุ่มหนึ่งแต่ไม่ใช่กับคนกลุ่มใหญ่ เป็นกลุ่มที่น้อยที่จะก้าวไปสู่นางแบบบันเทิงมีชื่อเสียง ส่วนอีกกลุ่มจะมองว่าสังคมปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์แล้วทำให้คนหันมาสนใจตัวเองดูแลตนเองมากขึ้นไม่ใช่ความรู้ความสามารถอย่างเดี๋ยวจึงต้องรวมไปถึงบุคลิกภาพด้วย ทำให้ทุกคนหันมาสนใจตัวเองไม่ใช่ว่าการประกวดนางงามทำให้เขาสนใจตนเอง จึงจะก้าวหน้าในหน้าที่การงานจึงประสบความสำเร็จได้ การประกวดอาจจะมีส่วนกระตุ้นหรือสะกิดให้หันตัวบ้าง

คุณเกศยา นนวิชัย (สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2539) ให้ความเห็นว่า

คิดว่าไม่มี เพราะถ้ามี คงไปทำตัลขกรรมเป็นนางสาวไทย คนที่ตัวเองชอบกันหมดเนียงแต่ว่าเดี๋ยวเขาทำใหตนเองดูดีขึ้นมากกว่าทำเพราะคนใดคนหนึ่ง หรือเพราะคนอื่นสวย คิดว่าทำใหตนเองดูดีขึ้นมากกว่า คนเรามีทางเลือกมากขึ้น บางคนคิดว่าตัวเองน่าจะเฝิมอะไรบ้างแล้วดูดี โดยที่ไม่เดือดร้อนจนเกินไปก็ คงจะทำ

คุณนิตยา ประเสริฐกิจนุกุลผล (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2539) ให้ความเห็นที่แตกต่างไปจากคณะกรรมการท่านอื่นว่า

หลังจากที่อยู่ในางการนี้แล้วนี้จะเห็นได้ว่า จริง เพราะว่าเรามีการทำมอเนเตอร์รายการถ่ายทอดสดนางสาวไทย ปรากฏว่าเป็นรายการหนึ่งทางทีวีที่มีคนดูเยอะมากแล้วก็ ทุกระดับชั้น ทุกสถานภาพทางการเงิน การศึกษา สถานะภาพทางครอบครัวด้วย เรียกว่าทุกระดับชั้นตั้งแต่เกรดเอถึงเกรดซีเกรดดี ชอบดูหมดแล้วจะมีการตอบสนองเร็วมาก เราเคยมีการโฆษณาเฉพาะช่วงที่ถ่ายทอดสดนางสาวไทย ปรากฏว่ามีการตอบสนองที่แรงมาก วันรุ่งขึ้นมีคนมาตามหาสินค้าชนิดนั้นทันที ซึ่งยากมากที่เราจะเจอในโปรแกรมทีวีอื่น ๆ ปรากฏว่ามัน Inline กับความสวยงามได้พอดี บังเอิญความคิดในการรักสวยรักงาม เป็นพื้นฐานความต้องการของคนที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้หญิง เพราะฉะนั้นเสริมนิดเสริมหน่อย กระตุ้นนิดกระตุ้นหน่อยจะมีเสียงตอบรับได้เร็วมาก

คุณอัจฉรา กรธมสุต (สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2539) ให้สัมภาษณ์ว่า

คิดว่าเป็นบางคน เฉพาะผู้หญิงที่อยากประกาศเท่านั้นเอง ผู้หญิงที่ทำงานคงไม่สนใจเท่าไร คิดว่าคนละสังคมาไม่ใช่ทั่วไป จริง ๆ แล้วผู้หญิงควรจะสนใจความงามของตัวเองเวลาคนอื่นเห็นแล้วสบายตาสบายใจ คนเราควรจะสวยตลอดเวลาให้เป็นธรรมชาติ ไม่ใช่ปล่อยเนื้อปล่อยตัว ดูแล้วตัวเองในใจ ผู้หญิง

ปัจจุบันสวยขึ้น รูปร่างดีขึ้น สมัยนี้สูงขึ้น เป็นเพราะอาหารการกิน การออกกำลังกาย ดังนั้นจึงมีสถานออกกกำลังกาย

คุณเบญจา สุทธิวาณิช (สัมภาษณ์ 1 เมษายน 2539) ให้ความเห็นว่า

คิดว่ามีส่วน ไม่ว่าจะสมัยไหนผู้หญิงสนใจความงามของตนเองตลอด นอกจากว่ามีโอกาสดูแล หรือทำให้ตัวเองสวยได้มากน้อยแค่ไหน แล้วแต่โอกาสของแต่ละคน ทุกคนรักความสวยความงามแต่จะพูดไม่พูดหรือแสดงออกสัก ๗ แล้วก็คงอยากจะสวย คนหนุ่มสาวจะสนใจเรื่องความงามมากกว่า ต่างจากผู้หญิงที่อายุมาก ความสนใจจะเปลี่ยนไป ผู้หญิงอายุมากไปทำศัลยกรรมเพราะเมื่อก่อนเคยสวยหรือเขาคิดว่ามันมีโอกาสที่จะ แก้ไขได้ บางคนพอเริ่มมีอายุ รอยตีนนกก็เริ่มขึ้น คนที่เคยเป็นคนสวยก็ชักทนไม่ไหว หน้าตาเริ่มตก พอมีเงินก็ทำจึงเข้าสู่ระบบการทำศัลยกรรม ขึ้นอยู่กับระบบเศรษฐกิจด้วย

ในส่วนของผู้เลี้ยงนางงามได้กล่าวถึงผลจากการส่งนางงามเข้าประกวดนางสาวไทย นั้น ทำให้ผู้หญิงสนใจเรื่องความงามบ้างหรือไม่ ซึ่งคำตอบที่ได้จะใกล้เคียงกัน "มีคนโทรมาถามบ่อย ๆ ให้แนะนำผิวจะทำอย่างไร กับผิวพรรณ... ผู้หญิงรักสวยรักงามมานานแล้ว..." (บุลลิจายงค์ สัมภาษณ์ 10 พฤศจิกายน 2538) ส่วนผู้เลี้ยงนางงามอีกคนหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในการส่งนางงามเข้าประกวด มักได้รับตำแหน่งสำคัญเกือบทุกเวที กล่าวว่า "อยู่ที่ความคิดของแต่ละคนมากกว่า คนเราสวยเพราะแต่งกับสวยธรรมชาติต่างกัน ทำศัลยกรรมแพง การทำศัลยกรรมความงามขึ้นอยู่กับลักษณะงานหรือความจำเป็น เช่น อาชีพที่เกี่ยวข้องกับความสวยความงาม ที่ผ่านมาช่วงส่งนางงามเข้าประกวด จะมีคนถามเยอะมากเรื่องทำศัลยกรรม เวลาให้สัมภาษณ์เก็บตัวนางงามออกนิตยสาร จะมีคนโทรมาถามว่าทำอย่างไร ทำที่ไหน แนะนำบ้าง (ผู้รู้วดี วินศิริ สัมภาษณ์ 14 พฤศจิกายน 2538)

คุณศรีเวียง ตันฉาย ผู้เลี้ยงนางงามอีกคนหนึ่งกล่าวถึงการประกวดนางสาวไทยกับความงามของผู้หญิงว่า (สัมภาษณ์ 9 พฤศจิกายน 2538)

ผู้หญิงหลาย ๆ คนถามเกี่ยวกับการทำศัลยกรรมการเสริมความงาม เช่น ตา จมูกสวยทำที่ไหน มักจะเป็นบุคคลรอบข้าง ผู้หญิงไทยรักสวยรักงาม ตั้งแต่เด็ก จนแก่ คนที่เขาเห็นเราสวยงามเขาก็อยากจะสวยงามเหมือนนางงาม ถึงสวย ไม่เท่าก็ขอให้ใกล้เคียง เช่น ผิวหน้าเนียนทำอย่างไร ตาสวย ไปหาที่ไหนจะ ตามไปหาด้วย

กล่าวโดยสรุปมาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทยมีผลให้ผู้หญิงบางกลุ่มหัน มาสนใจความงามทางร่างกายของตนเองมากขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มดังกล่าวได้ 3 ลักษณะ คือ

1. กลุ่มคนทั่วไป ที่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับความงามของใบหน้า ผิวพรรณ เช่น เครื่องสำอางค์
2. กลุ่มที่ใช้ความงามเป็นอาชีพ เช่น นักแสดง นางแบบ
3. กลุ่มที่ต้องการทำศัลยกรรม ปรับแต่งร่างกายให้มีความงามที่เด่นชัด เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง

2. มาตรฐานความงามของสังคม

การศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย มี ผลต่อค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมนั้น คงต้องนิยามความหมายเพื่อให้เป็นที่ เข้าใจในเบื้องต้น

2.1 มาตรฐานความงามของผู้หญิงไทยตามทัศนะผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ประกวดนางสาวไทย

การจะกล่าวถึงค่านิยมและบรรทัดฐานด้านความงามของสังคมเป็นเรื่องยาก เนื่องจาก เป็นเรื่องที่มีความเป็นนามธรรม ทำให้ยากในการหาข้อมูลด้านเอกสาร อย่างไรก็ตามการศึกษา ครั้งนี้ใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นข้อมูลหลัก ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ท.พ. วัชรินทร์ มรรคดวงแก้ว คณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทยให้ ความเห็นเกี่ยวกับค่านิยมด้านความงามของสังคมไทยว่า (สัมภาษณ์ 2 เมษายน 2539)

มีค่อนข้างจะเยอะเป็นธรรมชาติของคนที่รักสวยรักงามอยู่แล้ว โดยพื้นฐาน ต่อมา ความสวยงามเป็นมันได้นำไปสู่ธุรกิจ ทำให้สามารถดำรงชีวิตทางธุรกิจได้ดีขึ้น เป็นพาสปอร์ต เป็นวีซ่าพาให้เดินทางไปมาทางที่ไม่ดี เฉพาะผู้หญิงจะมีประเด็นไปเป็นเมียน้อยได้สามมิติก็ดี ไม่จำเป็นต้องเป็นเมียน้อยอย่างเดียว มีคนหลายคนมีภรรยาหน้าตาดี ๆ เพราะเป็นธรรมชาติของคน คำนิยมความงามจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ทุกคนรักสวยรักงาม...

...ผู้ชายส่วนมากชอบหน้าอกใหญ่อยู่แล้ว คือ มันเตะตา ในขณะที่เดียวกัน หลายคนก็ไม่ชอบ แต่เราต้องจำกัดก่อนว่าเป็นคนไทย ถ้าเป็นฝรั่งนั้นเขาจะหน้าอกใหญ่อยู่แล้วฝรั่งอาจจะไม่ชอบ คำนิยมความงามของสังคมไทยอย่างที่สุดคือต้องหน้าอกโต ฝรั่งอาจจะไม่ชอบเพราะมันโตอยู่แล้ว อะไรก็ตามที่เราเห็นประจำถึงจะสวยก็ตามมัน ชินได้ เลยพยายามให้ความแปลกใหม่

พล.ต.ท.สันต์ ศรุตานนท์ แสดงทัศนะว่า (สัมภาษณ์ 2 เมษายน 2539)

...ผู้ชายจะคิดว่าหน้าแบบไหนที่คิดว่าสวยที่สุด รูปร่างอย่างไหนที่คิดว่า Perfect ที่สุด ผิวพรรณแบบไหนที่มันต้องการที่สุด ผมต้องเอาตัวผมเป็นเกณฑ์ขณะเดียวกันสัดส่วนต้องเป็นสากลด้วย ผู้ชายชอบความนิ่มนวลมากกว่าผู้หญิงด้วยซ้ำ ผู้ชายจะเลือกผู้หญิงที่นิ่มขาวมากกว่าผมสั้น เพราะต้องการความอ่อนหวานต้องการความสละสลวยไม่ต้องการให้เหมือนผู้ชาย รูปร่างต้องได้สัดส่วน รมขบตรีที่ชาย ไม่ได้อยู่ที่ volume แต่อยู่ที่ shape ออกแบบมาสวยชายได้แพงกว่ารถที่ออกแบบมาไม่สวย คุณภาพเหมือนกัน คนที่ตะโพกใหญ่กันจะห้อย คนที่ตะโพกใหญ่ มักไม่ได้ตามแขนง ดูเช็กซี ก็ไม่ใช่ เพราะไม่ได้เลือก มิส เช็กซี ผู้ชายทุกคนจะเลือกผู้หญิงกันแคบ ๆ แต่งอน ไม่ชอบแบบเบะเบอเรอเท่อ ผู้หญิงจะใส่ชุดว่ายน้ำสวย ชุดไทยสวย จะใส่ชุดราตรีสวยต้องมีก้นงอนไม่ใช้กว้าง ไม่ผาย ไม่เบะ

นายแพทย์ยุทธ โภธารามิก (สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2539) กล่าวถึงค่านิยมความงามของผู้ชายและผู้หญิงต่างกันว่า

...ในแง่ผู้ชาย มองความสวยไปทาง Sex Appeal เพราะเป็นสัญชาตญาณทางเพศ ซึ่งเป็นสัญชาตญาณดิบมาด้วยสิ่งที่มีชีวิต ทุกชีวิตในโลกนี้เพราะเป็นสัญชาตญาณทางเพศที่จะให้มีการต่อเผ่าพันธุ์ไม่ให้มันสูญหายไป จะมองลักษณะเพศตรงข้ามความหล่อความสวยมองเหมือนกันหมด จะต่างกันตรงที่เป็นเพศตรงข้าม เป็นความรู้สึกของความแตกต่างทางเพศ สังคมไทยมีค่านิยมเกี่ยวกับความงามมานานแล้ว ที่ว่านารีมีรูปเป็นทรัพย์ คือ ค่านิยมตรงนั้นสวยต้องตาคนแล้วแต่บุคคล สวยรวมไปถึงทุกอย่างในอดีต ครั้งแรกสะดุดตาที่รูปร่างหน้าตา ก่อน แล้วจึงเป็นเรื่องของนิสัยใจคอ ความรู้สึกนึกคิดเพราะไม่มีทางเห็นจิตใจก่อน...

คุณสุนทร บุญสาย (สัมภาษณ์ 16 ตุลาคม 2539) ให้ทัศนะว่า

ค่านิยมเรื่องความสวยความงามมันมีอยู่ทุกสังคม เพราะฉะนั้นทุกประเทศจึงมีการประกวด ค่านิยมยังมีอยู่ว่า ชอบให้เราได้เห็นความสวยความงาม มีการคัดเลือกความงามเมืองไทย มีประกวดที่เวที เยอะมาก ก็แสดงว่าค่านิยมของสังคมไทยสูงมากเกี่ยวกับเรื่องความสวยความงาม ไม่เพียงแต่ประกวดที่มีมากมาย เอาแค่ว่าสถานเสริมสวยความงามมีมากมายเต็มไปหมด ไม่ว่าจะเปิดคลินิกสถานเสริมสวยอย่างเดียว ผ่าตัดจมูกดั้งแก้ม ดึงคาง ขนาดอายุ 60 ก็ยังไม่มีเขี้ยวแก๊งหมดเลย รวยกว่าก็แสดงว่าคนในสังคมไทยสนใจเรื่องความงาม ผมมองว่าเราสนใจความสวยงามของร่างกายมากกว่าความสมบูรณ์ของร่างกาย คนไทยให้ความสำคัญกับความสวยความงาม นอกเหนือจากความสมบูรณ์ของร่างกายแล้ว ยังสูงกว่าความรู้สึกสนใจสภาพแวดล้อมด้วยซ้ำ แสดงว่ามีตลาดที่มากกว่าแสดงว่าค่านิยมของสังคมตรงนี้เพิ่มขึ้น ถ้าพูดนั่นก็คือค่านิยมของสังคมทุกคนอยากสวยงาม ดูดีในสายตาคนอื่น ซึ่งสังเกตได้โดยง่ายก็คือว่าคนในสังคมไทยจะให้ความสำคัญกับความสวยความงามมากกว่าคุณภาพค่อนข้างจะแตกต่างกันกับสังคมตะวันตกจะไม่ค่อยสนใจเท่าไร ระหว่างขณะที่อยู่ที่บ้านกับนอกบ้าน แต่สภาพในบ้านค่อนข้างจะใกล้เคียงกับนอกบ้าน แต่สังคมไทยค่อนข้างพิถีพิถันที่บ้านเรื่องนี้...

คุณประพนธ์ ทวารเวช (สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2539) กล่าวถึงผู้หญิงให้ความสนใจ
รูปร่างหน้าตาของตนเองมากขึ้นในสังคมปัจจุบันว่า

ไม่ใช่รูปร่างหน้าตาอย่างเดียว บุคลิกท่าทางผู้หญิงจะให้ความสนใจมาก โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ จะให้ความสนใจมากเพราะเราจะพูดกันว่าบุคลิกภาพตลอดเวลา เพราะฉะนั้นคนจะให้ความสนใจเอาใจใส่ดูแลตนเอง สมัยก่อนคือให้ความสำคัญของการงานเป็นหลัก ต้องเรียบร้อย มุ่งทำงานเป็นหลัก จะไม่ค่อยสนใจตัวเอง คนที่มีครอบครัวแล้วก็จะทุ่มเทให้กับครอบครัว ลูก สามี หรืองาน แต่ปัจจุบันคนกลับมาให้ความสนใจดูแลตัวเอง แม้จะมีลูกแล้วก็ยังไม่ปล่อยปลະเลยตัวเอง เป็นเพราะว่าเราต้องพบปะผู้คนมากขึ้น ทุกอย่างจะมามุ่งอยู่กับความรู้ความสามารถอย่างเดียวน่าพอ การจะก้าวไปสู่ตำแหน่งสูง ๆ จะต้องมีเรื่องของบุคลิกภาพมาเกี่ยวข้องด้วย

คุณนิชชา ประเสริฐกิจบุญกุลผล คณะกรรมการอีกท่านหนึ่งแสดงทัศนะเกี่ยวกับค่านิยม
ความงามของสังคมว่า (สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2539)

ค่านิยมความงามของผู้หญิงมี 3 น้ำ คือ น้ำใจ น้ำคำ น้ำมือ สังคมไทยท่านก็
สอนมาแต่โบราณแล้วก็เบญจกัลยาณี ... เท่าที่สังเกตในสังคมไทยเป็นเรื่อง
ของความกลมกลืนโดยรวมมากกว่า เพราะสังคมไทยมีวัฒนธรรมโดยที่เป็นของ
ตนเองอะไรที่ดูผ่าเหล่าผ่ากอ หรือเป็นสากลจ๋าพามากนัก มักจะดูไม่งามในความ
รู้สึกของคน แต่มันปรับเปลี่ยนแปลงไปได้พอสมควร แต่คิดว่าเรายังโชคดีที่ว่า
วัฒนธรรมไทยในหลาย ๆ แง่ช่วยป้องกันไม่ให้สังคมเราปล่อยปลະไปตามสังคม
ตะวันตกนัก มันช่วยได้เยอะและสภาพครอบครัวที่ยังอยู่รวมกันกับพ่อแม่พี่น้อง
ปู่ย่าตายายช่วยปกป้องวัฒนธรรมได้เยอะไม่ให้สลายไปเลยจนกว่าเท่าที่ควรจะ
เป็น เท่าที่ทราบเพราะได้คุยกับฝรั่งหรือคนต่างชาติมาหรือกระทั่งชาวเอเชีย
ด้วยกัน คิดว่าเป็นเพราะสภาพครอบครัวของไทยที่ยังอยู่กันเหนียวแน่นรักษา
วัฒนธรรมได้ดี นอกจากนี้ยังกล่าวถึงค่านิยมความงามที่แตกต่างกันระหว่าง
ผู้ชายและหญิงว่า ผู้ชายจะสนใจในจุดที่ผู้หญิงไม่ค่อยสนใจ ผู้หญิงจะสนใจเฉพาะ
3-4 ตารางนิ้วที่อยู่บนหน้าเป็นอันดับ 1 ขึ้นอยู่กับอุปนิสัยของผู้หญิงคนนั้นด้วย

รักสายรักงานมากหน่อย บางคนก็น้อยหน่อย แต่ผู้หญิงจะให้ความสำคัญที่ใบหน้าก่อน รองลงมาคือเรือนร่าง เวลาผู้หญิงสนใจเรือนร่างจะสนใจแบบรวม ๆ แต่ผู้ชายจะมองเป็นจุด ๆ ไป อันดับแรกจะมองที่รูปร่างก่อน ต่อมาเป็นใบหน้า ถ้าหน้าตาผ่านไปถือว่าสวยแล้ว แต่เรือนร่างต้องดี จากนั้นจะมองไปที่สะโพก ผู้ชายหลายคนชอบดูช่วงขาด้วย แล้วก็หน้าอกที่พอดี ๆ ใหญ่มาอาจจะดูหน้าเกลียดโดยรวมแล้วส่วนนี้ก็จะเร็ว ๆ นี้ที่ผู้หญิงสนใจเฉพาะส่วน การดูแลผิวพรรณ ต้นขาและสะโพก เอาที่สะสมไขมันจะดูแลมากขึ้น โดยมีผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่จะดูแลรักษา อย่างไรก็ตาม ผู้หญิงยังสนใจใบหน้าของตนเองอยู่ดี ผิวคอผิวนแขนจะเป็นอย่างไรไม่รู้ ผิวน้ำต้องสวยไว้ก่อนเพราะใบหน้าเป็นความมั่นใจของผู้หญิง เพราะผู้หญิงถ้าหากไม่ได้แต่งตัวแล้ว ตัวเองดูไม่ดี เขาจะเสียบุคลิกทันที ซึ่งก็ไม่น่าจะตรงเป้าที่เดียวกับผู้ชาย และผู้ชายมักจะให้ความสำคัญกับความฉลาดของผู้หญิง เพียงแต่ว่าต้องไม่ฉลาดเกิน ในสังคมบ้านเรา ผู้ชายยังคงเป็นช้างเท้าหน้าอยู่...

..เขานิยมผิวออกสี เรียกว่าผิวเรียบ ผิวนวล ผิวดี มีสุขภาพ สีอะไรไม่เป็นที่ปัญหาแล้ว เมื่อก่อนใช้ต้องผิวขาวนวลเป็นของไซ แต่เดี๋ยวนี้ไม่ เพราะเราจะไปเน้นที่สุขภาพผิว...

คุณเบญจา สุทธิวานิช (สัมภาษณ์ 2 เมษายน 2539) แสดงทัศนะเกี่ยวกับค่านิยมความงามระหว่างผู้ชายและผู้หญิงว่า

ความงามในสายตาผู้หญิงกับผู้ชายอาจจะต่างกันบ้าง แล้วแต่ความชอบ ผู้หญิงบางคนอาจจะชอบผู้หญิงที่หวาน เรียบร้อย ดูเป็นกุลสตรี ทุกคนจะมีภาพพจน์ ผู้หญิงที่ตนเองชอบ ว่าต้องลักษณะอย่างนั้นอย่างนี้ ผู้ชายก็เหมือนกัน อาจจะมากกว่าความอ่อนหวาน บางคนอาจจะชอบผู้หญิงเซ็กซี่ บางคนชอบผู้หญิงที่มีความมั่นใจในตัวเอง ความเก่งที่นอกเหนือไปจากความสวย กรณีภาพนิ่งหรือในการเอาโอเกะไม่ใช้เฉพาะผู้ชายที่ดูผู้หญิงก็ชอบดูเพราะมีให้เขาดู เขาก็ต้องดูเรื่องอะไรจะไม่ดู เด็ก ๆ ก็ดู ใคร ๆ อยากรู นอกจากว่าดูแล้วสนุก เป็นอาหารตาอาหารใจ อาจจะมีความชื่นชมหรืออาจจะคิดว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมดี การจะยกย่องมันดี ตาราที่หน้าอกใหญ่ก็จะมีชื่อเสียง ก็เพราะว่าเขามีอะไร

มากกว่าคนอื่น คนเลขชอบดู เถานั่นเอง...

...เดี๋ยวนี้ในวงการนางงามนางแบบเริ่มจะไม่ตาโตจะรวมกันทั้งหมดรวมถึง
บุคลิกภาพด้วย สติปัญญาด้วย การแสดงออก ความมั่นใจ ท่าทางการพูดจารัก
ทำให้คนสนใจได้

คุณอัจฉรา กรรมสุด แสดงความเห็นในเรื่องเดียวกันนี้ว่า (สัมภาษณ์ 18 เมษายน
2539) "คิดว่าอยู่ที่หน้าใจ หน้าคำ จิตใจงาม พูดจาดี บางคนรูปร่างหน้าตาสวยแต่ถ้าพูดจาไม่ดี
ความสวยก็หายไป"

ในส่วนของผู้เลี้ยงนางงามได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ความงามที่เป็นมาตรฐานในการ
คัดเลือกผู้หญิงที่จะส่งเข้าประกวดนางงาม ดังนี้

คุณชวลี ใจรงค์ ผู้ดำเนินการจัดหาสาวงามเข้าแข่งขันด้านความงามเป็นเวลานาน
กล่าวว่า (สัมภาษณ์ 10 พฤศจิกายน 2538)

ดูโครงสร้าง ดูความสูง หน้าตามาปรับแต่งเพิ่มเติมได้ หาดตา หาดฟันได้ แต่
โครงสร้างความสูงปรับแต่งไม่ได้ บางทีหน้าสวยแต่เข้าหรือขาโค้งมาก เดินก็
จะไม่สวยมันไหว มันไม่กลมลงมา มันทางออกด้านข้างตรงกลางจะโหน้มาก
ถ้าขาชิดกันมันได้ส่วน... ความสูงโดยเฉลี่ย 168 ซม. ถ้า 165 ประภา
นางนมาศ เล่นละคร ถ่ายโฆษณาถ่ายแบบ ต้องฉลาด มีความกล้า หัวคิดดี
ไม่อาย สติปัญญาดี... เต็มในค้ำของบ้ำสูง 168 ขึ้นไป ออก 34-35 บางที
อาจจะช่วงหลังใหญ่ ช่วงหน้าเล็ก สัดส่วน 34-24-37 ได้ส่วนมากกว่า ปัจจุบัน
เอา 22-23 ไม่มี... รูปร่างสวยควรเป็นหน้ารูปไข่ หน้าทันสมัย หน้ากลม
แต่อย่างไรก็สวย ช่วงไหล่ใหญ่ดูผิ้วผาย บางคนช่วงไหล่เล็กดูไม่สวย

คุณรัฐชาติ วินศิริ เป็นผู้เลี้ยงนางงามอีกท่านหนึ่งที่มีหลักเกณฑ์ในการค้นหาสาวงาม
เข้าประกวดตามเวทีใหญ่ ๆ แสดงแนวคิดว่า (สัมภาษณ์ 14 พฤศจิกายน 2538)

การคัดเลือกเข้าประกวดคัดจากอายุช่วง 19-22 ปี ครั้งแรกแรกดูหน้าตารูปร่าง ประมาณ 170 ขึ้นไป สัดส่วนสวยงามต้องดูจากโครงสร้าง ส่วนอื่น ๆ แต่งได้ รูปหน้าดูว่าจะเติมแต่งอะไรให้ดูแล้วเด่นสะดุดตา รูปร่างต้องดูโครงกระดูก ใส่ชุดว่ายน้ำแล้วพอสู้ได้ม๊ว... นั่นสำคัญเพราะต้องขี้นแก๊ง สัดส่วน 34-24-37 ก็ถือว่าเป็นรูปร่างที่เข้าได้ แต่บางครั้งคนที่ได้นางสาวไทยไม่ได้มาตรฐานตามนี้ แต่ว่าดูความสมส่วนของร่างกายบางคนแผ่นหลังใหญ่ออกเล็ก แต่บางคนอกใหญ่แผ่นหลังเล็ก มาตรฐานดูความกลมกลืนของรูปร่างหรือโครงสร้างต้องสวมชุดว่ายน้ำ ความสูงมาขัดเกลากันได้ ช่วงขาที่สำคัญถ้าสวมชุดว่ายน้ำต้องช่วงขาเรียวยาวไม่มีกล้ามเนื้อมากเกินไป ช่วงขากับช่วงตัวต้องสัมพันธ์กัน จะดูสัดส่วนสวยหรือไม่ ต้องสวมชุดว่ายน้ำ คนสวยคือ ผิวนุ่มดี บุคลิกดี รูปร่างสวย มาตรฐานนางสาวไทยผิวต้องสวย คำนึงถึงผิวนุ่มมากกว่า ... จะเน้นความเป็นธรรมชาติมากกว่า ศัลยกรรมทำบางส่วนที่จำเป็นจริง ๆ ถ้าสวยแล้วก็เอาตามธรรมชาติของเขา มาเพิ่มเติมบ้างขัดเกลากันในส่วนที่จำเป็น การทำศัลยกรรมที่จำเป็น คือ หน้าอกจำเป็นมากเพราะเต้านมนี้เข้มงวดมากใส่ฟองน้ำไม่ได้ ถ้านางงามสวมชุดว่ายน้ำแล้วอกแพบก็จะไม่สวย ใบหน้า ดูความเป็นธรรมชาติมากที่สุดถ้าบางคนหน้ามีแต่กระดูกหน้าไม่อิม หน้าตอบเวลาขี้นแล้วทำหน้าแหลม อาจจะมีนิดเพิ่มหน่อย เป็นซิลิโคนหรือไขมันเหลวที่สามารถระเหยออกไปได้หลังจาก 2-3 เดือนแล้ว นานไปจะหายไม่เป็นอันตรายแต่ราคาแพงค่าใช้จ่ายสูง จมูก บางคนรูปหน้าดี แต่จมูกไม่ดี ทำแล้วต้องสัมพันธ์

อีกทัศนะหนึ่งจากคุณสมชาย นิลารมณี ผู้เลี้ยงนางงามที่ประสบความสำเร็จในการส่งสาวงามเข้าประกวดในหลาย ๆ เวที กล่าวว่า (สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2539)

เกณฑ์ในการคัดเลือกอายุ 15 ปีขึ้นไปไม่เอา จะเลือกเด็กมาฝึกหัดเป็นนางแบบก่อน เช่น จิระประกาย 3 ปี ชุติมา 2 ปี จัตุพรวิภา 2 ปี รูปร่างหน้าตา สัดส่วน ความสูงการศึกษา ประวัติครอบครัว ประวัติส่วนตัว ขยันฝึกซ้อมบริหารร่างกาย ต้องดูความพร้อม... การทำศัลยกรรมส่วนใหญ่จะทำพื้น รองลงมาเป็นจมูก สัดส่วนที่สวยงามของนางงาม 34-24-36 สูง 170-175 นิ้วหน้าไม่เกิน 54-55...

คุณศรีเวียง ตันฉาย เป็นพี่เลี้ยงนางงามอีกผู้หนึ่งที่มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสาวงาม
เข้าประกวดนางงามทั่วประเทศ กล่าวถึงหลักเกณฑ์ที่ใช้ว่า (สัมภาษณ์ 9 พฤศจิกายน 2539)

สัดส่วนความงามของผู้หญิงไทยจะเสียตรงที่หน้าอกจะไม่ค่อยโต จมูกไม่คม แต่
คนไทยตาสวยคือตาโต ผิวก็ใช้ได้ไม่ค่อยมีปัญหา สัดส่วน 34-24-37 ความสูง
โดยเฉลี่ยของเด็กในค่าย 165 ขึ้นไป การใช้อุปกรณ์เสริมหน้าอก เช่น ฟองน้ำ
สายรัดจะใช้ไม่ได้ นอกจากทำคัลเลอร์ไปเลยออกเล็กออกห่างก็ต้องทำแบบนี้ผู้หญิง
ผิวขาวมักจะได้เปรียบ หน้าตาต้องยิ้มแย้มแจ่มใส... จมูก ตา เป็นเรื่องนอก
ประเด็น สามารถเติมแต่งได้แต่ที่ช่วยไม่ได้คือ หนึ่งมันสมอง สองความสูง ต้อง
มีมาโดยกำเนิดรวม ๆ กับบุคลิก สามารถยิ้มจะแก้ไม่ได้ จะสะดุดตาที่ความสูง
ก่อน แล้วจึงพูดคุย หน้าอ้วน หน้าพอมสามารถแก้ไขได้ เช่น เฝิมหรือลดบริเวม
นั้น มันไม่สวยทำได้ ฆาตขยาว... รูปหน้าช่วงแก้มต้องยาว คางสั้นเนหง
แข็งต้องดี หน้าผากแคบกว้าง ทำได้ คางยาวทำได้

คุณสุภาพร พันธุ์สกุล พี่เลี้ยงนางงามที่ส่งนางงามเข้าประกวดตามเวทีภาคเหนือเป็น
ส่วนใหญ่กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสาวงามสังกัดค่ายของตนว่า (สัมภาษณ์ 20 มกราคม
2539)

จะเลือกบุคลิกท่าทาง ส่วนสูง ผิวพรรณ เป็นเกณฑ์ จะเน้นนักเรียน นักศึกษา
จะดูส่วนสูงก่อนอื่น 170 ซม. ขึ้นไป เรื่องการศึกษาสำคัญต้องมีความรู้ หน้าตา
ไม่สวยไม่เป็นไรเสริมแต่งได้ แต่ส่วนสูงต้องได้ สมัยนี้ลงทุนทำคัลเลอร์มาได้
ไม่เหมือนสมัยก่อน... ถ้าส่วนสูงใช้ได้แล้วดูรอยยิ้ม การหักท่าย หน้าตามี
เสน่ห์มีขี้ ถ้าสวยแล้วหน้าบึ้งไม่ต้องประกวดแล้วนางงาม ใบหน้าต้องหน้ารูปไข่
หน้ากลมไปก็ไปให้หมอทำคาง หน้าตอบก็ให้หมอฉีดน้ำให้เต็ม หน้าผากฉีดน้ำให้หนัก
ขึ้นมา สมัยก่อนไม่มีคัลเลอร์ ปัจจุบันคัลเลอร์ทุกอย่าง การทำคัลเลอร์จะ
เลือกหมอผู้เชี่ยวชาญแต่ละอย่าง เช่น หน้าอก ตา ฟัน ใบหน้า ส่วนใหญ่จะทำ
กับหมอประจำ สัดส่วนต้องดูความสูง ถ้าสูง 170-173 คางจะเป็น 35-24-36
ถ้าสูง 167-169 คางจะเป็น 34-24-36 ถ้ามากกว่านี้จะไม่ใหญ่เกิน นางงามถ้า

ใส่ชุดว่ายน้ำแล้วหน้าอกไม่มีก็ไม่ว่า คนหน้าอกใหญ่จะเอาไว้ถ่ายชุด ถ้านางงาม
หน้าอกใหญ่เกินไปไม่ว่า

จากทัศนะเกี่ยวกับมาตรฐานความงามของสังคม ตามที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า ภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตาม ดังนี้

1. สังคมยอมรับการทำศัลยกรรมของผู้หญิงโดยเฉพาะจากเวทีการประกวดนางสาวไทย ด้วยเหตุผลที่ว่าเมื่อทำแล้วสวยสามารถสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวที่จะเผชิญกับโลกภายนอกได้ไม่ใช่เรื่องเสียหาย อีกทั้งในสังคมตะวันตกก็มีการทำศัลยกรรมด้วยเช่นกัน ดังนั้นการทำศัลยกรรมจึงเป็นสิ่งที่ยอมรับกันทั่วโลก

2. สังคมยอมรับภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยหมายความว่า องค์ประกอบโดยรวมที่มีอยู่ในความเป็นนางสาวไทยทำให้ผู้หญิงกระตือรือร้นในการให้ความสนใจตนเอง กล่าวคือ องค์ประกอบด้านรูปร่างทรวดทรง บุคลิกภาพ สติปัญญา ภาพลักษณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดของผู้หญิง ก็คือ บุคลิกภาพ ปัจจุบันผู้หญิงให้ความสนใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพของตนมากขึ้น ซึ่งนอกจากบุคลิกภาพแล้ว ทรวดทรงยังเป็นสิ่งที่ผู้หญิงให้ความสำคัญด้วยเช่นกัน จะเห็นได้จากความพยายามในการลดอาหาร ลดน้ำหนัก หรือวิธีอื่น อย่างเช่นการฝังเข็ม

อย่างไรก็ตาม ค่านิยมความงามของผู้หญิงได้ทำให้เกิดบรรทัดฐานทางสังคมที่ว่าผู้หญิงสวยจะต้องประกอบด้วยรูปร่างที่ได้สัดส่วน บุคลิกภาพดี อ่อนนุ่ม อ่อนหวาน ขณะเดียวกันต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวแสดงออกอย่างเหมาะสม และต้องมีความฉลาดในตัวเองไม่ใช่สวยแต่ร่างกายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น อาจจะสามารถได้ว่ามาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทยมีส่วนในการจูงประกายให้เกิดลักษณะที่พึงประสงค์ของสตรีในสังคมให้มีความเป็นสากลยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภาพลักษณ์นางงามจักรวาลของประเทศไทยที่ผ่านมามีส่วนในการสร้างค่านิยมและบรรทัดฐานด้านความงามของผู้หญิงในสังคมไทยด้วยเช่นกัน

2.2. ความงามที่เป็นมาตรฐานโดยทั่วไป

การศึกษาถึงความงามที่เน้นมาตรฐานนั้น นับว่าเป็นเรื่องยากเนื่องจากว่าบุคคลมีความรู้สึกเกี่ยวกับความงามต่างกัน ความงามที่เป็นมาตรฐานไม่อาจกำหนดได้ แต่ได้มีคนบางกลุ่มกำหนดการตัดเย็บเสื้อผ้าความงามที่เป็นมาตรฐานของสตรีเอาไว้จากประสบการณ์

กฤษณา เทวรักษ์ (2510) ได้กำหนดความงามที่เป็นมาตรฐานในการตัดเย็บเสื้อผ้าสตรีโดยทั่วไปให้ได้สัดส่วนอย่างเหมาะสมกับรูปร่าง พบว่าความงามเป็นเรื่องของสัดส่วนอย่างแท้จริง ซึ่งถ้าจะวัดสัดส่วนที่ได้มาตรฐานนั้น ควรจะเป็นดังนี้

โครงสร้างจะได้สัดส่วนดี ถ้ามีขนาด 7 เท่า หรือ 7 เท่าครึ่งของความยาวของศีรษะ (วัดจากกะโหลกศีรษะลงมาถึงปลายคาง)

- หรือ 10 เท่าขนาดใบหน้า (วัดจากปลายผมปลายถึงคาง)
- หรือ 19 เท่าขนาดหน้าอก
- หรือ 30 เท่าขนาดยาวของจุก
- หรือ 7 เท่าขนาดฝ่าเท้า

ความกว้างจากไหล่ข้างหนึ่งไปหาไหล่อีกข้างหนึ่งจะต้องมีขนาดต่ำกว่า 2 ช่วงศีรษะเล็กน้อย

- จากรักแร้ข้างหนึ่ง ไปหารักแร้อีกข้างหนึ่ง เท่ากับ 1 ช่วงศีรษะครึ่ง
- จากตะโพกด้านหนึ่งไปหาตะโพกอีกด้านหนึ่ง เท่ากับ 1 ช่วงศีรษะ

ต้นผ้าท้อง (คือเอวสะคือเป็นศูนย์) ต้องอยู่ในระยะกึ่งกลางระหว่างยอดศีรษะกับเท้า

แขนวัดจากกลางอก จะต้องเท่ากับส่วนสูงหารด้วยสอง

เท้าถ้ามองทางด้านข้าง (คือจากสันถึงปลายนิ้วเท้า) ต้องเท่ากับความยาวของศีรษะ

- มือ ต้องมีความยาวเท่ากับใบหน้า (สำหรับสตรีเท่านั้น)

รอบเอวจะต้องเป็นสองเท่าของรอบคอหรือรอบหัวเข่า (โดยธรรมดาแล้วรอบคอกับรอบหัวเข่าต้องเท่ากัน)

- รอบคอกับรอบเข่า จะต้องเป็น 2 เท่า ของรอบข้อมือหรือรอบข้อเท้า (ซึ่งโดยธรรมดาแล้วรอบข้อมือกับรอบข้อเท้าต้องเท่ากัน)

เส้นผ่าศูนย์กลางวงรอบตะโพก จะต้องเท่ากับความยาวแห่งช่วงศีรษะคูณด้วยสอง

ตัวเลขต่อไปนี้เป็นขนาดรอบเอวที่ได้ส่วนลัดกลมกลืนกับความสูงของเรือนร่าง อันเป็นขนาดมาตรฐานของการตัดเย็บเสื้อผ้า (เรื่องเดียวกัน)

<u>ความสูง</u>	<u>รอบเอว</u>	
1.50 เมตร	55 ถึง 57	เซนติเมตร
1.52 เมตร	55.5 ถึง 58.5	เซนติเมตร
1.54 เมตร	56 ถึง 59	เซนติเมตร
1.56 เมตร	57 ถึง 60.5	เซนติเมตร
1.58 เมตร	58 ถึง 61.5	เซนติเมตร
1.60 เมตร	58.5 ถึง 62.5	เซนติเมตร
1.62 เมตร	59.5 ถึง 62.5	เซนติเมตร
1.64 เมตร	60 ถึง 63.5	เซนติเมตร
1.66 เมตร	61 ถึง 64.5	เซนติเมตร
1.68 เมตร	61.5 ถึง 66	เซนติเมตร
1.70 เมตร	62.5 ถึง 66.5	เซนติเมตร

นอกจากนี้ วาณิช จรุงกิจอนันต์ (2532:93-97) ได้กล่าวถึงความงามที่เป็นมาตรฐานจากการประกวดนางสาวไทย ปี 2532 ดังนี้

ความงามคือการประเมินจากความพอดีของการประกอบกันขึ้นมาเป็นหน้าตา และร่างกาย อะไรคือความพอดี ทัศนียมส่วนตัวกับความพอดีไม่จำเป็นว่าจะต้องไปด้วยกันด้วยดี ความพอดีเป็นสิ่งที่ต้องดูรวม ๆ เหมือนดูงานศิลปะ ไม่ว่างานศิลปะประเภทใดหลักของการดูงานศิลปะ หรือดูสิ่งหนึ่ง ก็คือจะต้องดูโดยรวม ๆ ทั้งหมดเป็นเบื้องต้นแรก รายละเอียดเป็นเรื่องมาทีหลัง คือจะเป็นการมองดูในแง่ของการมองดูงานศิลปะ โดยที่จะพยายามให้สอดคล้องกับความพอดีที่เป็นที่ยอมรับกันในยุคสมัย

นี้มากที่สุด และจะพยายามอย่างยิ่งที่จะไม่ยอมให้รหัสนิมิตส่วนตัวมาชี้ว่าความพอดีแบบที่ เรียกว่าความ
ประสานกลมกลืนกัน การจะดูมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นชาย หรือหญิงแล้มาองให้เห็นความพอดี ความงาม
และความประสานกลมกลืนกันนั้น มีสิ่งทีถือเป็นที่กติกาสากลอยู่ได้บ้าง ไม่ใช่ว่าจะขึ้นอยู่กับความเห็น
แบบตัวใครตัวมันของใครของมัน พื้นฐานที่ใช้เป็นข้อตกลงร่วมกันนี้เป็นวิทยาศาสตร์ เมื่อจะดูโครง
สร้างของมนุษย์คนไหนว่างามหรือไม่ ก็ต้องดูจาก

(1) โครงกระดูกว่าถูกต้องตามสัดส่วนที่พึงเป็นหรือไม่โดยโครงกระดูกแล้ว ร่างกาย
ของมนุษย์แบ่งตามความสูงได้เจ็ดส่วน คือกลางกบาลหรือกระหม่อมลงมาถึงปลายหาง

(2) สะโพกของผู้หญิงที่จะสวยจะต้องเป็นสะโพกแบบพวยการที่จะดูสวยได้ หัวกระดูกฟี
เมอร์จะต้องยื่นออกพอสมควร ตรงนี้เป็นจุดเกาะของกล้ามเนื้อเช่นกัน จากส่วนเอวที่ไว้คอตาไป
แล้วนั้น เมื่อโค้งออกไปที่สะโพกแล้ว ส่วนที่กว้างที่สุดของสะโพกจะต้องอยู่ที่จุดซึ่งเป็นหัวของกระดูก
ฟีเมอร์นี้ ความงามตามโครงสร้างของร่างกายตามที่ควรจะเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับ เรื่องสะโพกนี้มา
จากต่างประเทศ

(3) ชายที่สวยของผู้หญิงนั้นควรจะต้องดูยาวโดยทั่วไปแล้ว ผู้หญิงที่ขาได้รูปไม่อวบเทอะ
หะเบอะจะดูยาวอยู่แล้วโดยธรรมชาติ วันแต่คนที่ขาสั้นเพราะจุดถึงความสูง คลาดเคลื่อน การ
ที่ช่วงขาขานั้นช่วยส่งให้ร่างกายดูเพรียวมีสง่า คือ ดูลอยขึ้น ชายที่จะสวยนั้นจะต้องมีโครงสร้าง
ของกระดูกและกล้ามเนื้อดี

(4) รูปร่างที่ดีและดูงามจะต้องดูตรงจากต้นคอคนนั้น กระดูกสันหลังจะโค้งออกแล้วจึง
ค่อย ๆ โค้งเข้า เมื่อเข้าไปถึงส่วนเอวแล้วก็จะโค้งออก การโค้งออกของส่วนล่างของกระดูกสัน
หลังนี้สำคัญเพราะถ้าหากโค้งออกน้อย โอกาสที่คน ๆ นั้นจะดูกันแพบหรือที่เรียกกันว่าชุดปากก็มีอยู่
มาก แต่ถ้าโค้งออกมากคน ๆ นั้น ก็อาจจะดูเป็นคนงอน การโค้งออกโค้งเข้าของกระดูกสันหลัง
นี้ หากโค้งเข้าในส่วนที่เป็นเอวน้อย โอกาสที่จะโค้งแล้วสวยก็มีน้อยการโค้งออกนี้เส้นโค้งจะรับกับ
ส่วนที่เป็นสัน หมายถึงถ้ามองจากด้านข้าง ใครที่มีเนื้อกันน้อย เส้นโค้งนี้จะดูไม่งาม สุดเส้นโค้ง
ของรูปกันแล้วเส้นที่ต่อลงมาเป็นขาที่อวบจะตรงโดยสอดเข้าเล็กน้อยในส่วนที่จะถึงข้อพับต้น
หลัง จากนั้นจะสอดออกไปรับส่วนที่โป่งที่สุดของเอวแล้วจะสอดเข้าไปหาส่วนที่เป็นเอ็นร้อยหวาย

(5) หน้าอกของผู้หญิงส่วนที่เป็นนมนั้น ไม่ใช้กล้ามเนื้อ แต่เป็นอะไรบางอย่างที่เหมือน
กับฟองน้ำ ฟองน้ำที่ว่านี้ ถ้าหากว่าจะอ่อนเหลวหรือแข็งหยุ่นขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ผู้หญิงที่หน้าอกใหญ่
ไม่ได้หมายความว่าฟองน้ำส่วนที่ว่านี้จะใหญ่ เพราะความใหญ่ของหน้าอกที่วัดกันนั้นอาจจะอยู่ที่ลำตัว
หรือกล้ามเนื้อปีกบริเวณใต้รักแร้ หน้าอกของผู้หญิงที่เข้าประกวดจะดูดีหรือไม่ดี อย่งไรนั้น อยู่ที่ว่า
เมื่อสวมชุดอาบ้ำแล้ว ดูมนุษย์ถึงเข้ารูปกับชุดดีหรือไม่

(6) หน้าทีสาขาในมาตรฐานนั้นต้องเป็นหน้ารูปไข่ จมูกโค้งไม่ใช่โค้งแบบโค้งงุ้ม

ความงามที่เน้นมาตรฐานตามธรรมชาติข้างต้น จะเห็นได้ว่าความงามควรจะมองภาพรวมก่อนแล้วจึงพิจารณารายละเอียดซึ่งสตรีที่งามนั้นควรมีโครงกระดูกได้ส่วน สะโพกผาย ช่วงขา ขาวได้รูปกันงอนงาม หน้าอกคูดมุนตึงเข้ารูปกับชุดอาบน้ำที่สวม ในหน้ารูปไข่ จมูกโค้งไม่งอจุ่ม

ทัศนะเกี่ยวกับความงามของแต่ละคนต่างกันไปอย่างเช่น แพทย์ สาขาศัลยกรรม (2516:152-153) ได้กล่าวถึงความงามจากการประกวดนางงามไว้ว่า

คณะกรรมการตัดสินการประกวดนางงามเป็นบุคคลที่ควรได้รับการอิฉา หรือนำส่งสารที่สุด เพราะต้องพยายามให้คะแนนสิ่งที่ไม่ดีด้วย คือ ความงาม ทางออกของปัญหาที่คือเอามาตรฐานบางอย่างมาวางกันไว้ก่อนว่าอย่างไรจึงจะให้เรียกว่าสวยอย่างไรดี ถ้าหัวล้าน ตาเหล่ ปากเบี้ยว ฟันเขี้ยว ฯลฯ อย่างนี้ไม่ให้นับว่าสวย ถ้าสถิติสำคัญเป็น 21-34-22 อย่างนั้นถือว่าไม่เข้าขั้นที่เรียกว่างาม ถ้าความสูงไม่ถึง 145 หรือเกิน 185 ซม. ถึงส่วนอื่นจะงามอย่างไรก็คงไม่ให้เข้ารอบ ความงามที่กรรมการตัดสินก็คือความปรารถนาาร่วมกันของคนกลุ่มหนึ่งที่จะสมมุติขึ้นมาด้วยมาตรฐานชนิดหนึ่งเท่านั้น หรือแม้แต่ในสังคมเดียวกันแต่ต่างยุคต่างสมัยกันก็ยังกำหนดลักษณะความงามไว้ต่างกัน ที่เปรียบเทียบได้ง่ายที่สุดคือแฟชั่นและสมัยนิยมของการแต่งกาย คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยกล้ายอมรับว่าความงามหรือศิลปะคือจินตนาการซึ่งต้องอาศัยความพอใจของผู้ประสพ

ความหมายของความงามหรือมาตรฐานความงามตามทัศนะต่าง ๆ ข้างต้นพอจะกล่าวได้ว่า ความงามเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง มีการให้คุณค่าต่อสิ่งนั้น ๆ แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ความงามที่เป็นมาตรฐานจึงไม่สามารถกำหนดได้ ไม่มีใครที่มีอารมณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นเหมือนกัน

กฤษณา เทวรักษ์ ได้กล่าวถึงความงามว่า เป็นเรื่องของสัดส่วนซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของบริษัท ไทยวาโก้ จำกัด ร่วมกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (2535:3-5) ทว่าการสำรวจสัดส่วนสตรีอายุ 17-49 ปี ใน 5 จังหวัดหลัก ๆ ของแต่ละภาค จำนวนประชากร

ทั้งสิ้น 3,130 คน วิธีวัดสัดส่วนจริงตามวิธีการของ MARTIN (คือการกำหนดตำแหน่งในการยืนของตัวอย่างแล้ววัดสัดส่วนต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นด้วยเครื่องมือวัด โดยมีความยาวและความสูงและความยาวโดยรอบต่าง ๆ ชนากับพื้นราบ) สัมภาษณ์แบบสอบถามและจำแนกประเภทจากการมองเห็น

ผลการวิจัยพบว่าเกณฑ์อายุ ถ้ายิ่งสูงขึ้นสัดส่วนต่าง ๆ ก็จะมีมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบสตรีในช่วงอายุตั้งแต่ 17-19 กับ 40-49 จะเห็นว่าสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นได้แก่บริเวณต่าง ๆ คือ

1. รอบอก
2. รอบใต้อก
3. รอบเอว
4. รอบหน้าท้อง
5. รอบตะโพก

ต่อไปนี้เป็นตารางเปรียบเทียบสัดส่วนมาตรฐานที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยของบริษัท ไทยวาโก้ จำกัด ดังนี้

	อายุ 20-29 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี
สูง	154.2 ซม.	153.8 ซม.	153.3 ซม.
น้ำหนัก	48.3 กก.	51.0 กก.	54.6 กก.
รอบอก	81.6 ซม.	84.3 ซม.	87.6 ซม.
รอบเอว	62.5 ซม.	66.4 ซม.	70.7 ซม.
รอบตะโพก	87.8 ซม.	90.2 ซม.	92.4 ซม.
ความสูงอก	109.6 ซม.	108.5 ซม.	107.4 ซม.
ความสูงตะโพก	77.1 ซม.	76.8 ซม.	76.6 ซม.
ความสูงเป้า	70.7 ซม.	70.0 ซม.	69.7 ซม.

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบสัดส่วนมาตรฐานจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับร่างกาย

จะเห็นได้ว่า "สัดส่วนวิไล" ก็คือ สัดส่วนมาตรฐานที่ได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับร่างกาย โดยให้สถานะทางโครงสร้างของร่างกายทุก ๆ ส่วนสัมพันธ์กัน นับตั้งแต่ความสูง น้ำหนัก อก เอว ตะโพก ความยาวของข้อขา เป็นต้น และทุก ๆ ส่วนต้องมีความสมดุลย์กัน ตามวัยที่เปลี่ยนแปลง ฉะนั้น การที่จะชี้ให้เห็นแต่เพียงว่า "อกใหญ่" หรือ "รูปร่างดี" แล้วจะถือว่าเป็นการแสดง "สัดส่วนวิไล" ย่อมไม่ได้ แต่จะต้องชี้ให้เห็นได้ว่า อก เอว ตะโพก ฯลฯ มีความสมดุลย์ได้สัดส่วนพอดีกัน (เรื่องเดียวกัน)

ผลการวิจัยดังกล่าวยังได้แบ่งรูปร่างของสตรีเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. รูปร่างโปร่งบาง
2. รูปร่างสมส่วน
3. รูปร่างอ้วน

ความงามดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นทัศนะของคนกลุ่มหนึ่งที่ได้หาคำตอบของความงามที่เป็นมาตรฐานในสังคมไทย ซึ่งคำตอบที่ได้จะมีความสอดคล้องกันในเรื่องของสัดส่วนอันสวยงามของสตรีว่าควรจะมีลักษณะอย่างไร นอกจากนี้ยังมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประกวดนางสาวไทยได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความงามที่เป็นมาตรฐานในสังคมไทยควรจะเป็นอย่างไรนั้น

เริ่มจากแนวคิดของ นายแพทย์ยุทธ โหธารามิก คณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทยให้ความคิดเห็นว่า ความงามที่เป็นมาตรฐานควรจะประกอบด้วย (สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2539)

หนึ่งรูปร่างต้องเหมาะสมกับอายุเหมาะสมกับความเป็นเพศหญิง สองบุคลิกลักษณะการแสดงออก สามความคิดและจิตใจ. สัมกับเป็นเพศหญิง หมายความว่าทุกอย่างต้องเป็นไปตามธรรมชาติของเขากำหนด เช่น อายุขนาดนี้ควรจะเป็นขนาดนี้ ลักษณะฮอร์โมนเพศหญิงควรจะเป็นอย่างนี้ ลักษณะความเป็นเพศหญิงที่แสดงออกมาต้องได้เหมาะสมกับอายุ สิ่งเหล่านี้ความงามของผู้หญิงอยู่ที่ความสมบูรณ์ในทางกายวิภาค ต้องให้สมบูรณ์เต็มที่ 2. หน้าตา รูปร่าง ทรวดทรง ความสมบูรณ์ทางกายวิภาคมันไม่จำเป็นต้องหน้าตาดีก็ได้ หน้าตาที่สวยงามจะอยู่บนพื้นฐาน ความนิยมของแต่ละชาติ เช่น ชาติไทยอาจจะชอบหน้าตาสวยนุ่มนวลสัน รูปร่างสูงโปร่ง ตาเหมือนดาว หน้ารูปไข่ ริมฝีปากเป็นกระจับผิวขาวสะอาด เติมน้ำอย่างข่าง ซึ่งลักษณะทั้งหลายจะเหมือนกับที่ทีวีไทยได้กล่าวเอาไว้ สรุปว่าต้องสวยหมดทุกส่วนดี นอกเหนือจากความสมบูรณ์ทางร่างกาย เพราะบางคนหน้าตาสวยแต่ความสมบูรณ์ทางร่างกายไม่พร้อมคือ ไม่มี Sex Appeal ฮอร์โมนทางเพศออกมาไม่สมบูรณ์ นั่นคือความงามตามมาตรฐานของใครของคนกลุ่มไหนเท่านั้นเอง

คุณเกศยา นพวิชัย ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานความงามโดยทั่วไปของผู้หญิงไทยว่า "ต้องสะอาดเกลี้ยงเกลา ความรู้ใช้ได้ รูปร่างดี บุคลิกดี โดยรวมแล้วน่ามอง สวยตาไม่จำเป็นต้องมีทุกอย่าง 100 เปอร์เซ็นต์" (สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2539) ถ้าเปรียบเป็นผ้าพันธุด์ิผู้หญิงจะสูงโปร่งสัดส่วนดีสมส่วนทุกอย่างควรจะสมดุลกับส่วนสูง บางคนช่วงตัวขาวช่วงขาสั้นต้องสมส่วนทั้งช่วงขาช่วงตัวและใบหน้า (อารยะ พงศ์เสาวภาค สัมภาษณ์ 18 มีนาคม 2539)

ความงามที่เป็นมาตรฐานอีกทัศนะหนึ่งของคณะกรรมการตัดสินกล่าวว่า "ส่วนใหญ่ก็จะ เป็นรูปหน้าเรียว หน้ารูปไข่ ตาโต จมูกโด่ง ปากไม่บาง ไม่หนาเกินไป ลำคอระหง ไหล่ลาด ห่อสมศาร มีหน้าอก เนิบอกไม่พอง ไม่เห็นโหนปลาร้า เอวคอด สะโพกผายกลม มองด้านข้าง สะโพกไม่แบน หน้าท้องก็ไม่ยื่น น่องชิดเรียว ต้นขาไม่ใหญ่เกินไป เป็นมาตรฐานการตัดเย็บ เสื้อผ้า..." (เบญจา สุทธิวานิช สัมภาษณ์ 1 เมษายน 2539)

นอกจากนี้ความงามที่เป็นมาตรฐานตามความรู้สึกพึงพอใจเกี่ยวกับรูปร่างของตนเอง ของผู้หญิง จากการวิจัยของบริษัทไทยวานิชจำกัด (2535:7) พบว่า "สตรีไทยมักจะชอบผู้หญิงที่ สูง 156-165 ซม. อกค่อนข้างใหญ่รอบอก 34 นิ้ว เอวเรียวรอบเอว 23 นิ้ว และตะโพกผาย รอบตะโพก 36 นิ้ว ผู้หญิงส่วนใหญ่คิดว่ารูปร่างตนเองสวยที่สุด เมื่ออายุ 15-25 ปี"

อย่างไรก็ตาม ความงามทางสรีระของสตรีไทยโดยทั่วไปมีความแตกต่างกันด้านสัดส่วน ตามช่วงอายุ ซึ่งความงามที่ถือเป็นมาตรฐานนั้นมีการกำหนดหลักเกณฑ์มาจากมาตรฐานความงาม ในการประกวดนางสาวไทย การกำหนดสัดส่วนที่ได้มาตรฐานจากการตัดเย็บเสื้อผ้าของบริษัทที่ เกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านการตัดเย็บ ทำให้นิผลต่อค่านิยมและบรรทัดฐานด้านความงามทางสรีระของ สังคม ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่ามีส่วนทำให้ภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทยมีการ เปลี่ยนแปลงไปด้วย

บทวิเคราะห์และสรุปผล

การศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการประกวดนางสาวไทย จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลตามวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ในบทนี้ได้นำเสนอแนวคิดต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นจริงทางสังคม แนวคิดการขัดเกลาทางสังคม แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมบริโภคนิยม และแนวคิดเกี่ยวกับความงาม เพื่อเป็นการอธิบายการวิเคราะห์การศึกษานี้

การสร้างภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทย

คำว่าภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ มีการวางแผน สร้างความน่าประทับใจ น่าเชื่อถือ เป็นภาพที่มองเห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย แต่ขณะเดียวกันก็ดูคลุมเคลือไม่กระจ่างชัด (Boorstin:1964) แนวคิดนี้เมื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในการประกวดนางสาวไทยจะเห็นว่า ความงามทางสรีระของนางสาวไทย เป็นภาพลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นโดยมีการวางแผนให้มีความน่าประทับใจ น่าเชื่อถือ การจัดการประกวดครั้งแรกนั้นมีหน่วยงานราชการเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด ดังนั้นความน่าเชื่อถือจึงมีมาก สังคมให้การยอมรับ

การสร้างภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยให้สังคมได้รับรู้ เกิดจากวิธีการต่าง ๆ เช่น การเผยแพร่ทางสื่อมวลชนประเภท วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือจากการบอกเล่าของบุคคลอื่นโดยตรง ดังที่ Boorstin กล่าวว่า "ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่ถูกกระทำ และสมมุติขึ้นมาเพื่อให้เหมาะสมเจาะกับความเป็นจริง ผู้สร้างภาพลักษณ์จะเป็นผู้วางสิ่งนั้นให้พอดีกับภาพมากกว่าที่จะดูขัดแย้ง ไม่เข้ากันและภาพลักษณ์คือความดีที่กลายเป็นความจริง เมื่อนำมาเผยแพร่แล้วเท่านั้น " ดังนั้นการนำเสนอข่าวคราวเกี่ยวกับการประกวดนางสาวไทย หรือ

ตัวนางสาวไทยเอง จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ สื่อที่ใช้ในการสร้างภาพลักษณ์นั้นย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลวัยด้วย สังคมไทยได้รับรู้ข่าวคราวการประกวดนางสาวไทย ตั้งแต่ยุคเริ่มแรกเมื่อปี 2477 ในขณะนั้น เรียกการประกวดว่า นางสาวสยาม และมีการเปลี่ยนชื่อการประกวดเป็น นางสาวไทยในเวลาต่อมา

ภาพลักษณ์ของนางสาวไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ ได้ผ่านกระบวนการรับรู้ของผู้คนในสังคมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีอิทธิพลในด้านความรู้สึกริชาคิดของแต่ละบุคคลในการสร้างภาพลักษณ์ ความงามของนางสาวไทยขึ้นในใจของตัวเอง กลายเป็นสิ่งที่แต่ละบุคคลได้เก็บสะสมภาพลักษณ์นั้นเอาไว้ ดังที่ Boulding (1975) กล่าวถึงความรู้สึกริชาคิดของคนเราที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นมาเองว่า "แต่ละบุคคลจะเก็บสะสมความรู้เชิงอัตวิสัยเป็นการสะสมเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในโลกรอบ ๆ ตัวที่เราได้จากการประสบ ที่เราเชื่อว่าเป็นจริง เนื่องจากเราไม่สามารถที่จะรับรู้และทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ นั้นได้อย่างถ่องแท้เสมอไป เราจึงได้เฉพาะภาพบางส่วน หรือลักษณะกว้าง ๆ ของสิ่งเหล่านั้น และตีความหมายสิ่งนั้นด้วยตัวเราเอง"

ดังนั้นภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทย ที่มีการนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ ในสังคมได้รับรู้ขึ้นขึ้นอยู่กับการตีความหมายตามความรู้สึกริชาคิดของบุคคลที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอชมหรือไม่ชอชมก็ได้ ดังที่ Boulding แยกองค์ประกอบของภาพลักษณ์เป็น 4 ส่วน คือ เรื่องของการรับรู้จากการสังเกตโดยตรง กลายมาเป็นความรู้เกี่ยวกับลักษณะประเภท หรือความแตกต่างจากสิ่งที่ได้จากการสังเกตนั้น ประกอบกันขึ้นเป็นความรู้สึกริชาคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ว่าพวกนั้น ชอชมหรือไม่ชอชม ชอชมหรือไม่ชอชม จนสุดท้ายกลายเป็นการกระทำที่จะตอบโต้สิ่งนั้น

อย่างไรก็ตามการสร้างภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยนั้น ตามแนวคิดนี้ทำให้เห็นว่า การสร้างภาพลักษณ์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล จากการก่อตัวขึ้นในระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับการประกวดนางสาวไทย อันมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่พฤติกรรมของผู้คนในสังคมให้เห็นคล้อยตามไปในทิศทางเดียวกัน คือการชอชมรับการประกวดนางสาวไทย และการชอชมรับภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทย แต่ไม่อาจลืมได้ว่าภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยที่ปรากฏต่อสังคมนั้นเป็นสิ่งที่สังคมกำหนดขึ้นมา ผู้ที่มีบทบาทในการสร้างภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยประกอบด้วยบุคคลหลายกลุ่ม ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

1. คณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทย

เป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการร่วมกันกำหนดความงามของนางสาวไทยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม กำหนดว่านางสาวไทยต้องมีความงามอย่างไร คณะกรรมการตัดสินการประกวดเป็นกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมหรือเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับความงาม อย่างเช่น คณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทยในยุคแรกเริ่มประกอบด้วย ช่างเขียนภาพ ช่างปั้น ผู้ชำนาญภาพศิลป์ ผู้ชำนาญทางสุขภาพ ผู้ชำนาญเลือกผู้แสดงภาพยนตร์ และผู้ชำนาญการนาฏศาสตร์ ประเภทละ 3 คน จะเห็นว่า การกำหนดความงามของนางสาวไทยในสมัยนั้น จึงมีลักษณะความงามตามแบบของคณะกรรมการตัดสิน ซึ่งความงามของนางสาวไทยในยุคนี้มีความงามที่ใบหน้ารูปไข่ สวมหาวนรูปร่างอวบ ไม่สูงมากนัก ผิวพรรณดี ยังไม่คำนึงถึงเรื่องบุคลิกภาพมากนัก แต่จะให้ความสำคัญที่ห่วงท่าการเดิน เมื่อผลการตัดสินปรากฏออกมาสังคมได้รับรู้ภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยในยุคนี้ ๆ ในส่วนของคณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทยในยุคปัจจุบันมีการคัดเลือกมาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงทางสังคม ดังที่ ท.พ. วัชรินทร์ มรรคดวงแก้ว กล่าวถึง การคัดเลือกคณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทยในยุคปัจจุบันว่า (สัมภาษณ์ 2 เมษายน 2539) กล่าวว่า "...คนที่เขาคัดเลือกมาเป็นกรรมการไม่ทราบว่าหลักเกณฑ์อย่างไร แต่เขาใจว่า เขาเลือกตามอาชีพบ้าง หรือคนที่สังคมยอมรับ แต่ละวิชาชีพที่เห็นว่ามีความเสี่ยง แต่ละวิชาชีพก็ไม่ได้ลึกซึ้งในเรื่องความงาม ยกเว้นคนที่เรียนมาศึกษา..." บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับความงามของผู้หญิงโดยตรงได้แสดงความไม่เห็นด้วยกับผลการตัดสินที่ไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านความงามร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย นายแพทย์ปรีดา จินดา แพทย์ศิษย์กรรมทดแต่งเสริมสวยโรงพยาบาลภูมิพล แสดงความเห็นว่ "คิดว่าคณะกรรมการตัดสินบางคนไม่มีความรู้เกี่ยวกับความงามดีพอ ควรจะมีผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความงามบ้าง เช่น แพทย์ศิษย์กรรมทดแต่ง เพราะบางคนที่ได้ตำแหน่งดูแล้วไม่ควรได้" (สัมภาษณ์ 17 ตุลาคม 2539) คณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทยในยุคปัจจุบันมักจะมีคณะความงามที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของตน เช่น นายแพทย์ยุทธ โพธารามิก ให้ความสำคัญความงามของผู้หญิงที่สุภาพอ่อนน้อมที่สมบูรณ์ แข็งแรง คุณประมณ ถาวรเวช จากสถาบันพัฒนาบุคลิกภาพ จะให้ความสำคัญเรื่องบุคลิกภาพของนางงามเป็นหลัก คุณเบญจา สุทธิวานิช จากโรงเรียนสอนตัดเสื้อระณี จะให้ความสำคัญเรื่องรูปร่างที่สวยสมส่วนได้มาตรฐานการตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น ซึ่งคณะกรรมการมาจากหลากหลายอาชีพ และคลุกคลีกับการประกวดนางสาวไทยมานานก็สามารถกำหนดความงามของนางสาวไทยในทัศนะของตนเองได้เช่นกัน ดังนั้นกลุ่มของ

คณะกรรมการตัดสินการประกวดนางสาวไทยในแต่ละยุค จึงสร้างภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยต่างกันตามลักษณะอาชีพของกรรมการเอง

2. สื่อมวลชน

กลุ่มนี้มีบทบาทสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยตั้งแต่เริ่มประกาศรับสมัครผู้เข้าประกวดนางสาวไทยจนถึงวันตัดสิน และระหว่างปฏิบัติหน้าที่ของนางสาวไทยจนกระทั่งถึงวันสิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ของนางสาวไทยปีนั้น ๆ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยอย่างต่อเนื่อง สื่อมวลชนนำเสนอข่าวคราวเกี่ยวกับการประกวดนางสาวไทยในหลายลักษณะ ทั้งการให้ข้อมูลบุคคล กิจกรรมการประกวด กิจกรรมของนางสาวไทย สื่อมวลชนมีส่วนในการสร้างชื่อเสียงของนางสาวไทยก็ว่าได้ สังคมไม่อาจรับรู้ข้อมูลของนางสาวไทยได้ทั้งหมด จึงต้องอาศัยการนำเสนอข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน การสร้างภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยในยุคนี้มีสื่อมวลชนประเภท หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ การนำเสนอภาพลักษณ์นางสาวไทยจึงค่อนข้างมีจำกัด ปัจจุบันมีการถ่ายทอดสดการประกวดนางสาวไทยทางโทรทัศน์พร้อม ๆ กับการนำเสนอข่าวการประกวดของหนังสือพิมพ์ ส่วนสื่อประเภทวิทยุจะไม่บทบาทมากนัก การสร้างภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยที่ปรากฏทางโทรทัศน์ประสบความสำเร็จมากกว่าสื่อชนิดอื่น ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดนางสาวไทย จึงนับว่าเป็นการสร้างภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยให้ประชาชนได้รับรู้และให้การยอมรับ

3. ผู้ส่งนางงามเข้าประกวด

เป็นกลุ่มที่คัดเลือกหาสาวงามเข้าประกวดนางสาวไทย กลุ่มนี้มีการกำหนดความงามของผู้หญิงที่ส่งเข้าประกวดนางงาม และคอยให้การดูแลด้านความงามโดยรวมของนางงาม เช่น การทำหัตถกรรม การฝึกสติปัญญา การฝึกบุคลิกภาพ การบริหารร่างกาย เป็นการกำหนดความงามของผู้หญิงในทัศนะของผู้ส่งนางงามเข้าประกวด เมื่อนางงามในสังกัดได้รับตำแหน่งนางสาวไทยก็ย่อมถือว่าบุคคลกลุ่มนี้มีส่วนสร้างภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยด้วยเช่นกัน นอกจากนี้กลุ่มผู้ส่งนางงามเข้าประกวดยังมีส่วนในการให้คำแนะนำผู้หญิงทั่วไปเกี่ยวกับการดูแลรักษาความงามอีกด้วย

4. นางสาวไทย

นางสาวไทยมีส่วนในการสร้างภาพลักษณ์ความงามของตนเอง หลังจากภาพปรากฏตามสื่อมวลชน ตำแหน่งนางสาวไทยมักจะมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย และมีการเผยแพร่ภาพ ทางสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะการเดินทางขอขอบคุณสื่อมวลชนทุกแขนงหลังจากได้รับตำแหน่ง เพราะถือว่าที่ผ่านมาสื่อมวลชนมีส่วนในการนำเสนอข่าวกิจกรรมการประกวดนางสาวไทยอย่างต่อเนื่อง ให้ประชาชนได้รับรู้ การเดินทางขอขอบคุณสื่อมวลชนจึงถือเป็นการประชาสัมพันธ์ตนเองของนางสาวไทย และรองนางสาวไทยพร้อมทั้งขวัญใจช่างภาพผู้ที่ได้รับการตัดสินโดยสื่อมวลชน การเดินทางขอขอบคุณสื่อมวลชนมีการปฏิบัติมานานตั้งแต่ ปี 2507 แต่ปรากฏไม่บ่อยนัก เริ่มปฏิบัติอย่างจริงจังเมื่อปี 2527 ยุคที่มีการรื้อฟื้นการประกวดนางสาวไทยในยุคปัจจุบัน ซึ่งปีนั้นเป็นการเริ่มประกวดอีกครั้ง ซึ่งต้องอาศัยการเผยแพร่ข่าวการประกวดนางสาวไทยทางสื่อมวลชนให้สังคมได้รับรู้

5. ผู้จัดการประกวดนางสาวไทย

กลุ่มนี้ถือว่ามีส่วนสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยมากที่สุดกลุ่มหนึ่ง เพราะมีบทบาทตั้งแต่เริ่มกำหนดขั้นตอนการประกวด กำหนดคุณสมบัติ คัดเลือกคณะกรรมการตัดสินการประกวด ประสานงานกับสื่อมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกวดนางสาวไทย ตลอดจนการทำงานร่วมกันของกรรมการประกวดนางงามจักรวาลของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกลุ่มที่ควบคุมดูแลการประกวดทุกอย่าง ซึ่งกลุ่มนี้ได้แก่ สถาบันโทรทัศน์สีทองทั้งหมด ช่อง 7 บริษัทคอลเกต-ปาล์มโอสฟ ประเทศไทย จำกัด สมาคมนักเรียนเก่าวชิราวุธ ทั้ง 3 กลุ่มนี้ได้ผูกขาดการจัดการประกวดนางสาวไทยมาโดยตลอด เนื่องจากมีผลประโยชน์ร่วมกันรวมทั้งการส่งนางสาวไทยไปร่วมประกวดนางงามจักรวาล การสร้างภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยของกลุ่มนี้เป็นการให้ข้อมูลการประกวดนางสาวไทยต่อสื่อมวลชน ข้อมูลผู้ที่ได้ตำแหน่งนางสาวไทย ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของนางสาวไทยในขณะดำรงตำแหน่ง การปรากฏตัวตามที่ต่าง ๆ การทำกิจกรรมทางสังคมของนางสาวไทยและการดูแลด้านผลประโยชน์จากการปรากฏตัวของนางสาวไทย และรองนางสาวไทยด้วย

6. สถาบันเพื่อการสนับสนุนการประกวดนางสาวไทย

กลุ่มนี้ให้การสนับสนุนการประกวดนางสาวไทยเพื่อต้องการโฆษณาสินค้าของตนให้เป็นที่รู้จักและได้ผลกำไรคุ้มค่า การใช้นางสาวไทยเป็นผู้แสดงโฆษณาสินค้าถือว่าเป็นการสร้างภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยกับสินค้าชนิดนั้น เช่น บริษัทคอลเกต-ปาล์มโอสถภัณฑ์นางสาวไทยกับสบู่สินค้าตัวใหม่ของบริษัท ด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมส่งคำทนายเกี่ยวกับผิวพรรณของนางสาวไทยคนใหม่ชิงเงินรางวัล พร้อมกับเงื่อนไขที่ว่าผู้ที่ส่งตอบคำถามลงในชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์ของบริษัทประเภทใดก็ได้ ดังนั้นภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยกับผลิตภัณฑ์ประเภทนี้คือนางสาวไทยต้องมีผิวสวยเนียน หรือบริษัทผู้ผลิตชุดว่ายน้ำที่ใช้ในการประกวดนางสาวไทยและการประกวดนางงามจักรวาล คือชุดว่ายน้ำแคทรีน่า มีส่วนในการสร้างภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยด้วยชุดว่ายน้ำที่เปิดเผยเรือนร่าง เห็นสัดส่วนสวยงามตามมาตรฐานสากล

7. กลุ่มสังคม

กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่รับเอาภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยโดยกระบวนการนำเสนอจากกลุ่มต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว มีส่วนในการวิพากษ์วิจารณ์ผลการตัดสินของคณะกรรมการในลักษณะที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับผลการตัดสินนั้น เป็นกลุ่มที่ทาบทามให้กรรมการประกวดนางสาวไทยยังคงดำรงอยู่นั่นเอง

ความเป็นจริงเรื่องภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทย

การวิเคราะห์ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงรายละเอียด ความงามทางสรีระของนางสาวไทยตั้งแต่ยุคแรก จนถึงยุคปัจจุบัน ภายใต้อกรอบแนวคิดความเป็นจริงทางสังคม เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลให้สัมพันธ์กันกับการสร้างภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยตามที่กล่าวมาแล้ว ในหัวข้อแรก

ความเป็นจริงเกี่ยวกับความงามของนางสาวไทยที่ผ่านมาเกิดขึ้นจากการสร้างภาพลักษณ์ของนางสาวไทย ตั้งแต่ยุคเริ่มแรก เมื่อปี 2477 สื่อมวลชนได้นำเสนอข่าวคราวการประกวดนางสาวไทย ทั้งก่อนและหลังการประกวดอย่างต่อเนื่อง ได้ซึมซับเอาทัศนคติ ค่านิยม เรื่องความ

สวยงามของนางสาวไทยจากการสร้างภาพลักษณ์ของกองประกวดและสื่อมวลชน สังคมรับรู้ข้อมูล ส่วนนี้จากประสบการณ์ ที่สัมผัสได้โดยตรง ตั้งแต่การชมการประกวด การอ่านจากหนังสือพิมพ์ ชมการถ่ายทอดทางโทรทัศน์ หรือการรับรู้ข้อมูลจากคนใกล้ชิดจนกลายเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ ดังที่ Cohen และคณะ (1990) ได้กล่าวถึงความเป็นจริงทางสังคมว่า " ความจริงที่เราสัมผัสได้ด้วย ประสบการณ์ เพื่อยุติความเป็นจริงทางสังคมแบบปกติธรรมดา ที่กระทำเป็นกิจวัตรอันมีผลต่อการ กระทำร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม" คำกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญย นิลเกษ (2523:4) ที่กล่าวว่า "ความงามทั้งหมดนั้นขึ้นอยู่กับภาวะแห่งการมีประสบการณ์หรือจินตนาการของเราเอง ความพึงพอใจความงามของคนทั่วไปนั้นเป็นสิ่งที่มืออยู่ในใจของเราอยู่แล้วโดยกำเนิด... เราจะ พบว่าภาวะแห่งการเปลี่ยนแปลงความงามนั้นขึ้นอยู่กับจิตใจของผู้รับเป็นเกณฑ์..." ดังนั้นการ รับรู้เกี่ยวกับความงามจึงขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ประสบนั่นเอง

การประกวดนางสาวไทย ถือว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่งซึ่งประชาชนได้รับรู้ และให้ความสนใจในการตอบรับการประกวดทุกครั้ง จนเกิดความนิยมเกี่ยวกับความงามของ นางสาวไทยในแต่ละยุค

ความเป็นจริงทางสังคมกับภาพลักษณ์เกิดขึ้นจากกระบวนการสร้างของสังคม แต่ภาพลักษณ์ จะเป็นสิ่งที่มั่นคง เปลี่ยนแปลงยาก ขณะที่ความเป็นจริงทางสังคมเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับความงามสรีระของนางสาวไทยที่ถูกสร้างขึ้นมาจากคณะกรรมการ และนำเสนอทาง สื่อมวลชน ความงามของนางสาวไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของการประกวด ตาม แนวคิดของอารี สุทธิพันธ์ (2532:138) ที่กล่าวถึงความงามว่า "ความงามเปลี่ยนแปลงไปเสมอ ตามความนิยม กาลเวลาและความก้าวหน้าของสังคมตลอดจนความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมด้วย" ต่อไปนี้เป็นการสรุปให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงทางด้านความงามทางสรีระของนางสาวไทย 2 ยุค คือ ยุคแรกและยุคปัจจุบัน

1. ความเป็นจริงเรื่องความงามแบบเดิม

ภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยยุคแรก (ปี 2477-2515)

ภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมไทยจากการประกวดนางสาวไทย ตั้งแต่ยุคเริ่มแรก ปี 2477 จนถึงยุคปัจจุบัน ปี 2537 มีการบวนการเปลี่ยนแปลงมาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนความนิยมด้านความงามของคนในสังคมก็มีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมในแต่ละยุค

การประกวดนางสาวไทยเป็นกิจกรรมทางสังคมที่ได้รับความนิยมจากประชาชนในยุคต้น คือ ปี พ.ศ. 2477-2497 มากพอสมควร เนื่องจากกิจกรรมการประกวดนางสาวไทยเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ ในการฉลองงานรัฐธรรมนูญเป็นการแข่งขันด้านความงามของตัวแทนสตรีจากทั่วทุกจังหวัดของประเทศจึงนับเป็นเดินโชว์ความงามทางสรีระของสตรียุคนั้น ซึ่งยังไม่ได้เห็นเรื่องราวรูปร่าง สัดส่วนของนางงาม แต่จะเน้นที่ความงามของใบหน้า กริยา มารยาทที่แสดงความเป็นกุลสตรีไทย ท่วงท่าการเดิน การแต่งกายของผู้เข้าประกวดได้พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ตามความนิยมของสังคม ในตอนแรกยังไม่เปิดเผยเรือนร่างของสตรีเพราะสวมชุดขาวมรกตให้ ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็นถุงใจกระเบน นุ่มสไบเปิดไหล่ข้างเดียว หอมระดมเห็นทรวดทรงได้บ้าง แต่ในเวลาต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงชุดแต่งกายของผู้เข้าประกวดให้มีความใกล้เคียงกับต่างประเทศมากขึ้น ด้วยการเปลี่ยนเป็นถุงกางเกงขาสั้นเหนือเข่าเล็กน้อย สวมเสื้อคอกว้าง เปิดด้านหลังและไหล่ เพื่อให้นักคณะกรรมการสามารถตัดสินให้คะแนนตามความสวยงามของเรือนร่าง และผิวพรรณ เมื่อติดต่อกับต่างประเทศมากขึ้น และมีการส่งนางงามไปประกวดยังเวทีโลก ความงามของนางสาวไทยจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าสู่ความเป็นสากลด้วยการสวมชุดว่ายน้ำที่ไม่มีขยับ ซึ่งเริ่ม ปี 2507 ปีนี้ผู้หญิงไทยในยุคนี้กล้าเปิดเผยสรีระของตนบ้างแล้ว เนื่องจากติดต่อกับสัมพันธ์กับต่างชาติ และมีการนำแฟชั่นชุดว่ายน้ำที่ตัดเย็บด้วยผ้าต่างประเทศที่เน้นสัดส่วนผู้สวมใส่อย่างเปิดเผย เมื่อ ปี 2491 ได้มีการสวมชุดอาบน้ำที่ตัดเย็บด้วยผ้าไทยแต่ไม่สามารถเห็นสัดส่วนเรือนร่างของผู้เข้าประกวดนางงามได้อย่างชัดเจน จึงเปลี่ยนเป็นชุดอาบน้ำที่ตัดเย็บด้วยผ้าต่างประเทศในปี 2507 จนกระทั่งถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งกองประกวดกล่าวสาเหตุการเปลี่ยนแปลงชุดว่ายน้ำเพื่ออำนวยความสะดวกในการตัดสินให้คะแนนความงามทั้งสรีระของผู้เข้าประกวดทั้งในสายตาของคณะกรรมการและสายตาของประชาชนที่เข้าชมงาน

ความงามของนางสาวไทยยุคนี้ยังนิยมความเป็นธรรมชาติปราศจากการเสริมแต่งใด ๆ ความงามทางสรีระที่เห็นเด่นชัดเป็นเรื่องของผิวพรรณ ทรวดทรงได้สัดส่วน ช่วงขางาม ใบหน้า

สวยงาม อีกทั้งมีความเป็นกุลสตรีไทย กิริยามารยาทเรียบร้อย ย่อนหวาน ไม่เน้นเรื่องความสูง สัดส่วน ปี 2515 มีข่าวการทำลายกรรมของมูลนิธิฯ เข้าประกวดนางสาวไทย ได้แก่ ใบหน้า หัน และหน้าอก ส่วนความสำคัญด้านบุคลิกภาพมีให้เห็นอยู่บ้าง

อย่างไรก็ตามความเป็นจริง เรื่องความงามของคณะกรรมการกับประชาชนย่อมแตกต่างกันได้จะเห็นได้จากผลการตัดสินการประกวดนางสาวไทยเมื่อปี 2512 มีกระแสวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับผลการตัดสิน ประชาชนมองว่าผู้ที่ได้รับตำแหน่งนางสาวไทยหน้าแก่ และสวยน้อยกว่ารองนางสาวไทย จนหนังสือพิมพ์ต้องลงภาพเปรียบเทียบความงามของทั้งสองคน ให้ประชาชนตัดสินกันเอง

2. ความเป็นจริงเรื่องความงามปัจจุบัน

ภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของนางสาวไทยยุคปัจจุบัน (ปี 2527-2537)

ภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้เข้าประกวดนางสาวไทย มีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน เมื่อ ปี 2527 ซึ่งปีนี้มีการรื้อฟื้นการประกวดนางสาวไทยหลังจากที่หยุดการประกวดเมื่อ ปี 2516 เป็นการจัดการประกวดที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งคณะผู้จัด วัตถุประสงค์ คุณสมบัติของผู้สมัคร เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการประกวด ตลอดจนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน คณะผู้จัดการประกวดได้เปลี่ยนเป็นเอกเทศทั้งหมดและมีการทำสัญญาทางการค้าร่วมกันกับบริษัทต่างประเทศ เพื่อส่งตัวแทนสาวงามไปประกวดนางงามจักรวาลซึ่งมีดำเนินการประกวดมาอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมการประกวดนางสาวไทยในยุคนี้มีการพัฒนาขึ้นตามอย่างสากลนิยม โดยเฉพาะเวทีการประกวดนางงามจักรวาล เครื่องแต่งกายที่ถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ในการประกวดนางสาวไทย คือชุดว่ายน้ำ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์ของการประกวดเนื่องจากต้องคัดเลือกสาวงามที่มีความงามเป็นมาตรฐานสากล มีรูปร่างที่ใกล้เคียงกับต่างประเทศ สัดส่วนสวยงามเหมาะสมกับรูปร่าง ดังนั้นชุดว่ายน้ำที่ใช้ในการประกวดจึงค่อนข้างเปิดเผยสรีระอย่างชัดเจน จนดูเป็นสายตาของประชาชนทั่วไป

ภาพลักษณ์ความงามของนางสาวไทยในปี 2527 จนถึง ปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง จากความงามของนางสาวไทยในสมัยก่อนเน้นที่ใบหน้า และทรวดทรง มีความเป็นกุลสตรีไทย อ่อนหวาน นุ่มนวล หอถึงยุคปัจจุบันความงามของนางสาวไทยไม่ได้เน้นที่หน้าตาเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมไปถึงบุคลิกภาพที่เชื่อมั่นตัวเอง มีสติปัญญา ฉลาด ไหวพริบดี สามารถได้ตอบและแสดงออกซึ่งความเป็นผู้หญิงไทยบนเวทีการประกวดนางงามจักรวาลได้ จะเห็นได้ว่านางสาวไทยในยุคปัจจุบันค่อนข้างมีคุณภาพมากกว่าในอดีต อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันผู้สมัครเข้าประกวดมีระดับการศึกษาสูงขึ้น มีการเทรนจากพี่เลี้ยงนางงามซึ่งใช้เวลาเตรียมตัวเป็นปี และความนิยมของนางงามไทยที่อยู่ต่างประเทศเดินทางเข้ามาประกวดความงามในประเทศไทย เมื่อปี 2531 ความงามของผู้เข้าประกวดในยุคปัจจุบันไม่ได้มีความงามที่เป็นธรรมชาติ แต่จะมีเรื่องของอัลบั้มกรมทกแต่งเสริมสวยเข้ามาเกี่ยวข้อง เนื่องจากคณะกรรมการเน้นความเป็นสากลพี่เลี้ยงนางงามจึงต้องปรับปรุงสรีระของนางงามให้ได้มาตรฐานที่ต้องการ

ความงามของนางสาวไทยในยุคปัจจุบันถึงแม้คณะกรรมการตัดสินการประกวดจะมีการกำหนดด้วยระบบคอมพิวเตอร์ก็ตาม ความคิดเรื่องความงามในความเป็นจริงของแต่ละย่อมไม่เหมือนกันได้ กรรมการบางท่านกล่าวว่าถึงการตัดสินการประกวดว่า "สิ่งที่เราเลือกไม่ใช่สิ่งที่เราพอใจ แต่เรายกบังคับว่าเราต้องเลือก เพราะมันมีอยู่แค่นี้ให้เราเลือก เราที่ต้องเลือกไปตามที่เขาเสนอมาให้เราเลือก เพราะฉะนั้นก็ไม่ได้หมายความว่าสิ่งที่เราเลือกเราพอใจ มีหลายครั้งที่เราไม่ได้พอใจ แต่เราไม่มีสิทธิ เพราะคนสวยเขาไม่มาให้เราเลือก เราเลือกตามที่เขาคัดมา" นอกจากนี้ยังมีกระแสวิพากษ์วิจารณ์ผลการตัดสิน เมื่อ ปี 2529 ประชาชนที่ชมการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ มองว่าผู้ที่ได้รับตำแหน่งนางสาวไทยมีความสวยน้อยกว่ารองนางสาวไทยอันดับหนึ่ง ขณะที่คณะกรรมการก็มีความเห็นต่างกัน แม้กระทั่งบริษัทคอลเกต-ปาล์มโอสถีย ยังกล่าวถึงผิวพรรณของนางสาวไทยคนนี้ว่า มีผิวเนียนอันดับที่ 29 ซึ่งตามความเป็นจริงของบริษัทได้สร้างภาพนางสาวไทยต้องมีผิวเนียนสวย เช่นเดียวกันกับปี 2535 เมื่อผลการตัดสินของคณะกรรมการปรากฏออกมากรรมการบางคนไม่พอใจผลการตัดสินมากนัก ในส่วนของประชาชนเองได้มีการแสวงหาวิพากษ์วิจารณ์เปรียบเทียบความงามของนางสาวไทยและรองนางสาวไทยพอสมควร

อย่างไรก็ตามความเป็นจริงเรื่องความงามของบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันตามความรู้สึกและประสบการณ์ที่เคยประสบมาก่อน

อิทธิพลของการประกวดนางสาวไทยที่มีต่อการขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับ

ความคิดเรื่องความงามของผู้หญิง

แนวคิดพื้นฐานของการขัดเกลาทางสังคม คือการที่บุคคลเกิดขึ้นท่ามกลางสังคม มีการเรียนรู้ที่จะรู้จักตัวเอง รู้จักคนอื่น ๆ มีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสถานภาพต่าง ๆ ได้ รวมถึงการที่บุคคลยอมรับทัศนคติ ค่านิยม ทักษะ พฤติกรรมต่าง ๆ โดยเริ่มจากครอบครัวเป็นแห่งแรก ต่อมาคือสังคมที่คนเป็นสมาชิก ดังนั้นกรอบแนวคิดที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์หัวข้อนี้ก็คือ เรื่องของการขัดเกลาทางสังคม อันมีผลต่อทัศนคติ ค่านิยม แบบแผน พฤติกรรมของผู้หญิงที่จะเข้าประกวดนางงาม Broom และ Selznick (1973) อธิบายการขัดเกลาทางสังคมไว้ว่า "สังคมถ่ายทอดวัฒนธรรมและการกระทำให้กับบุคคลมีชีวิตที่ระบือและเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพของการเจริญเติบโต และพัฒนาการส่วนบุคคลเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลเปลี่ยนจากชีวอินทรีย์มาเป็นมนุษย์ที่มีความสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ และสามารถปฏิบัติตามค่านิยม คุณมคติ และระดับความทะเยอทะยาน" จากแนวคิดนี้แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการของความคิดเรื่องความงามของผู้หญิงในสังคมไทยจากการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับความงามใน การประกวดนางสาวไทย เป็นการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ด้านความงามตั้งแต่วัยเด็กจากการบอกเล่าของครอบครัว กลุ่มเพื่อน สื่อต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้สังคมเกิดความคิดเรื่องความงามอย่าง ผังราก แต่อยู่ที่การแสดงออกของแต่ละบุคคลว่าจะแสดงออกอย่างไรกับความงามที่ได้รับรู้มาผู้หญิงบางคนรับรู้เรื่องความงามหรือการประกวดนางสาวไทยมาตั้งแต่เด็ก อาจมีความคิดที่จะสมัคร ประกวดนางสาวไทยด้วย หรือ สมัครเป็นนางแบบ นักแสดง หรืออะไรก็ตามที่เกี่ยวข้องกับ ความงามที่มีผลมาจากความคิดเรื่อง ความงามที่ได้รับมา ในหัวข้อนี้จึงกล่าวถึงความคิดเรื่อง ความงามของผู้หญิงที่ผ่านการขัดเกลาทางสังคมเนื่องจากอิทธิพลของการประกวดนางสาวไทยดังนี้

1. การขยายตัวของ การประกวดนางสาวไทยไปสู่ภูมิภาค

การประกวดนางงามมีการดำเนินการมานาน ตั้งแต่เริ่มมีการประกวดนางสาวไทย เมื่อ ปี 2477 ตามนโยบายของรัฐบาลในยุคนั้นมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการจัดหา สาวงามในแต่ละจังหวัดเพื่อทำการประกวดนางสาวสยามในสมัยนั้น บางจังหวัดมีการประกวด นางงามภายในจังหวัดเองเพื่อคัดหาคนที่สวยที่สุดส่งเข้าประกวดนางสาวสยาม แต่ส่วนใหญ่จัดหา

สาวงามจากคนที่รู้จัก ความคิดเรื่องความงามของสังคมนับเป็นการเริ่มต้นในการแสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น เขาวชนผู้หญิงได้รับการปลูกฝังความคิดเรื่องความงามจากเวทีประกวดนางงามในภูมิภาค ถึงแม้ว่าในขณะนั้นยังไม่เป็นที่นิยมแพร่หลายนัก ในปี 2507 มีการเผยแพร่ข่าวการประกวดเทพีในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ โดยเฉพาะเมื่ออภัสรา หงสกุล ได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาลยิ่งเป็นการจุดประกายให้วงการประกวดนางงามเป็นที่นิยมแพร่หลายมากขึ้น อิทธิพลจากการประกวดนางงามภูมิภาคยังคงมีอยู่และมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันเวทีการประกวดนางงามภูมิภาคมีการติดต่อค้าขายนางงามตั้ง ๆ ให้ร่วมส่งสาวงามเข้าประกวดหรือรับผิดชอบดูแลด้านการจัดหาสาวงามเข้าประกวดทั้งเวทีก็มี เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือ สร้างความมีชื่อเสียงให้กับเวทีประกวดแห่งนั้นให้เป็นที่รู้จักของประชาชน นอกจากนี้เวทีการประกวดนางงามในภูมิภาคยังเป็นจุดเริ่มต้นในการผลักดันสาวงามสำหรับก้าวขึ้นสู่เวทีการประกวดระดับชาติ

ความคิดเรื่องความงามมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสมัยนิยม ในสมัยก่อนก่อนพ่อแม่ยังไม่เห็นด้วยกับการส่งลูกสาวไปประกวดนางงามหรือเด็กผู้หญิงเองอาจจะยังไม่สนใจเรื่องการประกวดนางงามมากนัก แต่เมื่อมีการรับข้อมูลข่าวสารจากการประกวดนางงามมากขึ้นจนเกิดความเคยชิน และเห็นว่าสังคมให้การยอมรับ ความคิดเรื่องการประกวดนางงามของเด็กผู้หญิงอาจจะเกิดขึ้นได้ อีกทั้งถ้าพ่อแม่ให้การสนับสนุน ยิ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ความนิยมเรื่องการประกวดความงามขยายวงกว้างมากยิ่งขึ้น

2. การถ่ายทอดกิจกรรมการประกวดนางสาวไทย

การประกวดนางสาวไทยในยุคที่สอง (ปี 2507-2515) เริ่มมีการถ่ายทอดการประกวดนางสาวไทย เมื่อ ปี 2508 แต่เป็นการถ่ายทอดสดเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ในส่วนของจังหวัดใกล้เคียงจะเป็นการชมเทปบันทึกภาพการประกวด จนกระทั่งปี 2522 มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีทางการสื่อสารทำให้สามารถถ่ายทอดสดกิจกรรมต่าง ๆ ทางสถานีโทรทัศน์ได้ต่อมา ปี 2527 มีการฟื้นฟูการประกวดนางสาวไทยอีกครั้ง โดยมีสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เป็นผู้รับผิดชอบในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการประกวดนางสาวไทย และมีการถ่ายทอดสดไปทั่วประเทศในเวลาต่อมา

ถึงแม้จะมีการถ่ายทอดการประกวดนางสาวไทยใน ปี 2527 แต่ยังคงเป็นเทปบันทึกการประกวด อีกทั้งประชาชนยังไม่ให้ความสนใจเท่าใดนัก เนื่องจากว่างการประกวดมานานถึง 13 ปี และจัดนอกเขตกรุงเทพมหานครความนิยมเรื่องความงามของสังคมในป็นั้นจึงถือว่ายังไม่เด่นชัด จนกระทั่ง ปี 2530 มีการถ่ายทอดสดการประกวดนางสาวไทยไปทั่วประเทศ และได้รับความสนใจจากบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ที่ต้องการโฆษณาสินค้าผ่านสื่อโทรทัศน์จากการถ่ายทอดสดการประกวดทั่วประเทศ จึงนับว่าเป็นปีที่เริ่มได้รับความสนใจจากประชาชนมากขึ้น แต่ถึงอย่างไรความนิยมเรื่องความงามยังพอมองเห็นได้จากกระแสวิจารณ์ผลการตัดสินการประกวดนางสาวไทยเมื่อ ปี 2529 แสดงให้เห็นว่ายังมีสังคมบางส่วนให้ความสนใจเรื่องความงามอยู่บ้าง

การถ่ายทอดสดการประกวดนางสาวไทยผ่านสื่อโทรทัศน์ได้รับความสนใจจากประชาชนมากกว่าปีที่ผ่านมา การรับข้อมูลข่าวสารการประกวดในส่วนภูมิภาคจึงเริ่มขยายตัวขึ้น ในช่วงแรก ๆ มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการประกวดนางสาวไทยบ้าง และการนำเสนอกิจกรรมการประกวดนางสาวไทยตลอดช่วงเวลาจนถึงวันตัดสินการประกวด หลังจากนั้นเป็นเรื่องของการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างดำรงตำแหน่งของนางสาวไทย ซึ่งก็ย่อมต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้สังคมได้รับรู้ถึงหน้าที่ที่นางสาวไทยต้องปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะการเดินทางไปประกวดนางงามจักรวาล การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการประกวดนางสาวไทยทางโทรทัศน์สามารถเข้าถึงทั่วทุกสังคม และทั่วทุกจังหวัดของประเทศ ในขณะที่มีสถานีโทรทัศน์เพียงไม่กี่ช่อง ดังนั้นประชาชนทุกเพศ ทุกวัย จึงสามารถรับทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกวดนางสาวไทยได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนหญิงเริ่มซึมซับเอาความคิดเรื่องความงามอย่างจริงจังซึ่งตามความเป็นจริงแล้วทุกคนมีความคิดเรื่องความงามโดยธรรมชาติอยู่แล้วเพียงแต่ยังไม่มีการแสดงออก หรือจะแสดงออกอย่างไรเท่านั้นเอง

การถ่ายทอดกิจกรรมการประกวดนางสาวไทย เป็นการกระตุ้นให้สังคมได้มีความคิดเกี่ยวกับความงามของผู้หญิงที่ว่า ผู้หญิงที่สวยงามและผ่านการประกวดนางสาวไทยมักจะได้รับเกียรติในสังคม เป็นตัวแทนของประเทศในการประกวดนางงามจักรวาล เป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้หญิงหรือสังคมครอบครัวให้เห็นว่าการประกวดเป็นสิ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งและจะนำมาซึ่งโอกาสต่าง ๆ ที่ดีในอนาคต นอกจากการถ่ายทอดกิจกรรมการประกวดนางสาวไทยแล้วการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมของนางสาวไทยและรองนางสาวไทย ยังมีส่วนกระตุ้นให้สังคมมองเห็นคุณค่าของการเป็นนางสาวไทยนอกเหนือจากความงามที่ปรากฏ

อิทธิพลของการประกวดนางสาวไทยสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้หญิงหลายคนสนใจสมัครเข้าประกวดนางสาวไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวคิดเรื่องความงามของผู้หญิงถูกกระตุ้นโดยสื่อที่เข้าถึงและความเคยชินภาพที่ปรากฏมาตั้งแต่เด็ก อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่จึงเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งในการสมัครประกวดนางสาวไทย เช่นเดียวกับ จัตตริกา อุบลศิริ นางสาวไทย ปี 2536 กล่าวถึงเหตุผลที่สมัครเข้าประกวดว่า "...ช่วงนั้นจีระประกา เขาเป็นเพื่อนผู้หญิงตั้งแต่เรียนราชนิ เขาได้เป็นนางสาวไทยผู้หญิงมาได้มั้ง แ่ตอนประกวดจริง ๆ ผู้หญิงไม่อยากประกวดเพราะว่า ผู้หญิงปี 4 อยากเรียนให้จบก่อน... พ่อบอกว่าประกวดเถอะถ้าประกวดต้องได้แน่ ๆ เลย ผู้หญิงเลยจำเป็นต้องประกวด" (สัมภาษณ์ 8 พฤศจิกายน 2539) นอกจากนี้ยังมีนางสาวไทย ปี 2538 กล่าวถึงสมัยเป็นเด็กได้รับฟังและเคยเห็นการประกวดจากเทปโทรทัศน์ขณะที่อยู่ต่างประเทศว่า " เคยเห็นเทปที่คุณแม่ไปเข้ามาตอนนั้นยังเด็ก 9 ขวบ 10 ขวบ ไม่ชอบดูเลย ดูไม่ออก เคยเห็นการประกวดของฝรั่ง... ถ้าใครลือจะโหมกมมาก มีน้องสาวอายุห่างกันปีกว่าเรียนเก่ง ใครเจอก็จะหักน้องว่าโตขึ้นเป็นหมอนพอเจอปรางค์จะหักว่าโตขึ้นจะพาไปประกวดนางสาวไทย... พออายุ 14-15 คุณพ่อให้ไปประกวดธิดาโดม" (สัมภาษณ์ 5 พฤศจิกายน 2539) จะเห็นว่า ในปัจจุบันพ่อแม่มีส่วนในการผลักดันให้ลูกสาวเข้าสู่วงการประกวดนางงามเมื่ออายุยังน้อย

อิทธิพลของวัฒนธรรมบริโภคนิยมกับภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิง

การในยุคของการเติบโตทางเศรษฐกิจอันควบคู่ไปกับวัฒนธรรมบริโภคนิยมทำให้บุคคลกลายเป็นนักนิยมวัตถุได้ Calkins กล่าวถึงหัวใจสำคัญของวัฒนธรรมบริโภคนิยม คือการให้ประชาชนบริโภคนิยมมากที่สุด บริโภคนิยมคนและบริโภคนิยม (อ้างถึงในเนศ สันตสมบัติ, 2535) นอกจากนั้นอุดมการณ์บริโภคนิยมยังให้ความสนใจด้านความงามเพื่อช่วยในการขายสินค้า ด้วยการนำร่างกายของผู้หญิงเป็นสื่อสร้างความต้องการ เช่น การโฆษณาสินค้า การประกวดนางงาม อิทธิพลของบริโภคนิยมมีการแพร่ขยายไปสู่พื้นที่ต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะสื่อต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการนำเสนอวัฒนธรรมบริโภคนิยม เช่นเดียวกับข่าวการประกวดนางสาวไทยที่สามารถถ่ายทอดไปสู่สังคมได้ง่ายและผู้หญิงบางคนอาจซึมซับเอาค่านิยมบริโภคนิยมเข้าสู่ความคิดได้

การประกวดนางสาวไทยได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา มีบทบาทครั้งแรกใน ปี 2477 จนกระทั่งปัจจุบัน ในช่วงที่มีการประกวดนางสาวไทยนั้น ผู้หญิงบางกลุ่มได้ให้ความสนใจ

เกี่ยวกับความงามของตนเองพอสมควร การประกวดนางสาวไทยกลายเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติตามคำกล่าวของประชาชนบางคนที่นิยมชมชอบกิจกรรมความงามนี้ การแพร่ระบาดของวัฒนธรรมบริโภคนิยม สร้างความหวังเพื่อให้ผู้หญิงเป็นอย่างมากที่สุดด้วยการโฆษณาที่โหมกระหน่ำว่าความ ต้องการสินค้า ในขณะที่กิจกรรมการประกวดนางงามได้มีโอกาสรองรับความอยากได้วัตถุที่มีราคา สำหรับสาวงามที่คิดจะสมัครเข้าประกวด จึงกลายเป็นคำนิยมความงามในยุคของบริโภคนิยมที่ว่า ร่างกายผู้หญิงถูกใช้เป็นสินค้า ขณะที่ผู้หญิงเองก็กล้าแสดงออกถึงความสวยงามของร่างกายตนเองด้วย ดังที่ยศ สันตสมบัติ (2535) กล่าวถึง ร่างกายของผู้หญิงในยุคบริโภคนิยมว่า "...การประกวดนางงามเริ่มทวีความหลากหลายมากขึ้น ... ชุดที่ใช้ใส่ในการประกวดก็ในวันจะมีลักษณะที่ยาวนาน เพื่อสื่อให้เห็นสัดส่วนหรือร่างกายของผู้หญิงมากยิ่งขึ้น ความงามของผู้หญิงหรือร่างกายผู้หญิง ถูกสร้างให้กลายเป็นสินค้า เพื่ออาศัย และเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญประการหนึ่งในการยกระดับสถานภาพและฐานะของผู้หญิงที่กล้าพอจะเอาตัวร่างกายของตน..." อิทธิพลของบริโภคนิยมที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงนั้นเนื่องมาจากหลายปัจจัย เช่น การแข่งขันทางธุรกิจต้องใช้กลยุทธ์ในการแย่งตลาดการค้าให้มากที่สุด ดังนั้นเวทีการประกวดนางสาวไทยจึงได้รับความสนใจจากหน่วยงานธุรกิจในการแสดงความจำนงขอเป็นสปอนเซอร์ให้การสนับสนุนด้านค่าใช้จ่าย เงินรางวัลหรือสิ่งของ ซึ่งภาคเอกชนที่ให้การสนับสนุนการประกวดนางสาวไทยมาโดยตลอด ได้แก่ บริษัทคอลเกตพาส์มโอสิฟ เป็นสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค โรงแรมเซ็นทรัล สถานที่จัดกิจกรรมการประกวด สถาบันพัฒนาบุคลิกภาพจอห์น โรเบิร์ต เพาเวอร์ ให้การดูแลด้านการมีบุคลิกภาพนางงามก่อนขึ้นเวทีประกวด โรงเรียนสอนตัดเสื้อระณี ฝ่ายจัดหาเครื่องแต่งกายประเภทชุดราตรีผู้เข้ารอบสุดท้าย โรงเรียนเสริมสวยเกศสยามให้การดูแลเรื่องทรงผมของผู้เข้าประกวด บริษัทผู้ผลิตชุดว่ายน้ำแคทรินา ดูแลเรื่องชุดว่ายน้ำของผู้เข้าประกวด บริษัทพิชญ์ปิชิ บริษัทเรฟลอน เป็นฝ่ายจัดหาของรางวัลประเภทของขวัญสำหรับผู้ได้รับตำแหน่งนางสาวไทย นอกจากนี้ยังมีสปอนเซอร์ประเภทให้การสนับสนุนนางงามที่เข้าประกวดโดยผ่านพี่เลี้ยงนางงาม หรือตัวนางงามเองแต่มีส่วนน้อยที่จะได้จากสปอนเซอร์เอง ได้แก่ กลุ่มธุรกิจเรียลเอสเตท กลุ่มโรงแรมหรือรีสอร์ท กลุ่มสินค้าทั่วไป กลุ่มชมรม-สมาคม ธุรกิจอุปโภคบริโภค เช่นน้ำมันพืช ธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มธุรกิจดังกล่าวมีส่วนในการกำหนดความงามของผู้หญิงในลักษณะการเป็นสปอนเซอร์ให้แก่นางงามคนใดต้องมั่นใจว่าสวย และมีความเชื่อมั่นในชื่อเสียงของพี่เลี้ยงนางงาม ดังนั้นเมื่อนางงามของตนเข้ารอบและอาจได้รับตำแหน่งสำคัญ ๆ ย่อมทำให้บริษัทมีชื่อเสียงด้วย นอกเหนือจากการมีชื่อติดสายสะพายนางงาม

การกำหนดความงามของผู้หญิงในยุคบริโภคนิยม ของบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับ การประกวดนางสาวไทย หรือการประกวดนางงามแต่อย่างใด แต่มีการสร้างมาตรฐาน ความงามของผู้หญิงด้วยการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสัดส่วนที่ได้มาตรฐานของผู้หญิงในสังคมไทย คือ และ บริษัทผลิตชุดชั้นในวาโก้ มีการนำเสนอในรูปแบบเอกสาร ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่น ให้กับผู้หญิงในเรื่องความงามที่เป็นมาตรฐาน เป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งในการขยายตัวทางธุรกิจ เนื่องบริษัทนี้ได้สร้างมาตรฐานสัดส่วนสวยงามของผู้หญิง ดังนั้นสินค้าของบริษัทจึงได้มาตรฐาน เพราะศึกษามาจากการสำรวจวิจัยสรีระของผู้หญิงอย่างแท้จริง ส่วนอีกธุรกิจหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการ ตัดเย็บเสื้อผ้า ได้กำหนดมาตรฐานความงามของผู้หญิงอย่างละเอียด (ได้กล่าวศึกษาไว้ในลั บานที่ 4) จะเห็นได้ว่านอกจากกลยุทธ์ในทางการค้าที่เกี่ยวข้องการประกวดนางงามแล้ว การศึกษารวิจัย หรือการกำหนดสัดส่วนมาตรฐานความงามของผู้หญิงจากประสบการณ์จากอาชีพ ที่มีการนำเสนอในรูปแบบของเอกสาร ดีไซน์เผยแพร่ทั่วไป และสร้างความน่าเชื่อถืออีกด้วย

ความงามที่แท้จริงของผู้หญิงในสังคมไทย

ในสังคมไทยปัจจุบันนี้คุณค่าความงามที่แท้จริงของผู้หญิงไม่ใช่ที่เรือนร่างเพียงอย่าง เดียว แต่ยังรวมไปถึง ความงามที่มาจากจิตใจ ผู้หญิงที่สวยเพียงภายนอกยังไม่เป็นที่ฝั งปรารถนาของสังคมมากนัก เนื่องผู้หญิงที่มีความสวยงามเพียงร่างกายไม่ใช่ผู้หญิงที่มีความอย่างแท้ จริงมีความสวยเหมาะสมรูปร่าง หน้าตา แต่เมื่อเจอมาแล้วจึงจะทำให้รู้ว่าผู้หญิงนั้นงามจริงหรือไม่

ความงามของผู้หญิงที่แท้จริง การจะงามทั้งใบหน้า วาจา และ จิตใจ ซึ่งจุดกอง ประกวดนางสาวไทยในปัจจุบันพยายามเน้นให้มีครบทั้ง 3 ลักษณะ จะเห็นได้จาก กิจกรรมที่นาง สาวไทยต้องกระทำนั้นจะเกี่ยวข้องกับผู้ด้อยโอกาสในสังคมเสมอ มีบทบาทในการช่วยเหลือสังคม นางสาวไทยในปัจจุบันจึงควรรักษาทั้งงามพร้อมทั้ง ร่างกาย จิตใจ และวาจา ตลอดจน สติปัญญา ที่ฉลาด เมื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชนในอนาคต หวังว่าจะแสวงหาความก้าวหน้าให้ตนเอง ด้วยการสมัครประกวดนางสาวไทย ซึ่งในความเป็นจริงบทบาทของนางสาวไทยไม่มีความต่าง หรือขจากการกระทำของตนเนื่องจากความเป็นนางสาวไทยที่ต้องคอยรักษาภาพพจน์ของตนให้ เป็นที่ยอมรับในสังคมและเป็นที่ยอมรับว่านางสาวไทยเป็นผู้ที่มีความงามอย่างมีคุณค่านั่นเอง

การประกวดนางสาวไทย ในปัจจุบันผู้ปกครองให้การสนับสนุนลูกหลานของตนเข้าประกวดอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากว่าสังคมให้การยอมรับเวทีการประกวด อีกทั้งสถานสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก มีความเป็นสากล การแต่งกายเข้าประกวดในชุดว่ายน้ำจึงไม่ได้รับการคัดค้านจากพ่อแม่ของนางงามเช่นกัน และผู้เข้าประกวดนางสาวไทยหลายคนได้รับการปลุกฝัง เกี่ยวกับการประกวดนางสาวไทยตั้งแต่เด็กและมีความฉันทันที่จะเข้าประกวดเมื่อโตขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลจากการถ่ายทอดประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวคราวการประกวดนางสาวไทยในยุคปัจจุบันมีส่วนให้เยาวชนหันมานิยมการประกวดนางงามมากขึ้น อาจเป็นเหตุให้เยาวชนหญิงเหล่านี้ละทิ้งอนาคตทางการศึกษาของตนเองก็เป็นได้ ในส่วนของผู้ที่ได้รับตำแหน่งก็คงจะมีบทบาททางสังคมที่ถูกควบคุมความประพฤติจากกองประกวดนางสาวไทย แต่ในส่วนที่ไม่มีการควบคุมตนเองอาจทำให้เกิดการล่อลวงไปสู่สิ่งที่เสียหายได้ ดังนั้นสังคมไทยควรจะปลุกฝังด้านความหางานด้านร่างกาย จิตใจ วาจา และสติปัญญาของเยาวชน ให้เป็นคนที่มีความงามอย่างมีคุณค่าในสังคมต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การประกวดนางสาวไทยที่มีลักษณะเฉพาะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบเครื่องแต่งกาย ความงามที่เปลี่ยนไปตามกระแสความนิยมของสากล ตลอดจนคุณค่าของนางสาวไทยที่เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด ความงามทางสรีระของนางสาวไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของการประกวดนางสาวไทยสามารถสรุปได้ดังนี้

ปี 2477-2515 ความงามของนางสาวไทยยุคนี้มีลักษณะของใบหน้าสวย หวาน ผิวพรรณนวลเนียนผ่อง คิ้วโก่ง ดวงตากลมโต สวยอย่างเป็นธรรมชาติ มีความเป็นกุลสตรี คือนุ่มนวล รูปร่าง ไม่สูงแต่ได้สัดส่วน เป็นยุคที่เน้นความงามทางรูปสมบัติเพียงอย่างเดียว การแต่งกายของผู้เข้าประกวดเป็นการนุ่งถุงหมี่สไบ มีการโฆษณาเครื่องสำอางค์ทางหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะมีนางสาวไทยเป็นผู้แสดงโฆษณา ด้วยการเชิญชวนให้ผู้หญิงหันมาสร้างเสน่ห์มัดใจชายด้วยการใช้สินค้าชนิดต่างๆ ด้านความงามของนางสาวไทยยังคงมีลักษณะที่เป็นธรรมชาติ สวยหวาน

ปี 2527-2537 ความงามของนางสาวไทยยุคหลัง มีความเป็นสากลมากขึ้น ด้วยบุคลิกภาพที่เชื่อมั่นตนเอง ฉลาด รูปร่างได้สัดส่วน มีส่วนสูงใกล้เคียงกับสาวงามจากต่างชาติ

ในส่วนองความงามใบหน้าไม่เน้นเรื่องความสวยมากนัก แต่ยังคงให้มีความเป็นเอกลักษณ์ไทย ไม่สนใจความงามแบบสาวงามลูกครึ่ง ทศคติเรื่องความงามของผู้หญิงเริ่มเปลี่ยนแปลงมากขึ้น เมื่อนางสาวไทยได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาล ผู้หญิงจึงมีการปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพของตนให้เป็นสากลมากขึ้น มีการรักษาทรวดทรงอยู่เสมอ และเริ่มมีการทำศัลยกรรมตกแต่งเสริมสวยจนต่อมาได้รับการยอมรับจากสังคมกว้างขวางขึ้น

ปัจจัยที่ทักนี้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ความงามทางสรีระของผู้หญิงในสังคมก็คือ

1. มาตรฐานความงามในการประกวดนางสาวไทย มีผลต่อสตรีไทยบางกลุ่มที่พยายามปรับปรุงภาพลักษณ์ความงามของตนให้เป็นสากลมากขึ้น ซึ่งนับตั้งแต่ปี 2531 ภาณีทิพย์ นาคหิรัญกนก ได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาล ทำให้ผู้คนหันมาสนใจกิจกรรมความงามมากขึ้น โดยเฉพาะผู้หญิงได้มีการเปลี่ยนแปลงตนเองในด้านรูปร่างสัดส่วน การทำศัลยกรรม การฝึกเกี่ยวกับบุคลิกภาพ เนื่องจากสังคมเป็นสังคมที่พัฒนาไปสู่ความเป็นอุตสาหกรรม ผู้หญิงมีบทบาททางสังคมมากขึ้น ต้องหอบปะสังสรรกับบุคคลอื่น ผู้หญิงจึงต้องคำนึงถึงความงามทางร่างกายของตนอยู่เสมอ รวมทั้งบุคลิกภาพที่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง การใช้สติปัญญาในการสื่อสารกับบุคคลอื่นด้วย

2. มาตรฐานด้านความงามของสังคม สังคมและวัฒนธรรมมีส่วนในการกำหนด มาตรฐานความงามของผู้หญิง ตามปกติแล้วคนเรานั้นมีความสนใจความงามเป็นธรรมชาติอยู่แล้ว การจัดการกรรมการประกวดนางสาวไทยจึงเป็นการจูงประกายให้สังคมมีความคิดเรื่องความงามในลักษณะที่สังคมหนึ่งปรารถนา ซึ่งมีผลให้สังคมบางส่วนเกิดการวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงไม่เห็นด้วยกับผลการตัดสิน ในปัจจุบันความคิดด้านความงามของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัดจากการยอมรับความงามที่ไม่ได้เกิดจากธรรมชาติของผู้หญิง นั่นคือการทำศัลยกรรม ผู้หญิงที่ทำศัลยกรรมมีความเชื่อว่า การทำศัลยกรรมทำให้มีหน้าตาที่สวยงามเป็นที่ยอมรับของสังคมแล้ว ยังทำให้ผู้หญิงกล้าที่จะแสดงออกในสังคมอย่างเชื่อมั่น ทั้งการติดต่อสื่อสาร การแต่งกายที่เปิดเผย หรือร่างกายที่สวยงามอีกด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษณา เทวรักษ์. ดอกไม้ของชาติ. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์, 2510.

กิติมา อมรทัต. ความหมายของศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการกระทรวง
ศึกษาธิการ, 2530.

ทวีวัฒน์ คงคราญ. "บทบาทของสื่อมวลชนในการสร้างภาพนางสาวไทย พ.ศ. 2507-2531"
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2533.

ไพชยาณี, บริรักษ์, สัตว์สวนวิไลสตรีไทย. กรุงเทพฯ: รัชการพิมพ์, 2535.

นางสาวไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ช่างสัด, 2537.

บุญยงค์ เกศเทศ. สถานภาพสตรีไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2535.

บุญย์ นิลเกษ. สุนทรียศาสตร์เบื้องต้น. เชียงใหม่: โครงการตำราคณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2523.

พวง จันทร์เที่ยง. "กระบวนการสร้างสรรค์กลยุทธ์การนำเสนอเพื่อเปิดตัวสินค้าใหม่ของบริษัท
ซีเอ็ม ออกาโนเชอร์ จำกัด." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

พิชชา สายบุญ. โลกสงบดี. กรุงเทพฯ: ศึกษายาม, 2516.

ยศ สันตสมบัติ. แม่หญิงสิริราชคั้ว.: ชุมชนและการค้าประเวณีในสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: ชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2535.

ยศ สันตสมบัติ. แม่หญิงสิริราชเทวี.: คุ้มชนและการค้าประเวณีในสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: คุ้มชนท้องถิ่นพัฒนา, 2535.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์ พรินท์ติ้งกรุ๊ป, 2535.

ลลนาฉบับพิเศษ. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2531.

วามิช จรุงกิจอนันต์. "ปัญหาการประกาศนางสาวไทย" ขอดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2532.

สมศรี สุกุมลนันต์. "ประกาศคน" ชัยชูเรื่อน. (20:395 พฤษภาคม) 2531.

สิรา. "บุลี ใจงศ์ กับธุรกิจการหาสาวงามส่งเข้าประกวด. ศิลปิน. 11:243 (เมษายน) 2530.

สุเชาว์ พลอยข้ม. (แปลและเรียบเรียง) สุนทรียศาสตร์กับคุณค่าและทฤษฎีว่าด้วยความงามและศิลปะ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2534.

สุนัตรา กอบกิจสุขสกุล. "การประกวดนางสาวไทย พ.ศ.2477-2530" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

อมรา พงศาพิชญ์. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม., 2540. (จัดสำเนา)

อรสม สุทธิสาคร. ดอกไม้ของชาติ. กรุงเทพฯ: รามทรทัศน์, 2533.

อารี สุทธิพันธ์. ทัศนศิลป์และความงาม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ต้นอ้อ, 2532.

อารี สุทธิพันธ์. 60 ปี อารี สุทธิพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. เนื่องในวาระครบรอบเกษียณอาชีพ
ราชการรองศาสตราจารย์ อารี สุทธิพันธ์: มุสิกนิธินารี สุทธิพันธ์, 2535.

อำนาจ เย็นสบาย. สุนทรียภาพ. กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู, 2520.

อุทัย ธีรภูมิโต. สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2526.

เอกชัย สุนทรพงษ์ และ เสาวนิตย์ แสงวิเชียร. ความงามสุนทรียศาสตร์สำหรับผู้ไม่รู้.
กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2529.

ประมาญัน. เดือนธันวาคม พ.ศ.2479.

ประมาญัน. เดือนธันวาคม พ.ศ.2481.

ประชาชาติ. เดือนธันวาคม พ.ศ.2477.

ประชาชาติ. เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2480.

ประชาชาติ. เดือนธันวาคม พ.ศ.2480.

ประชาชาติ. เดือนตุลาคม พ.ศ.2482.

ประชาชาติ. เดือนธันวาคม พ.ศ.2482.

ประชาชาติ. เดือนธันวาคม พ.ศ.2483.

สยามนิกร. เดือนธันวาคม พ.ศ.2493.

ไทยรัฐ. เดือนมกราคม พ.ศ.2507.

ไทยรัฐ. เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2507.

- ไทยรัฐ. เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2508.
- ไทยรัฐ. เดือนธันวาคม พ.ศ.2508.
- ไทยรัฐ. เดือนมกราคม พ.ศ.2512.
- ไทยรัฐ. เดือนธันวาคม พ.ศ.2512.
- ไทยรัฐ. เดือนธันวาคม พ.ศ.2514.
- ไทยรัฐ. เดือนธันวาคม พ.ศ.2515.
- ไทยรัฐ. เดือนเมษายน พ.ศ.2527.
- ไทยรัฐ. เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2528.
- ไทยรัฐ. เดือนเมษายน พ.ศ.2529.
- ไทยรัฐ. เดือนมีนาคม พ.ศ.2530.
- ไทยรัฐ. เดือนมีนาคม พ.ศ.2531.
- ไทยรัฐ. เดือนเมษายน พ.ศ.2531.
- ไทยรัฐ. เดือนเมษายน พ.ศ.2532.
- ไทยรัฐ. เดือนมีนาคม พ.ศ.2533.

ไทยรัฐ. เดือนมีนาคม พ.ศ.2534.

ไทยรัฐ. เดือนมีนาคม พ.ศ.2535.

ไทยรัฐ. เดือนมีนาคม พ.ศ.2536.

ไทยรัฐ. เดือนมีนาคม พ.ศ.2537.

เดลินิวส์. เดือนธันวาคม พ.ศ.2510.

เดลินิวส์. เดือนธันวาคม พ.ศ.2511.

เดลินิวส์. เดือนเมษายน พ.ศ.2529.

สัมภาษณ์

นายแพทย์ยุทธ โพธารามิก, รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 17 เมษายน 2539.

พล.ต.ท.สันต์ ศุภวานนท์, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ กรมตำรวจ, 2 เมษายน 2539.

ทันตแพทย์วัชรินทร์ มรรคดวงแก้ว, 2 เมษายน 2539.

อัฉรา กรรณสุต, 18 เมษายน 2539.

ประพนธ์ ทาวาเวช, สถาบันพัฒนาบุคลากรภาพ Jhon Robert Power, 20 มกราคม 2539.

เบญจา สุทธิวานิช, โรงเรียนสอนตัดเสื้อระณี, 1 เมษายน 2539.

อารยะ พงศ์เสาวภาคย์, บริษัท เอ็ม เอ็ม ซี ลีทิมิล, 18 มีนาคม 2539.

สุนทร บุญสาย, กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท อัสฟา ไลน์, 16 ตุลาคม 2539.

เกศยา นพวิชัย, ผู้อำนวยการโรงเรียนเสริมสวยเกศสยาม, 26 มกราคม 2539.

นิตยา ประเสริฐบุญผล, บริษัท เรฟลอน, 19 มีนาคม 2539.

นายแพทย์ปรีดา จินดา, โรงพยาบาลภูมิพล, 17 ตุลาคม 2539.

สมชาย นิลาราม, 20 พฤศจิกายน 2538.

สุลี ไชยงค์, 10 พฤศจิกายน 2538.

ศรีเรียง ตันฉาย, 9 พฤศจิกายน 2538.

สุภาพร พันธุ์สกุล, 20 มกราคม 2539.

คุณรัฐชาติ วินศิริ, 14 พฤศจิกายน 2539.

คุณภาวดี วิเชียรรัตน์, นางสาวไทย ปี 2537, 5 พฤศจิกายน 2539.

คุณภัทริกา อุบลศิริ, นางสาวไทย ปี 2536, 8 พฤศจิกายน 2539.

ภาษาอังกฤษ

Cohen, Cohen A., Adoni, Hanna., Bantz, Chaeles R. **Social Conflict and Television.** News Newburny Park: Sage, 1990.

Keochof, Alan C. **Socialization and Social Class**. New Jersey: Prentice Hall, 1972.

Tan, Alexis. "TV Beauty and Role Expectations of Adolescent Female Viewers" **Journalism Quarterly**. 56 : 2 (summer), 1979.

Boorstin, Danien J. **The Image**. Atheneum: New York, 1964.

Wolfe, Deborah Sue. "Beauty As a Vocation: Women and Beauty Contests in America" Columbia University, 1994.

Nahoum, Grappe V. "A Cross - Examination of Difference: Alestheticces of the Body" **Society** 2 : 1 (Dec), 1988.

Boulding, Kenneth E. **The Image**. Canada: Tenth printing, 1975.

Broom, Leonard and Selznick, Philip. **Sociology**. New York: Happer & Raw Book Company, 1973.

Koller, Marvin R. **Families: A Multigenerational Approach**. New York: McGraw-HallBook Company, 1974.

Myers, Philip and Biocca, Frank. "The Effect of Television Advertising and Programing on Body Image Distortion in Yong Women" **Journal of Communication**. 1 : 4 (Dec.), 1992.

Duff, Robert W. and K Hong, Lawrence. " Self Image of Women Body Builders" **Sociology of Sport Journal**. 1 : 4 (Dec.), 1984.

Ewen, Stuart. *All Consuming Image: The Politics of Style in Contemporary Culture*. New York: Basic Book, 1988.

Irving, Tallman., et. al. *Adolescent Socialization in cross-cultural Perspect*. New York. Academic press, 1983.

Newsbury, Wendy Ruth. "Women and Body Image: A Qualitative Analysis"
University of Guelph (Canada), 1990.

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ - สกุล** : นางสาวอังคณา บุญทองล้วน
- เกิด** : วันที่ 14 กรกฎาคม 2510
- สถานที่เกิด** : อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
- ประวัติการศึกษา** : พ.ศ.2528 โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์
จังหวัดกาฬสินธุ์
- : พ.ศ.2533 สาขาวิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
- : พ.ศ.2539 สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประวัติการทำงาน** : พ.ศ.2533 - 2535 องค์การนานาชาติเพื่อร่วมกันพัฒนา
โครงการกรุงเทพมหานคร
- : พ.ศ.2537 - ปัจจุบัน รับราชการอยู่ที่โรงเรียนวัดนวลนรดิศ
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
- ทุนการวิจัย** : งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ